

MINISTERSTVO
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
INŠPEKCIA V SOCIÁLNYCH VECIACH

HODNOTIACA SPRÁVA O VÝSLEDKOKH INŠPEKČNEJ ČINNOSTI ZA ROK 2025

OBSAH

ÚVOD	3
1. POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.....	8
PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI NA ROK 2025	9
OZNÁMENIA NA VÝKON DOZORU	9
VÝSLEDKY INŠPEKČNEJ ČINNOSTI V OBLASTI POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEBSLUŽIEB.....	11
TABUĽKOVÝ PREHĽAD ZISTENÍ Z VYKONANÝCH DOZOROV U POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY.....	14
ŠPECIFIKÁCIA ZISTENÍ O PORUŠENÍ POVINNOSTÍ POSKYTOVATEĽMI SOCIÁLNEJ SLUŽBY	19
OPATRENIA NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV.....	36
PODNETY A SÚČINNOSŤ S INÝMI ORGÁNMI VEREJNEJ SPRÁVY.....	38
2. VYKONÁVANIE OPATRENÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY	41
PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI NA ROK 2025	42
OZNÁMENIA NA VÝKON DOZORU	42
VÝSLEDKY INŠPEKČNEJ ČINNOSTI V OBLASTI VYKONÁVANIA OPATRENÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY	43
TABUĽKOVÝ PREHĽAD ZISTENÍ PRI VYKONÁVANÍ OPATRENÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY.....	46
ŠPECIFIKÁCIA ZISTENÍ O PORUŠENÍ POVINNOSTÍ UPSVR A CDR.....	49
OPATRENIA NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV.....	60
PODNETY A SÚČINNOSŤ S INÝMI ORGÁNMI VEREJNEJ SPRÁVY.....	61
3. KOMPENZÁCIE SOCIÁLNYCH DÔSLEDKOV ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA.....	63
PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI NA ROK 2025	63
OZNÁMENIA NA VÝKON DOZORU.....	64
VÝSLEDKY INŠPEKČNEJ ČINNOSTI V OBLASTI KOMPENZÁCIÍ SOCIÁLNYCH DÔSLEDKOV ŤZP.....	64
ŠPECIFIKÁCIA ZISTENÍ O PORUŠENÍ POVINNOSTÍ V OBLASTI KOMPENZÁCIÍ SOCIÁLNYCH DÔSLEDKOV ŤZP	67
PODNETY A SÚČINNOSŤ S INÝMI ORGÁNMI VEREJNEJ SPRÁVY.....	72
4. VYVODZOVANIE ADMINISTRATÍVNOPRÁVNEJ ZODPOVEDNOSTI V OBLASTIACH INŠPEKCIE V SOCIÁLNYCH VECIACH	74
SPRÁVNE DELIKTY PRI POSKYTOVANÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.....	78
ROZHODOVANIE O POVINNOSTI PRIJAŤ NEODKLADNÉ OPATRENIE, KEĎ MOŽNO DÔVODNE PREDPOKLADAŤ VYSTAVENIE OSOBY OHROZENIU ŽIVOTA, ZDRAVIA, NEĽUDSKÉMU ALEBO ZLÉMU ZAOBCHÁDZANIU	86

ÚVOD

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky (ďalej len „**ministerstvo**“) podľa zákona č. 345/2022 Z. z. o inšpekcii v sociálnych veciach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 406/2025 Z. z. o príspevku na pomoc pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „**zákon o inšpekcii v sociálnych veciach**“) vykonáva svoje právomoci aj prostredníctvom organizačného útvaru Inšpekcie v sociálnych veciach (ďalej len „**ISV**“).

Inšpekcia v sociálnych veciach ako činnosť ministerstva je realizovaná na princípoch **samostatnosti, nezávislosti, nestrannosti** a v neposlednom rade **objektivity a transparentnosti** – ako jej výkonu, tak aj jej výsledkov.

Zákon o inšpekcii v sociálnych veciach určuje ISV vyhodnocovať činnosti v určených oblastiach sociálnych vecí a rodiny **vzhľadom na ich súlad s platnou právnou úpravou** pri poskytovaní sociálnych služieb, vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a poskytovaní neformálnej pomoci pre osoby s ťažkým zdravotným postihnutím.

Správny dozor je pritom typickou činnosťou orgánov verejnej správy. Účelom takejto činnosti je predovšetkým **vyhodnotenie činnosti** vzhľadom na jej súlad s povinnosťami určenými platnými právnymi predpismi, na ktoré nadväzuje **právne relevantné reagovanie** na zistené nedostatky.

ISV vykonáva správny dozor nad dodržiavaním určených osobitných predpisov v oblasti sociálnych vecí a rodiny pri:

- **POSKYTOVANÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB** podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o sociálnych službách**“),
- **VYKONÁVANÍ OPATRENÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY** podľa zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon č. 305/2005 Z. z.**“) a
- **POSKYTOVANÍ PEŇAŽNÝCH PRÍSPEVKOV NA KOMPENZÁCIU SOCIÁLNYCH DÔSLEDKOV ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA** (ďalej len „**ŤZP**“) podľa zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**zákon o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP**“).

Zákon o inšpekcii v sociálnych veciach teda určuje subjekty občianskej spoločnosti (fyzické a právnické osoby) inak ministerstvu nepodriadené, ako aj organizačné súčasti štátu ako **dozorované subjekty**. Tieto majú povinnosti im dané právnymi predpismi v oblasti sociálnych vecí a rodiny.

Osobitosťou inšpekcie v sociálnych veciach je **rôznorodá povaha** dozorovaných subjektov (ustanovenie § 2 ods. 2 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach). Týmto sú:

- **POSKYTOVATELIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB,**
- **FYZICKÉ OSOBY, KTORÝM BOL PRIZNANÝ PEŇAŽNÝ PRÍSPEVOK NA KOMPENZÁCIU SOCIÁLNYCH DÔSLEDKOV ŤZP,**
- **OSOBNÍ ASISTENTI A OPATRUJÚCE OSOBY, KTORÉ POSKYTUJÚ POMOC FYZICKEJ OSOBE S ŤZP,**
- **SUBJEKTY, KTORÉ VYKONÁVAJÚ OPATRENIA SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY A SOCIÁLNEJ KURATELY – ÚRADY PRÁCE SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY (ĎALEJ LEN „ÚPSVR“) A CENTRÁ PRE DETI A RODINY (ĎALEJ LEN „CDR“),**
- **SUBJEKTY, KTORÉ NEOPRÁVNENE POSKYTUJÚ SOCIÁLNU SLUŽBU A**
- **SUBJEKTY, KTORÉ NEOPRÁVNENE VYKONÁVAJÚ OPATRENIA SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY.**

- Pri výkone správneho dozoru ISV primerane postupuje podľa **ZÁKLADNÝCH PRAVIDIEL KONTROLNEJ ČINNOSTI** stanovených zákonom č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o kontrole v štátnej správe“).
- Ide o postup, ktorého cieľom je dospieť k zisteniu – jeho výsledkom teda nie je vydanie rozhodnutia, ale „úradné“ zistenie/overenie skutočného stavu. Toto zistenie je následne formalizované v podobe informačného, resp. dokumentačného úkonu, ktorý nezakladá, nemení či neruší právne vzťahy (protokol o výsledku dozoru alebo záznam z vykonaného dozoru), ale môže byť **PODKLADOM PRE ZAČATIE SPRÁVNEHO KONANIA** podľa zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, teda o uložení pokuty, zákaze činnosti alebo o povinnosti prijať neodkladné opatrenie.
- Zákon o inšpekcii v sociálnych veciach upravuje **nad rámec zákona o kontrole v štátnej správe** náležitosti **OZNÁMENIA** na výkon dozoru, možnosť **UTAJENIA TOTOŽNOSTI** oznamovateľa, osobitosti **POVERENIA NA VÝKON DOZORU**, práva a povinnosti zamestnancov ISV (napr. oprávnenie **VSTÚPIŤ BEZ SÚHLASU DO OBYDLIA DOZOROVANÉHO SUBJEKTU**, oprávnenie **HOVORIŤ BEZ PRÍTOMNOSTI TRETEJ OSOBY** s fyzickými osobami, vyhotovovanie **OBRAZOVÝCH A ZVUKOVÝCH ZÁZNAMOV**, oprávnenie ukladať dozorovanému subjektu povinnosť prijať **NEODKLADNÉ OPATRENIA** na odstránenie zistených nedostatkov, pri ktorých možno dôvodne predpokladať vystavenie osoby ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu).

Popri tejto platnej právnej úprave postupu ISV pri výkone dozoru vyplývajúcej zo zákona o inšpekcii v sociálnych veciach a zákona o kontrole v štátnej správe sa ISV riadi, teda spravuje a prispôbuje svoje postupy i pri výkone dozoru procesnoprávnymi normami reglementovanými **pre správne konanie v oblasti verejnej správy**. Je tomu tak, vzhľadom na požiadavku ustanovenia § 3 ods. 7 zákona č. 71/1976 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“). Toto ustanovenie správneho poriadku totiž určuje používať **základné pravidlá správneho konania** upravené ustanoveniami § 3 ods. 1 až ods. 6 správneho poriadku aj pri vydávaní takých správnych aktov, ktoré nemajú charakter rozhodnutia. Výsledkom dozoru (obsiahnutým v protokole o výsledku dozoru) totiž nie je rozhodnutie ISV o práve, povinnosti alebo o právom chránenom záujme dozorovaného subjektu, ale **vyhodnotenie dodržiavania povinností vyplývajúcich z vybranej platnej právnej v oblasti sociálnych vecí** – názor na otázku patriacu do pôsobnosti (kompetencie)

ISV podľa ustanovenia § 2 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach. Keďže princípy správneho práva sa musia uplatňovať pri výkone verejnej správy vždy, bez ohľadu na to, či samotný výkon verejnej správy má povahu rozhodovania o verejných subjektívnych právach osôb alebo nie, ISV preto aj vo svojom postupe **primerane** (teda s prihliadnutím na účel, cieľ a ustanovený postup dozoru) uplatňuje pri výkone dozoru – v rámci jeho procesnej realizácie, ako aj formulovania záverov dozoru, **princíp viazanosti právom, konania v primeranej lehote, legitímneho očakávania, proporcionality, materiálnej pravdy, spolupráce, zákazu diskriminácie a ďalšími**.

Účelom zverejňovania výsledkov inšpekčnej činnosti je aj zvyšovanie **INFORMOVANOSTI** o povinnostiach, či už poskytovateľov sociálnych služieb, fyzických osôb, ktorým bol priznaný peňažný príspevok na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP, osobných asistentov, opatrojúcich osôb alebo subjektov, ktoré vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a o ich plnení. Súčasne účelom je **TRANSPARENTNOSŤ** výkonu inšpekcie v sociálnych veciach.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 písm. d) druhého bodu zákona o inšpekcii v sociálnych veciach ministerstvo vypracováva a na svojom webovom sídle zverejňuje **HODNOTIACU SPRÁVU O VÝSLEDKOKCH INŠPEKČNEJ ČINNOSTI** za predchádzajúci kalendárny rok.

Celkovo pritom v roku 2025 vykonávala ISV **503 dozorov** (pri poskytovaní sociálnych služieb **148** dozorov, pri vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately **140** dozorov a **215** dozorov v oblasti kompenzácií sociálnych dôsledkov ŤZP). Išlo pritom o dozory v ich rôznej procesnej etape od udelenia poverenia na výkon dozoru podľa ustanovenia § 6 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach po platné ukončenie dozoru prerokovaním protokolu s dozorovaným subjektom alebo odoslaním záznamu o výsledku dozoru.

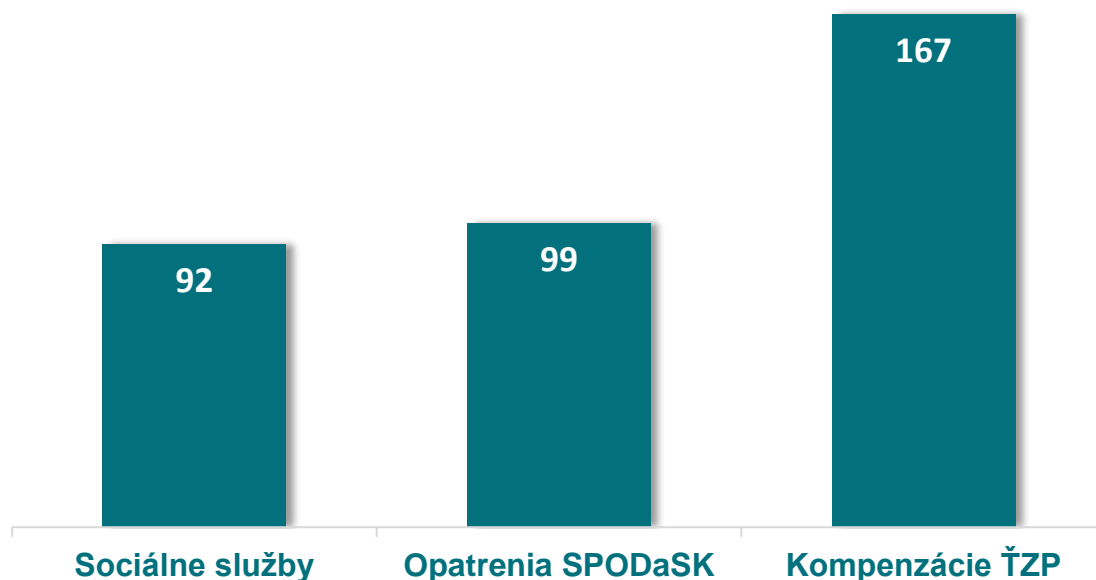

Iba v roku 2025 bolo udelených **427** poverení na výkon dozoru (**122** v oblasti poskytovania sociálnych služieb, **115** v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a **190** v oblasti kompenzácií sociálnych dôsledkov ŤZP). **76** dozorov bolo teda takých, ktoré ISV začala prevažne už ku koncu roku 2024. K 31.12.2025 stále prebiehalo **106** dozorov, ktorých výsledky teda nie sú zohľadnené v tejto hodnotiacej správe, ale budú obsahom hodnotiacej správy za rok 2026.

V ROKU 2025 ISV PLATNE UKONČILA 358 DOZOROV V URČENÝCH OBLASTIACH SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY:

- ✓ **92 DOZOROV** pri poskytovaní sociálnej služby,
- ✓ **99 dozorov** pri vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a
- ✓ **167 dozorov** v oblasti kompenzácií sociálnych dôsledkov ŤZP.

358 PLATNE UKONČENÝCH DOZOROV

V roku 2025 dozorované subjekty – poskytovatelia sociálnej služby, ÚPSVR a CDR dokopy prijali takmer 380 **opatrení na odstránenie zistených nedostatkov**. Dozorovaný subjekt je povinný podľa zákona o inšpekcii v sociálnych veciach **prijat'** a **následne splniť opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov a príčin ich vzniku**. Táto povinnosť predstavuje dôležitý nástroj na zabezpečenie **nápravy v prípadoch, keď ISV platne zistí porušenie povinností**, ktoré dozorovanému subjektu vyplývajú z platnej právnej úpravy poskytovania sociálnej služby alebo vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Ako plán dozornej činnosti ISV na daný kalendárny rok, tak aj platné výsledky inšpekčnej činnosti (výsledné materiály z dozoru a právoplatné rozhodnutia o pokute, zákaze činnosti alebo o povinnosti prijať neodkladné opatrenia) ISV zverejňuje na webom sídle ministerstva:

<https://www.employment.gov.sk/sk/uvodna-stranka/inspekcia-socialnych-veciach/nova-web-stranka.html>.

POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona o inšpekcii v sociálnych veciach ISV vykonáva **DOZOR NAD DODRŽIAVANÍM ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH –** plnením povinností, ktoré z jeho právnej úpravy vyplývajú **POSKYTOVATEĽOM SOCIÁLNEJ SLUŽBY.**

- **Sociálnou službou** je pritom najmä odborná alebo obslužná činnosť (alebo ich súbor), ktorá je zameraná na prevenciu, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti, zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby, riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny alebo prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.
- **Nepriaznivou sociálnou situáciou** je ohrozenie fyzickej osoby sociálnym vylúčením alebo obmedzenie jej schopnosti sa spoločensky začleniť a samostatne riešiť svoje problémy z rôznych dôvodov napr. takých, že fyzická osoba **nemá zabezpečené nevyhnutné podmienky** na uspokojovanie základných životných potrieb, pre ohrozenie vývoja dieťaťa z dôvodu **zdravotného postihnutia**, pre ťažké zdravotné postihnutie alebo nepriaznivý zdravotný stav alebo z dôvodu, že fyzická osoba dovŕšila **dôchodkový vek**.

POSKYTOVATEĽOM SOCIÁLNEJ SLUŽBY je **obec**, združenie obcí, právnická osoba **zriadená** alebo **založená obcou**, združením obcí, **vyšším územným celkom alebo štátom (VEREJNÝ POSKYTOVATEĽ SOCIÁLNEJ SLUŽBY)** a **fyzická osoba**, ktorá má na území Slovenskej republiky trvalý pobyt alebo prechodný pobyt alebo **právnická osoba**, ktorá má sídlo na území Slovenskej republiky alebo mimo územia Slovenskej republiky, ak jej organizačná zložka má sídlo na území Slovenskej republiky (**NEVEREJNÝ POSKYTOVATEĽ SOCIÁLNEJ SLUŽBY**).

- V Slovenskej republike pôsobí cca **2 100 poskytovateľov sociálnej služby**, ktorí poskytujú celkovo viac ako **5 600 rôznych druhov sociálnych služieb** s kapacitou viac ako **92 000 miest**.
- V **pobytových zariadeniach sociálnych služieb** podmienených odkázanosťou fyzickej osoby na pomoc inej osoby sa poskytuje sociálna služba na takmer **49 600 miestach**.

Sociálna služba sa má podľa zákona o sociálnych službách vykonávať najmä prostredníctvom sociálnej práce, **postupmi zodpovedajúcimi POZNATKOM SPOLOČENSKÝCH VIED a poznatkom o stave a VÝVOJI POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.**

Každý obyvateľ Slovenskej republiky má (v rámci podmienok ustanovených zákonom o sociálnych službách) právo výberu sociálnej služby a formy jej poskytovania a právo výberu poskytovateľa sociálnej služby. Má súčasne právo na poskytovanie sociálnej služby, ktorá svojim **rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje REALIZOVAŤ JEHO ZÁKLADNÉ ĽUDSKÉ PRÁVA A SLOBODY**, zachováva jeho **ĽUDSKÚ DÔSTOJNOSŤ**, aktivizuje ho k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje jeho sociálnemu vylúčeniu a podporuje jeho **ZAČLENENIE DO SPOLOČNOSTI**.

PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI NA ROK 2025

Plán dozornej činnosti ISV na rok 2025 v oblasti poskytovania sociálnych služieb¹ vychádzal, ako po minulé roky, najmä z požiadaviek a zvažovania ISV a ministerstva o legitímnom verejnom záujme a prioritách vo vzťahu k overovaniu si plnenia zákonných povinností poskytovateľmi sociálnej služby a zároveň reflektoval na predchádzajúce výsledky inšpekčnej činnosti z rokov 2023 a 2024.

DOZORNÁ ČINNOSŤ ISV V ROKU 2025 teda bola plánovane zameraná na **dodržovanie povinností u poskytovateľov celoročnej pobytovej sociálnej služby podmienenej odkázanosťou** (najmä v zariadeniach pre seniorov, domovoch sociálnych služieb a v špecializovaných zariadeniach) v oblastiach **OBMEDZOVANIA** (netelesného a telesného) prijímateľov sociálnej služby, poskytovania **ODBORNÝCH, OBSLUŽNÝCH** a ďalších činností **prijímateľom sociálnej služby, spolupráce** poskytovateľov sociálnej služby s rodinou, obcou a komunitou ako aj vypracovania a uskutočňovania **PROGRAMU SUPERVÍZIE**.

- Povinnosti poskytovateľov sociálnej služby **v oblasti ochrany života, zdravia a dôstojnosti prijímateľov sociálnej služby**, obzvlášť v rámci právnej úpravy pri obmedzovaní (netelesnom a telesnom) prijímateľov sociálnej služby ISV plánovala dozorom overiť **v MINIMÁLNE 40 POBYTOVÝCH ZARIADENIACH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB**. ISV v roku 2025 realizovala dozor s takýmto zameraním jeho predmetu u **73 POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY**.
- Rovnaký **MINIMÁLNY POČET 40 DOZOROV** u poskytovateľov sociálnej služby ISV plánovala aj pri overovaní plnenia povinností poskytovateľa sociálnej služby pri poskytovaní **odborných, obslužných a ďalších činností**. ISV v roku 2025 realizovala dozor s takýmto zameraním jeho predmetu u **79 POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY**.
- V ďalších **MINIMÁLNE 30 VYBRANÝCH DRUHOCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB** mal byť podľa plánu realizovaný dozor nad plnením povinností poskytovateľa sociálnej služby vypracovať a uskutočňovať **program supervízie**. ISV v roku 2025 realizovala dozor s takýmto zameraním jeho predmetu u **30 POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY**.

OZNÁMENIA NA VÝKON DOZORU

V roku 2025 bolo ISV doručených takmer **90 PODANÍ FYZICKÝCH A PRÁVNICKÝCH OSÔB** týkajúcich sa rôznych aspektov poskytovania sociálnych služieb resp. povinností rôznorodých poskytovateľov sociálnej služby.

- Z týchto doručených podaní bolo **70 OZNÁMENÍ spíňajúcich procesné ako aj obsahové náležitosti oznámenia na výkon dozoru podľa ustanovenia § 5 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach** (identifikačné údaje oznamovateľa a poskytovateľa sociálnej služby, opis skutočností, na základe ktorých oznamovateľ oznamuje neplnenie si povinností poskytovateľom sociálnej služby).
- Oznámenia boli doručené ISV ako **od fyzických osôb** (samotní prijímatelia sociálnej služby, ich zákonní zástupcovia alebo opatrovníci, rodinní príslušníci, zamestnanci alebo bývalí zamestnanci poskytovateľa sociálnej služby, poskytovatelia ústavnej zdravotnej starostlivosti) tak aj **OD INÝCH ORGÁNOV VEREJNEJ MOCI** (osobitne Policajný zbor Slovenskej republiky, prokuratúra Slovenskej republiky, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Úrad verejného ochrancu práv alebo VÚC či priamo ministerstvo).

¹ Plán dozornej činnosti Inšpekcie v sociálnych veciach na kalendárny rok 2025;

- ISV bolo doručených súčasne aj ďalších **20 anonymných podaní**, ktoré poukazovali na neplnenie povinností konkrétnym poskytovateľom sociálnej služby avšak **neobsahovali identifikačné údaje osoby oznamovateľa** podľa požiadaviek zákona o inšpekcii v sociálnych veciach resp. najčastejšie obsahovali iba informáciu o tom, že ide o rodinného príslušníka prijímateľa sociálnej služby, zamestnanca alebo bývalého zamestnanca poskytovateľa a podobne.

Vo vzťahu k ich obsahu sa oznámenia týkajúce sa poskytovania sociálnych služieb doručené ISV vo väčšine týkali **zariadení pre seniorov, špecializovaných zariadení a domovov sociálnych služieb – CELOROČNÝCH POBYTOVÝCH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB PODMIENENÝCH ODKÁZANOSŤOU**, z toho bolo **verejných poskytovateľov 34 a neverejných poskytovateľov 50**. ISV boli doručené aj oznámenia od odlišných osôb, avšak týkajúce sa toho istého poskytovateľa sociálnej služby.

- ISV vzhľadom na obsah a závažnosť informácií obsiahnutých vo všetkých ISV doručených oznámeniach (vrátane doručených anonymných podaní) tieto **vyhodnotila v 75 prípadoch tak, že na ich základe JE POTREBNÉ VYKONAŤ DOZOR** podľa ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach. V 3 prípadoch pritom išlo dozory zamerané výlučne na preverenie podozrenia z **neoprávneného poskytovania sociálnej služby**.

Najčastejšie **IDENTIFIKOVANÉ MOŽNÉ PORUŠENIA POVINNOSTÍ poskytovateľov sociálnych služieb podľa obsahu oznámení** sa týkali povinností poskytovateľov sociálnej služby **vykonávať odborné, obslužné a ďalšie činnosti** (§ 15 ods. 1 zákona o sociálnych službách), **dodržiavať maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného svojho zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov** na celkovom počte zamestnancov (§ 9 ods. 4 zákona o sociálnych službách), **pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby** (§ 10 zákona o sociálnych službách), **pri uzatváraní zmlúv o poskytovaní sociálnej služby** (§ 74 zákona o sociálnych službách) a **pri úhrade za sociálnu službu** (§ 72 zákona o sociálnych službách).

- V oznámeniach týkajúcich sa **zariadení pre seniorov, špecializovaných zariadení a domovov sociálnych služieb**, ktorých bolo ISV doručených takmer 70, bolo zväčša poukazované oznamovateľom na neplnenie povinností poskytovateľom vyplývajúcich z ustanovenia § 15 ods. 1 zákona o sociálnych službách (vo viac ako 60 oznámeniach) a z ustanovenia § 10 zákona o sociálnych službách (v 40 oznámeniach), pritom najčastejšie išlo o kombinácie oznamovania skutočností o neplnení si povinností pri vykonávaní alebo zabezpečovaní **odborných činností** pre prijímateľov sociálnej služby a (aj z tohto nedostatku vyplývajúcom) nedovolenom telesnom alebo netelesnom **obmedzovaní týchto prijímateľov**.
- Ďalšie časté oznamované skutočnosti sa týkali možného neplnenia povinností (prevažne verejných) poskytovateľov sociálnych služieb pri uzatváraní zmlúv o poskytovaní sociálnej služby a úhradách za sociálnu službu.
- U neverejných poskytovateľov sociálnych služieb bolo najviac zastúpené možné neplnenie povinností v oblasti zabezpečovania alebo vykonávania odborných činností, nedodržiavanie tzv. personálneho normatívu vzhľadom na počet prijímateľov sociálnej služby a tiež pri uzatváraní zmlúv o poskytovaní sociálnej služby.

VÝSLEDKY INŠPEKČNEJ ČINNOSTI V OBLASTI POSKYTOVANIA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

V ROKU 2025 ISV PLATNE SKONČILA VÝKON DOZORU VOČI 92 POSKYTOVATEĽOM SOCIÁLNEJ SLUŽBY.

Podľa platnej právnej úpravy inšpekcie v sociálnych veciach je dozor, ktorého výsledným materiálom je **PROTOKOL** (teda v prípade, ak ISV výkonom dozoru zistí neplnenie si tých povinností poskytovateľom, na overenie ktorých je ten-ktorý dozor zameraný), **skončený jeho PREROKOVANÍM S POSKYTOVATEĽOM SOCIÁLNEJ SLUŽBY.**

- Prerokovaniu protokolu o výsledku dozoru predchádza právo poskytovateľa sociálnej služby sa k protokolu v celom jeho rozsahu **vyjadriť** a podať ISV **NÁMIETKY VOČI ZISTENIAM OBSIAHNUTÝM V PROTOKOLE.** Postup preverovania námietok a vyjadrení predstavuje tzv. revízný postup, prostredníctvom ktorého sa môžu aktívne legitimované subjekty (dozorované subjekty – poskytovatelia sociálnej služby) domáhať nápravy. Ide o postup ovládaný zásadou dispozitívnosti, ktorý sa teda nerealizuje z úradnej vôle (*ex officio*), ale **na základe KVALIFIKOVANÉHO PODNETU** (podania námietok proti protokolu o výsledku dozoru). Je potrebné ho tiež **odlišovať od zisťovania informácií či vyžadovania vyjadrení od dozorovaného subjektu v priebehu samotného výkonu dozoru** od poskytovateľa sociálnej služby, teda v čase pred vypracovaním výsledného materiálu z dozoru. Uvedené je spravované, okrem iného, princípom **materiálnej pravdy a spolupráce** ISV s dozorovaným subjektom.
- Účelom postupu preverovania a vyhodnotenia námietok k protokolu o výsledku dozoru je preskúmať opodstatnenosť námietky, a teda ju posúdiť a prijať v rámci ISV záver o tom, či námietka je oprávnená – **OPODSTATNENÁ NÁMIETKA** a prípadne realizovať nápravné kroky (**ZMENA výsledného materiálu z dozoru vzhľadom na jeho záver a/alebo odôvodnenie**). Pri preverovaní námietok a vyjadrení sa podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach primerane postupuje podľa ustanovení zákona o kontrole v štátnej správe. Súčasne, podľa ustanovenia § 8c zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, ISV vypracuje **KONSOLIDOVANÝ PROTOKOL, ak sú podané opodstatnené námietky** proti zisteným nedostatkom alebo proti odôvodneniu zistených nedostatkov. V roku 2025 **v troch prípadoch ISV vyhodnotila predložené námietky ako opodstatnené**, výsledkom čoho bola zmena výsledného materiálu z dozoru vzhľadom na jeho odôvodnenie. Opodstatnenosť námietok vyhodnocuje ISV podľa pravidiel zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, zákona o kontrole v štátnej správe, ako aj podporne podľa pravidiel správneho konania.
- Ak je výsledným materiálom z dozoru **ZÁZNAM** (v prípade, ak ISV nezistí nedostatok pri plnení si žiadnej z povinností, na overenie ktorých bol ten-ktorý dozor zameraný), takýto dozor je skončený **JEHO ODOSLANÍM DOZOROVANÉMU SUBJEKTU.**

Z hľadiska **DRUHU SOCIÁLNEJ SLUŽBY** bol dozor v roku 2025 realizovaný v **zariadení, ktoré poskytuje viacero druhov sociálnych služieb** (špecializované zariadenie, domov sociálnych služieb, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby) v jednom mieste ich poskytovania (25), **zariadení pre seniorov** (18), v **sociálnych službách krízovej intervencie** (napr. nocľaháreň, útulok, zariadenie núdzového bývania) (14), ďalej v **špecializovanom zariadení** (8), **domove sociálnych služieb** (7), **opatrovateľskej službe** (6), **zariadení opatrovateľskej služby** (5), **zariadení podporovaného bývania** (2) a **zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa** (1).

Je dôležité uviesť, že v zariadeniach sociálnych služieb, kde ISV v roku 2025 ukončila voči poskytovateľom sociálnej služby dozor sa poskytovala sociálna služba dokopy **pre viac ako 5 300 PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY**.

- **V priemere** teda poskytovateľ sociálnej služby, kde ISV ukončila dozor v roku 2025, túto poskytoval **60 prijímateľom sociálnej služby** (v zariadeniach s registrovanou kapacitou v rozmedzí od **6 do 263** prijímateľov sociálnej služby). Čo sa týka formy sociálnej služby, väčšinou išlo o **CELOROČNÉ POBYTOVÉ SOCIÁLNE SLUŽBY**.
- Uvedený počet prijímateľov sociálnej služby, ktorých sa výkon dozoru ISV pri poskytovaní sociálnej služby (aj nepriamo) dotýka, by v prípade, ak by boli do tohto počtu zahrnuté aj tie dozory ISV, ktoré v roku 2025 prebiehali v ich rôznom inom procesnom štádiu (ale neboli do konca roku 2025 ešte platne ukončené) bol **VIAC AKO 8 000 PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY**.

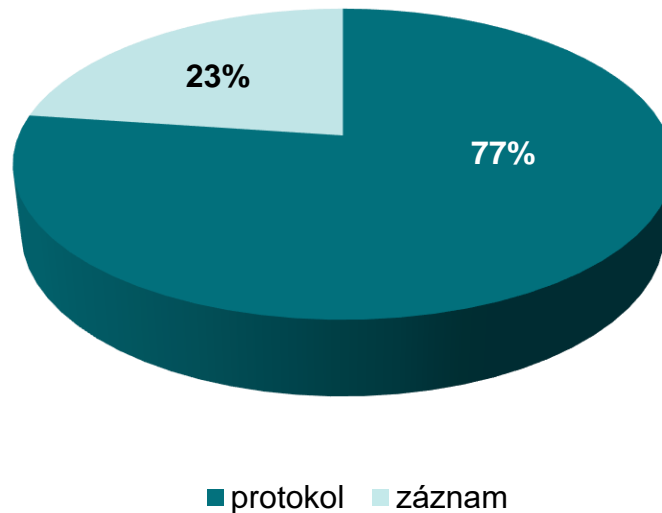
Celkovo, v priebehu roku 2025 ISV vykonávala (v rôznej procesnej etape výkonu dozoru od udelenia poverenia na výkon dozoru po jeho ukončenie prerokovaním protokolu o výsledku z dozoru s poskytovateľom sociálnej služby alebo odoslaním záznamu) takmer **150 DOZOROV VOČI POSKYTOVATEĽOM SOCIÁLNEJ SLUŽBY**.

- Ide o tzv. „workflow“ alebo **ROČNÝ PRACOVNÝ NÁPAD VECÍ v rámci výkonu dozorov ISV v oblasti sociálnych služieb** – sériu krokov, úloh a úkonov, ktoré sú potrebné na dokončenie konkrétneho dozoru teda dosiahnutie cieľa v zmysle pôsobnosti ministerstva a ISV.
- Súčasne, s takmer **60 poskytovateľmi sociálnej služby** ISV riešila ich **OPATRENIA NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV**, úlohy, plány a konkrétne zadania, ktoré si samotní poskytovatelia sociálnej služby určili na odstránenie ISV platne zistených nedostatkov pri poskytovaní sociálnej služby, ako aj ich vyhodnocovanie či reportovanie ISV podľa požiadaviek zákona o inšpekcii v sociálnych veciach.
- Je teda možné zhrnúť, že v priebehu jedného kalendárneho roka (2025) ISV **spolupracuje a komunikuje S VIAC AKO 200 POSKYTOVATEĽMI SOCIÁLNYCH SLUŽIEB** za účelom výkonu samotného dozoru alebo pri riešení opatrení na odstránení zistených nedostatkov a súvisiacich úkonov (vrátane aj následnej súčinnosti ISV s inými orgánmi verejnej správy).

Z celkového počtu dozorov prebiehajúcich v roku 2025 bolo **26 dozorov začatých ISV ešte koncom roku 2024** a **122 DOZOROV ZAČATÝCH UŽ V ROKU 2025**.

V roku 2025 bolo teda v rámci ISV udelených podľa ustanovenia § 6 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach celkom **122 POVERENÍ NA VÝKON DOZORU**, pričom 5 už udelených poverení na výkon dozoru bolo zrušených z rôznych administratívnych dôvodov (osobitne zánik dozorovaného subjektu – poskytovateľa sociálnej služby). Z celkového počtu začatých dozorov stále **prebiehalo k 31. 12. 2025 51 dozorov, ktoré budú platne ukončené v roku 2026**.

Z 92 DOZOROV PLATNE UKONČENÝCH ISV DO 31.12.2025 BOL V 71 PRÍPADOCH VÝSLEDNÝM MATERIÁLOM Z DOZORU PROTOKOL O VÝSLEDKU VYKONANÉHO DOZORU A V 21 PRÍPADOCH ZÁZNAM.

3 z týchto dozorov, ktorých výsledkom **bol záznam** sa zameriavali výlučne **na preverenie podozrenia z neoprávneného poskytovania sociálnej služby**². V ostatných 18 prípadoch, kedy bol dozorovaným subjektom registrovaný poskytovateľ sociálnej služby sa dozorom **nepreukázalo porušenie žiadnej z povinností, na ktorú bol dozor zameraný**. Výsledné materiály z týchto jednotlivých dozorov – záznamy sú taktiež zverejnené na webovom sídle ministerstva³. V 15 prípadoch išlo o dozory zamerané výlučne na preverenie dodržiavania povinnosti poskytovateľov sociálnych služieb vypracovať a uskutočňovať program supervízie podľa ustanovenia § 9 ods. 12 zákona o sociálnych službách. Ďalšie dozory sa sústredili najmä na povinnosť poskytovateľov sociálnych služieb vykonávať odborné, obslužné a ďalšie činnosti a na povinnosti pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby, kde teda neboli ISV zistené nedostatky z plnenia si týchto povinností.

ISV v roku 2025 teda zistila **u 71 poskytovateľov sociálnej služby nedostatky pri poskytovaní sociálnej služby**, keď výsledným materiálom z dozoru ISV bol u daného poskytovateľa **PROTOKOL**⁴.

ISV však súčasne v dvoch z týchto prípadov dozor ukončila tzv. **čiastkovým protokolom**⁵ podľa ustanovenia § 13 ods. 2 písm. b) zákona o kontrole v štátnej správe – vzhľadom na také zistenia u poskytovateľa sociálnej služby, kde ISV postupovala podľa ustanovenia § 9 písm. b) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, teda dospela k predpokladu **odôvodňujúcemu začatie konania o výmaze z registra sociálnych služieb príslušným orgánom (vyšší územný celok)**. Zároveň v štyroch prípadoch bolo dozorom zistené neoprávnené poskytovanie sociálnej služby⁶.

² OZ Nádej Slovenská Ľupča, Havlík – Rescue záchranná služba s.r.o., BVSK, s.r.o.;

³ Záznamy 2025;

⁴ Protokoly 2025;

⁵ DD Hrachovište, n.o., ZSS OAZIS;

⁶ Jana Toráčová; Marek Šara – ŠARA; RESOTY; Medulienka Group s.r.o.;

TABUĽKOVÝ PREHĽAD ZISTENÍ Z VYKONANÝCH DOZOROV U POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY

Tabuľka nižšie obsahuje údaje o **KONKRÉTNEJ POVINNOSTI POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY PODĽA ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH, KTORÁ BOLA PREDMETOM DOZORU** zo strany ISV, **POČTE POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY**, u ktorých plnenie si tejto povinnosti ISV overovala, ako aj údaj o počte poskytovateľov sociálnej služby, kde ISV dozorom zistila **NEDOSTATKY**.

- Informácie v tabuľke sú pritom usporiadané **podľa číselného označenia ustanovenia zákona o sociálnych službách**, ktoré bolo predmetom dozoru ISV, teda nie podľa závažnosti zistení z hľadiska ich výskytu, či vnútorného obsahu konkrétnej povinnosti.

Pre vysvetlenie je potrebné uviesť, že každý dozor ISV v oblasti poskytovania sociálnej služby je vo svojom predmete zameraný iba na **vybranú povinnosť** alebo **vybrané KOMBINÁCIE POVINNOSTÍ** poskytovateľa podľa zákona o sociálnych službách.

- Medzi najčastejšie **KOMBINÁCIE POVINNOSTÍ POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY** (vzhľadom na ich vnútorný – obsahový súvis a prepojenie), ktoré boli predmetom dozoru ISV voči poskytovateľom sociálnej služby v roku 2025 patrila kombinácia overovania **povinnosti poskytovateľa vykonávať odborné, obslužné a ďalšie činnosti v spojení s povinnosťami pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby** (teda ustanovení § 15 ods. 1 a § 10 zákona o sociálnych službách, vrátane súvisiacich kritérií 1.4, 1.8 a 1.9 štandardov kvality poskytovanej sociálnej služby) alebo **povinností pri úhrade** za sociálnu službu v spojení s povinnosťami **pri uzatváraní zmlúv o poskytovaní sociálnej služby** a dodržiavaní záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (teda ustanovení § 72 a § 74 zákona o sociálnych službách, vrátane súvisiaceho kritéria 1.3 štandardov kvality poskytovanej sociálnej služby).
- Dôležitým aspektom výkonu dozoru je tiež to, že v takmer 30 prípadoch ISV na základe potreby, resp. ďalších zistení získaných už **V PRIEBEHU VÝKONU DOZORU VYPRACOVALA AJ DODATOK k už udelenému povereniu na výkon dozoru**, ktorým bol vo väčšine prípadov **pôvodný predmet dozoru doplnený resp. zmenený**, keďže počas výkonu dozoru ISV zistila, že existuje dôvodný predpoklad o tom, že dozorovaný subjekt neplní **aj iné** nemenej dôležité povinnosti vyplývajúce z príslušných ustanovení zákona o sociálnych službách, teda nielen tie, na ktorých overenie ich plnenia sa ISV pôvodne zamerala. Najčastejšie sa jednalo o doplnenie resp. rozšírenie poverenia na výkon dozoru tak, že jeho predmet sa dopĺňal o overenie plnenia povinností poskytovateľa pri úhrade za sociálnu službu, pri uzatváraní zmlúv o poskytovaní sociálnej služby, **pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby**, povinnosti dodržiavať **personálny normatív** a povinnosti splniť požiadavky na vnútorné prostredie budov a minimálne požiadavky na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia. Čo sa týka **štandardov kvality poskytovanej sociálnej služby**, najčastejšie bol predmet dozoru doplnený o overenie plnenia kritéria 1.8 (Prevenia krízových situácií a práca s rizikom v sociálnych službách. Používanie prostriedkov netelesného obmedzenia a telesného obmedzenia) a 2.2 (Štruktúra a počet pracovných miest a kvalifikačné predpoklady na ich plnenie sú v súlade s § 84. Počet zamestnancov je primeraný počtu prijímateľov sociálnej služby a ich potrebám).

POVINNOSŤ POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, U KTORÝCH ISV VYKONALA DOZOR NAD PLNENÍM SI POVINNOSTI	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, KDE ISV ZISTILA NEPLENIE POVINNOSTI
Prihliadať na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby (§ 7 písm. a) zákona o sociálnych službách)	2	1
Aktivizovať prijímateľa sociálnej služby podľa jeho schopností a možností (§ 7 písm. b) zákona o sociálnych službách)	1	1
Poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni (§ 7 písm. c) zákona o sociálnych službách)	21	14
Plánovať poskytovanie sociálnej služby podľa individuálnych potrieb, schopností a cieľov prijímateľa sociálnej služby, viesť písomné individuálne záznamy o priebehu poskytovania sociálnej služby a hodnotiť priebeh poskytovania sociálnej služby za účasti prijímateľa sociálnej služby (§ 9 ods. 1 a ods. 2 zákona o sociálnych službách)	21	4
Poskytovať sociálnu službu dieťaťu a poskytovať starostlivosť o dieťa v záujme všestranného fyzického vývinu a psychického vývinu dieťaťa a pri rešpektovaní najlepšieho záujmu dieťaťa (§ 9 ods. 3 zákona o sociálnych službách)	1	0
Dodržiavať maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného svojho zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov (§ 9 ods. 4 zákona o sociálnych službách)	28	11
Splniť požiadavky na vnútorné prostredie budov a minimálne požiadavky na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia (§ 9 ods. 7 písm. a) zákona o sociálnych službách)	5	3
Plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby (§ 9 ods. 8 zákona o sociálnych službách)	84	61
Vypracovať a uskutočňovať program supervízie na účel zvýšenia odbornej úrovne a kvality poskytovanej sociálnej služby (§ 9 ods. 12 zákona o sociálnych službách)	30	2
Pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby (§ 10 zákona o sociálnych službách)	36	19

Vykonávať odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti, zabezpečovať vykonávanie týchto činností alebo utvárať podmienky na ich vykonávanie v rozsahu ustanovenom zákonom o sociálnych službách, pre druh sociálnej služby, ktorý poskytuje (§ 15 ods. 1 zákona o sociálnych službách)	29	13
Poskytovať sociálnu službu len na základe zápisu tejto sociálnej služby do registra, ktorý vedie vyšší územný celok (§ 62 zákona o sociálnych službách)	6	4
Pri úhrade za sociálnu službu (§ 72 zákona o sociálnych službách)	11	10
Pri uzatváraní zmlúv o poskytovaní sociálnej služby a dodržiavaní záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (§ 74 zákona o sociálnych službách)	14	9

Podľa ustanovenia § 9 ods. 8 zákona o sociálnych službách je **poskytovateľ sociálnej služby povinný plniť štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby** podľa prílohy č. 2 zákona o sociálnych službách.

Tabuľka nižšie obsahuje údaje o **tých KRITÉRIÁCH ŠTANDARDOV KVALITY POSKYTOVANEJ SOCIÁLNEJ SLUŽBY, KTORÉ BOLI PREDMETOM DOZORU ISV** v roku 2025, počte poskytovateľov sociálnej služby, u ktorých ISV plnenie daného kritéria **overovala**, ako aj údaj o počte poskytovateľov sociálnej služby, kde ISV zistila nedostatky pri napínaní daného kritéria.

- Obdobne, ako v tabuľke vyššie sú informácie v tabuľke usporiadané v **poradí kritérií štandardov kvality poskytovanej sociálnej služby v prílohe č. 2 k zákonu o sociálnych službách**, ktoré bolo predmetom dozoru ISV, teda nie podľa závažnosti zistení z hľadiska ich výskytu, či vnútorného obsahu konkrétneho kritéria. Taktiež platí, že každý dozor ISV v oblasti poskytovania sociálnej služby je vo svojom predmete zameraný iba na **vybrané kritérium štandardov kvality poskytovanej sociálnej služby alebo ich VYBRANÉ KOMBINÁCIE**.

Účelom kombinácií vybraných povinností podľa príslušných ustanovení zákona o sociálnych službách (paragrafového znenia tej-ktorej povinnosti ako **východiska** pre podrobnejšie rozvedenie tejto povinnosti do konkrétnych štandardov kvality poskytovanej sociálnej služby v zákone o sociálnych službách) so súvisiacimi kritériami štandardov kvality poskytovanej sociálnej služby (ktoré **rozširujú** resp. **špecifikujú** povinnosti uvedené v týchto ustanoveniach ako aj ich procesné – **aplikačné aspekty**), je adresné, plnohodnotné a efektívne preverenie situácie v oblasti plnenia povinností poskytovateľa sociálnej služby v ich **KOMPLEXNOSTI A JEDINEČNOSTI**.

KRITÉRIUM ŠTANDARDOV KVALITY POSKYTOVANEJ SOCIÁLNEJ SLUŽBY	POČET POSKYTOVATEĽOV, U KTORÝCH ISV VYKONALA DOZOR NAD PLNENÍM KRITÉRIA	POČET POSKYTOVATEĽOV, KDE ISV DOZOROM ZISTILA NEPLNENIE KRITÉRIA
Účel a obsah poskytovania sociálnej služby (strategická vízia, poslanie, ciele) a prístup k prijímateľovi sociálnej služby (Kritérium 1.1)	2	2
Dostupnosť sociálnej služby pre každého žiadateľa, ktorý spĺňa podmienky na poskytnutie sociálnej služby (Kritérium 1.2)	2	0
Zmluva o poskytovaní sociálnej služby a postup pri uzatváraní zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (Kritérium 1.3)	13	6
Účel a odborné zameranie metód, techník a postupov pri poskytovaní odborných činností vymedzených pre daný druh sociálnej služby (Kritérium 1.4)	46	40
Individuálny plán prijímateľa sociálnej služby alebo postupy a pravidlá individuálnej práce s prijímateľom sociálnej služby (Kritérium 1.5)	20	9
Aktivizácia prijímateľa sociálnej služby a sietovanie ďalšej podpory (Kritérium 1.6)	1	1
Podpora pri zabezpečení zdravotnej starostlivosti a prevencia v oblasti zdravia (Kritérium 1.7)	5	2
Prevencia krízových situácií a práca s rizikom v sociálnych službách. Používanie prostriedkov netelesného obmedzenia a telesného obmedzenia (Kritérium 1.8)	38	31
Ochrana pred zlým zaobchádzaním (Kritérium 1.9)	41	22
Zisťovanie spokojnosti prijímateľov sociálnej služby so všetkými zložkami poskytovanej sociálnej služby (najmä prostredie, starostlivosť, strava a podobne), využívanie zistených skutočností pri zvyšovaní kvality poskytovanej sociálnej služby a určenie spôsobu podávania sťažností súvisiacej s poskytovaním sociálnej služby (Kritérium 1.10)	4	0

Poskytovanie informácií záujemcom o sociálnu službu a prijímateľom sociálnej služby v im zrozumiteľnej forme, podľa ich individuálnych potrieb a schopností (Kritérium 1.11)	1	1
Personál poskytovateľa sociálnej služby je vyškolený v oblasti základných ľudských práv a aktívne ich aplikuje pri poskytovaní sociálnej služby (Kritérium 2.1)	5	0
Štruktúra a počet pracovných miest a kvalifikačné predpoklady na ich plnenie sú v súlade s § 84. Počet zamestnancov je primeraný počtu prijímateľov sociálnej služby a ich potrebám (Kritérium 2.2)	27	17
Program supervízie u poskytovateľa sociálnej služby (Kritérium 2.5)	30	14
Priestory poskytovateľa sociálnej služby spĺňajú požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré upravujú priestorové, technické a hygienické podmienky prevádzkovania sociálnej služby (Kritérium 3.1)	4	3
Prijímateľom pobytovej sociálnej služby je poskytovaná primeraná strava, nezávadná pitná voda a zabezpečené oblečenie, ktoré vyhovuje ich potrebám a preferenciám (Kritérium 3.3)	2	2
Určenie pravidiel prijímania darov (Kritérium 3.5)	3	0

ŠPECIFIKÁCIA ZISTENÍ O PORUŠENÍ POVINNOSTÍ POSKYTOVATEĽMI SOCIÁLNEJ SLUŽBY

OCHRANA ŽIVOTA, ZDRAVIA A DÔSTOJNOSTI PRIJÍMATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY (§ 10 ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH, KRITÉRIUM 1.8 A 1.9 ŠTANDARDOV KVALITY POSKYTOVANEJ SOCIÁLNEJ SLUŽBY

Ustanovenie § 10 zákona o sociálnych službách určuje základné pravidlo, že pri poskytovaní sociálnych služieb v zariadení **nemožno používať prostriedky netelesného a telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby**. Jedinou výnimkou je situácia, ak je **priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb**. Vtedy je možné použiť prostriedky obmedzenia prijímateľa sociálnej služby, ale **len na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia**, pričom prostriedky obmedzenia netelesnej povahy majú prednosť pred použitím prostriedkov telesného obmedzenia. Ide teda o prostriedky ultima ratio, na ktoré je v daných súvislostiach potrebné nahliadať aj kritériom nevyhnutnosti, pretože platí a musí platiť, že možnosť použitia obmedzovacích prostriedkov nemôže byť natoľko bežná a jednoduchá záležitosť, aby bolo pre poskytovateľa sociálnej služby výhodnejšie rezignovať na iné miernejšie či šetrnejšie prostriedky zvládnutia situácie, v ktorej je priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb.

Za **prostriedky netelesného obmedzenia** sa považuje zvládnutie situácie najmä verbálnou komunikáciou, odvrátením pozornosti alebo aktívnym počúvaním.

Za **prostriedky telesného obmedzenia** sa považuje zvládnutie situácie použitím rôznych špeciálnych úchopov, umiestnením prijímateľa sociálnej služby do miestnosti, ktorá je určená na bezpečný pobyt alebo použitím liekov na základe pokynu lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria. Ide pritom o taxatívny (úplný) výpočet týchto prostriedkov telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby a nie je možné ho rozširovať, a to ani analogickým výkladom. Zákonodarcu použitie prostriedkov obmedzenia pri poskytovaní sociálnych služieb pripustil len ako krajný postup, ktorý má plniť hlavne funkciu špeciality a tento legitimizoval len za súčasného splnenia vyššie uvedených podmienok a zároveň následného splnenia povinností informačných a súvisiacich so zaznamenávaním obmedzení prijímateľa sociálnej služby, nakoľko opodstatnenosť takéhoto zásahu musí byť v každom jednotlivom prípade aj náležite zdokumentovaná a osvedčená.

Telesné a netelesné obmedzenie prijímateľa sociálnej služby musí byť **zaznamenané v registri telesných a netelesných obmedzení** zriadenom na tento účel, ktorý je povinný viesť poskytovateľ sociálnej služby v informačnom systéme sociálnych služieb. Register obmedzení obsahuje **zápis každého obmedzenia prijímateľa sociálnej služby** s uvedením jeho mena, priezviska a dátumu narodenia, spôsob a dôvody obmedzenia prijímateľa sociálnej služby, dátum a čas trvania tohto obmedzenia, opis okolností, ktoré viedli k obmedzeniu prijímateľa sociálnej služby, s uvedením príčiny nevyhnutného obmedzenia, opatrenia prijaté na zamedzenie opakovania situácie, pri ktorej bolo nevyhnutné použiť obmedzenie, meno a priezvisko lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria, ktorý obmedzenie nariadil a schválil, alebo dodatočne bezodkladne schválil, meno a priezvisko sociálneho pracovníka, ktorý sa k použitiu obmedzenia písomne vyjadril a popis zranení, ktoré utrpeli zúčastnené fyzické osoby. Poskytovateľ sociálnej služby je povinný použitie prostriedkov obmedzenia bezodkladne zaznamenať v registri obmedzení a každý zápis obmedzenia prijímateľa sociálnej služby vrátane údajov uvedených v registri obmedzení **do ôsmich dní po použití prostriedkov obmedzenia oznámiť**: zákonnému zástupcovi prijímateľa sociálnej služby, dôverníkovi prijímateľa sociálnej služby a opatrovníkovi ustanovenému prijímateľovi sociálnej služby súdom.

Pri poskytovaní sociálnej služby dieťaťu a pri poskytovaní starostlivosti o dieťa podľa tohto zákona je poskytovateľ sociálnej služby povinný dodržiavať **zákaz používania všetkých foriem telesných**

restov a sankcií a používať len také výchovné prostriedky a metódy, ktoré akýmkoľvek spôsobom dieťa neponižujú, neurážajú, nezanedbávajú, vrátane nedbanlivostného zaobchádzania, alebo ktoré sa inak nedotýkajú dôstojnosti dieťaťa a neohrozujú jeho život, zdravie, telesný, citový, rozumový a mravný rozvoj.

Z primárneho zákonného pravidla „nepoužívať prostriedky netelesného a telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby“ vyplýva, že poskytovateľ sociálnej služby má poskytovať sociálnu službu tak, aby metódy, techniky a postupy používané pri poskytovaní týchto služieb účinne, ale zároveň v súlade so zákonom o sociálnych službách, **predchádzali situáciám, kde by vznikla potreba použiť netelesné alebo telesné obmedzenia voči prijímateľovi sociálnej služby. Poskytovateľ sociálnej služby si tak musí osvojiť problematiku rizika a zodpovednosti, a to aj v súvislosti s právami prijímateľov sociálnej služby.**

- **Kritérium 1.8** určuje štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby v oblasti **prevencie krízových situácií a práce s rizikom v sociálnych službách a pri používaní prostriedkov netelesného a telesného obmedzenia prijímateľov sociálnej služby**⁷ a kritérium 1.9 štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby pri ochrane pred zlým zaobchádzaním⁸.

ISV preverovala v roku 2025 v oblasti ochrany života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby plnenie si povinností podľa ustanovení § 10 zákona o sociálnych službách u **36** poskytovateľov sociálnej služby pričom v **19** prípadoch⁹ u poskytovateľov sociálnej služby **zistila neplnenie si týchto povinností.**

Súčasne, u **38** poskytovateľov sociálnej služby overovala plnenie kritéria 1.8 a u **41** poskytovateľov plnenie kritéria 1.9. V **31** prípadoch u poskytovateľov sociálnej služby **zistila neplnenie si povinností vyplývajúcich z kritéria 1.8** a v **22** prípadoch **zistila neplnenie si povinností vyplývajúcich z kritéria 1.9.**

⁷ „Poskytovateľ sociálnej služby má vypracované postupy a pravidlá riešenia krízových situácií a systém preventívnych opatrení na predchádzanie vzniku krízových situácií. Poskytovateľ sociálnej služby má zistené rizikové oblasti, v ktorých hrozí riziko porušovania základných ľudských práv a slobôd a má písomne vypracované vnútorné preventívne opatrenia na predchádzanie ich porušovaniu. Poskytovateľ sociálnej služby spolu s prijímateľom sociálnej služby, jeho rodinou a inými osobami navrhuje, dohodne a vypracováva postup intervencie (v kríze) na zvládanie krízových situácií, má vytvorené postupy a pravidlá na riešenie krízy u prijímateľa sociálnej služby a zabezpečenie vhodných služieb (napríklad rizikový plán). Prijímatelia sociálnej služby nie sú vystavení izolácii alebo obmedzujúcim prostriedkom. Poskytovateľ sociálnej služby uplatňuje prioritne alternatívne riešenia namiesto používania izolácie alebo obmedzenia a odborní zamestnanci sú trénovaní v deeskalačných technikách, intervenciách v kríze, plánovaní rizík a predchádzania utrpenia prijímateľov sociálnej služby alebo ohrozenia života alebo zdravia zamestnancov. Nastavenie deeskalačných techník, techník na zvládanie krízy je realizované a konzultované s prijímateľmi sociálnej služby tak, aby boli identifikované spúšťače a faktory, ktoré môže vnímať prijímateľ sociálnej služby ako nápomocné v predchádzaní kríz. Zároveň je nutné, aby boli definované a pri vzniku krízy okamžite dostupné preferované metódy, techniky a postupy intervencie v krízových situáciách. Pri poskytovaní sociálnej služby má poskytovateľ sociálnej služby určené postupy a pravidlá používania prostriedkov obmedzenia v jasne definovaných prípadoch nutnosti ich využitia. Všetky použitia obmedzení je poskytovateľ sociálnej služby povinný hlásiť v súlade s týmto zákonom.“;

⁸ „Poskytovateľ sociálnej služby má spracované a realizuje preventívne opatrenia a postupy na zabránenie mučeniu alebo krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu v súlade s čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ostatným formám zlého zaobchádzania. Zamestnanci poskytovateľa sociálnej služby zaobchádzajú s prijímateľmi sociálnej služby ľudsky, dôstojne a s úctou. Žiadny prijímateľ sociálnej služby nie je vystavený akejkoľvek forme týrania, ponižujúceho zaobchádzania, zneužívania alebo iným formám zlého zaobchádzania. Poskytovateľ sociálnej služby má prijaté náležité opatrenia, aby nedochádzalo k žiadnym formám týrania, zanedbávania, zneužívania alebo zlého zaobchádzania. Poskytovateľ sociálnej služby pomáha prijímateľom sociálnej služby, ktorí boli týraní, zanedbávaní alebo zneužívaní, získať potrebnú podporu. Voči osobe, o ktorej bolo preukázané, že týra, zneužíva alebo zanedbáva prijímateľov je vyvodená disciplinárna a iná právna zodpovednosť.“;

⁹ DSS Stropkov, Diecézna charita Rožňava, Dom tretieho veku, DD Hrachovište, CSS PARK, ZpS Dubina, m.r.o., ZSS OAZIS Kameničná, ZSS OAZIS Komárno, CSS Riviéra n.o., Slovenský červený kríž TN, Obec Šintava, CSS TAU, CSS Straník, Spoločnosť Zlatý vek, Domovina, n.o., „Kamilka“, ZSS Maňa, CSS AVE, CSS Likava, PRO VITAE n.o.;

POVINNOSŤ POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, U KTORÝCH ISV VYKONALA DOZOR NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, KDE ISV ZISTILA NEPLNENIE POVINNOSTI
Pri ochrane života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby (§ 10 zákona o sociálnych službách)	36	19
Prevenca krízových situácií a práca s rizikom v sociálnych službách. Používanie prostriedkov netelesného obmedzenia a telesného obmedzenia (Kritérium 1.8)	38	31
Ochrana pred zlým zaobchádzaním (Kritérium 1.9)	41	22

Viacere zistenia ISV v roku 2025 týkajúce sa ochrany života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby boli prevažne podobné s tými z predchádzajúceho obdobia, teda v rokoch 2023 a 2024. Poskytovatelia sociálnych služieb používali **prostriedky telesného obmedzenia, ktoré zákon o sociálnych službách nepripúšťa**, ako napríklad mechanické obmedzenie voľného pohybu prijímateľa sociálnej služby použitím fixačného pásu/popruhu (prípadne prostredníctvom posteľnej bielizne – plachty¹⁰/deky¹¹ alebo dokonca špeciálnych návlekov na ruky¹²), buď na lôžku alebo v kresle, a to navyše na neprimerane dlhý čas, pričom v daných situáciách **nebol priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie** tohto prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb. Alarmujúcim príkladom je prípad prijímateľa sociálnej služby, ktorý bol zo strany zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby pravidelne počas noci na svojom lôžku fixovaný bedrovým pásom, pričom došlo k neúmyselnému zachyteniu jeho ľavej hornej končatiny do fixačného popruhu, v dôsledku čoho vznikla gangréna následne riešená až amputáciou končatiny¹³. Čo sa týka ďalších nedovolených prostriedkov telesného obmedzenia, poskytovatelia sociálnych služieb viackrát obmedzili voľný pohyb prijímateľa sociálnej služby tak, že mu znemožnili samostatne opustiť jeho izbu, napríklad zamknutím vstupných dverí¹⁴, odmontovaním kľučky z vnútornej strany dverí¹⁵ alebo zatarasením vstupných dverí nábytkom¹⁶.

K pomerne častým zisteniam ISV v roku 2025 patrilo aj opakované **nezaznamenávanie netelesných obmedzení prijímateľov sociálnej služby do registra telesných a netelesných obmedzení**, ktoré je poskytovateľ sociálnej služby povinný viesť v informačnom systéme sociálnych služieb, pričom k takýmto obmedzeniam dochádzalo v krízových situáciách, kedy bolo priamo ohrozené zdravie iných fyzických osôb¹⁷.

Práca s rizikom pri poskytovaní sociálnej služby na individuálnej úrovni, teda proces identifikovania, analýzy, vyhodnocovania a riešenia možných rizík, je účinným nástrojom prevencie vzniku krízových situácií, napríklad v kontexte zmeny zdravotného stavu prijímateľa sociálnej služby. **Regulovaný pohyb prijímateľov sociálnej služby** v priestore zariadenia sociálnych služieb, používanie bočníc na lôžkach prijímateľov sociálnej služby so zníženou mobilitou **bez identifikovaného**

¹⁰ Obec Šintava;

¹¹ Slovenský červený kríž TN;

¹² CSS AVE;

¹³ „Kamílka“, ZSS Maňa;

¹⁴ CSS Riviéra n.o.;

¹⁵ ZSS OAZIS Komárno;

¹⁶ DD Hrachovište n.o.;

¹⁷ CSS Likava;

rizika pádu, nevypracované alebo neaktualizované individuálne rizikové plány prijímateľov sociálnej služby patrili v roku 2025 k najčastejším zisteniam pri výkone dozoru. Napríklad vo veľkokapacitnom zariadení pre seniorov dochádzalo k opakovaným fyzickým útokom manželky na manžela. Partnerské násilie týchto prijímateľov sociálnej služby, ktorí obývali spoločnú izbu, bolo zaznamenané zamestnancami poskytovateľa sociálnej služby v knihe hlásení. Poskytovateľ sociálnej služby sa snažil riešiť situáciu rozhovorom s oboma aktérmi rizikových incidentov, zároveň však ani jednému z nich nevypracoval rizikový plán za účelom nastavenia vhodných odborných metód, techník a postupov zameraných na predchádzanie agresívnych prejavov v správaní manželov a deeskaláciu krízových situácií¹⁸. V inom zariadení sociálnych služieb sa vôbec neuplatňovali špecifické postupy práce v situáciách pri ohrození života a zdravia prijímateľov sociálnej služby, ani prostriedky prevencie vzniku krízových situácií pri poskytovaní sociálnej služby, keď **žiaden z prijímateľov sociálnej služby nemal vypracovaný rizikový plán** a zároveň **ani jeden zo zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby nebol vyškolený v deeskalačných technikách**, krízovej intervencii, plánovaní rizík a predchádzaniu utrpenia prijímateľov sociálnej služby alebo ohrozeniu života alebo zdravia zamestnancov¹⁹.

Viacerí poskytovatelia sociálnych služieb vo vzťahu k prijímateľom sociálnej služby **nerealizovali preventívne opatrenia a postupy na zabránenie iným formám zlého zaobchádzania**. Sociálna služba bola napríklad poskytovaná v **nevyhovujúcich priestoroch**, v budove historického kaštieľa, kde ISV zaznamenala **sociálnu izoláciu** prijímateľov sociálnej služby, nezabezpečenie ich intimity a práva na nenarušovanie ich osobného priestoru, ďalej mreže na oknách budovy či **absenciu komplexných bezbariérových úprav**²⁰. Ďalším príkladom, a teda opakom zariadenia, ktoré evokuje prirodzené domáce prostredie je zariadenie pre seniorov, v ktorom bolo zaznamenané rozsiahle opotrebovanie a zároveň zanedbanie priestorov, v ktorých sa poskytuje sociálna služba. V izbách prijímateľov **chýbali kľučky** na oknách a vstupných dverách, **hygienické zariadenia na osobnú hygienu boli spoločné pre mužov a ženy**, vstupné dvere k toaletám mali odmontované kľučky, záchodové misy neboli vybavené toaletným sedadlom s krytom, zamestnanci poskytovateľa sociálnej služby pri vykonávaní činností spojených s hygienickými úkonmi nepoužívali paravány. V niektorých izbách bola zistená **absencia základného povinného vybavenia**, počet ubytovaných na jednej izbe prekročil zákonom stanovený počet a viaceré priestory (chodby, spoločenská miestnosť, jedáleň, ale aj niektoré priestory určené na ubytovanie prijímateľov sociálnej služby) boli monitorované kamerovým systémom. V miestnosti označenej ako „sklad“ sa okrem inkontinenčných pomôcok, prázdnych krabíc, kancelárskeho nábytku a ochranných osobných pomôcok pre zamestnancov nachádzal v plechových skrinách vysoký počet urien so spopolnenými ľudskými pozostatkami²¹. Jedno zo zariadení sociálnych služieb bolo **celodenne uzamknuté (a to aj medzi jednotlivými podlažiami a pavilónmi)**, slobodný pohyb prijímateľov sociálnej služby bol značne obmedzený, resp. nebol možný bez asistencie zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby, ktorí mali možnosť odomknúť konkrétne dvere a návštevy bolo možné prijímať len v striktno vymedzenom čase²².

VYKONÁVANIE ODBORNÝCH, OBSLUŽNÝCH A ĎALŠÍCH ČINNOSTÍ (§ 7 PÍSM. C) A § 15 ODS. 1 ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH A KRITÉRIUM 1.4 ŠTANDARDOV KVALITY POSKYTOVANEJ SOCIÁLNEJ SLUŽBY)

*Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 zákona o sociálnych službách poskytovateľ sociálnej služby je povinný **vykonávať** odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti, **zabezpečovať vykonávanie** týchto činností alebo **utvárať podmienky na ich vykonávanie** v rozsahu ustanovenom zákonom o sociálnych službách, pre druh sociálnej služby, ktorý poskytuje. Zároveň je (poskytovateľ sociálnej služby) povinný **poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni podľa ustanovenia § 7 písm. c) zákona o sociálnych***

¹⁸ ZpS Dubina;

¹⁹ CSS Riviéra n.o.;

²⁰ „Kreatív“, ZSS Klasov;

²¹ ZSS OAZIS Komárno;

²² Grandpark, n.o.;

službách. Odbornými činnosťami podľa ustanovenia § 16 zákona o sociálnych službách sú napríklad **sociálne poradenstvo, pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, sociálna rehabilitácia, ošetrovateľská starostlivosť** alebo rozvoj pracovných zručností. Za obslužné činnosti sa podľa ustanovenia § 17 zákona o sociálnych službách považujú napríklad ubytovanie, stravovanie alebo upratovanie.

Pri poskytovaní sociálnej služby musí poskytovateľ sociálnej služby prihliadať na biologické, psychologické, sociálne a spirituálne potreby prijímateľov sociálnej služby. Odborné metódy, techniky a postupy teda majú byť prispôsobené prijímateľom sociálnej služby a ich individuálnym potrebám s cieľom zvyšovania kvality ich života.

- **Kritérium 1.4** určuje štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby v oblasti **účelu a odborného zamerania** metód, techník a postupov pri poskytovaní odborných činností vymedzených pre daný druh sociálnej služby²³.

ISV preverovala v roku 2025 plnenie si týchto povinností poskytovateľmi sociálnej služby tak, že u **29** poskytovateľov sociálnej služby overovala plnenie povinností podľa ustanovenia § 15 ods. 1 zákona o sociálnych službách a u **21** poskytovateľov sociálnej služby overovala plnenie povinnosti podľa ustanovenia § 7 písm. c) zákona o sociálnych službách. V **13 prípadoch**²⁴ u poskytovateľov sociálnej služby **zistila neplnenie si povinností vyplývajúcich z ustanovenia § 15 ods. 1 zákona o sociálnych službách** a v **14 prípadoch**²⁵ u poskytovateľov sociálnej služby **zistila neplnenie si povinnosti vyplývajúcej z ustanovenia § 7 písm. c) zákona o sociálnych službách**. Súčasne u **46** poskytovateľov sociálnej služby overovala plnenie kritéria 1.4. V **40 prípadoch** u poskytovateľov sociálnej služby **zistila jeho neplnenie**.

²³ „Odborné činnosti vymedzené pre daný druh sociálnej služby sa vykonávajú metódami, technikami a postupmi zodpovedajúcimi poznatkom humánne orientovaných vied a poznatkom o stave a vývoji poskytovania sociálnych služieb. Sú používané cielene a transparentne, sú orientované na zabezpečenie individuálnych potrieb prijímateľa sociálnej služby, na dodržiavanie holistického (celostného) prístupu, na podporu jeho aktívnej účasti a spolurozhodovania. Poskytovateľ sociálnej služby uplatňuje inovatívne overené vedecké poznatky a flexibilne ich využíva. Odborní zamestnanci poskytovateľa sociálnej služby majú dostatočné a rôznorodé zručnosti a znalosti pri poskytovaní odborných činností určených zákonom pre daný druh sociálnej služby vrátane sociálneho poradenstva, sociálnej rehabilitácie a sú o nastavených postupoch a pravidlách informovaní. Podpora prijímateľov pobytovej sociálnej služby a ich rodín, blízkych osôb alebo opatrovníkov je orientovaná na podporu nezávislého života a začlenenie do komunity. Zamestnanci poskytovateľa pobytovej sociálnej služby sú informovaní o dostupnosti a úlohe komunitných služieb a zdrojov na podporu nezávislého života a začlenenia do komunity. Prijímateľom sociálnej služby je sprostredkovaná možnosť konzultovať a využiť podporu iných odborných pracovníkov z príslušných profesií a oblastí, ak si to sami želajú.“;

²⁴ CP Kalná n.o.; DD Hrachovište n.o.; Grandpark, n.o.; Bonitas, n.o.; Domovina, n.o.; Obec Chmiňany; Spoločnosť Zlatý vek; CSS Riviéra n.o.; Auxilium, n.o.; ZSS Domov Márie; Societas, o.z.; PRO VITAE n.o.; Golden Age;

²⁵ „Nitrava“, ZSS Nitra; Zálesák II; Senires n.o.; DSS Stropkov; Diecézna charita Rožňava; CSS PARK; Casa Slovensko, n.o.; Komunita Kráľovnej pokoja; Dom tretieho veku; ZpS Dubina, m.r.o.; ZSS Detvan; Slovenský červený kríž TN; CSS TAU; ZSS OAZIS Kameničná;

POVINNOSŤ POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, U KTORÝCH ISV VYKONALA DOZOR NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, KDE ISV ZISTILA NEPLENIE POVINNOSTI
Vykonávať odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti, zabezpečovať vykonávanie týchto činností alebo vytvárať podmienky na ich vykonávanie v rozsahu ustanovenom zákonom o sociálnych službách, pre druh sociálnej služby, ktorý poskytuje (§ 15 ods. 1 zákona o sociálnych službách)	29	13
Poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni (§ 7 písm. c) zákona o sociálnych službách)	21	14
Účel a odborné zameranie metód, techník a postupov pri poskytovaní odborných činností vymedzených pre daný druh sociálnej služby (Kritérium 1.4)	46	40

Medzi kľúčové odborné činnosti z hľadiska kvalitnej komplexnej starostlivosti o prijímateľov sociálnej služby patrí okrem iného aj **ošetrovateľská starostlivosť**, ktorú je poskytovateľ sociálnej služby **povinný vo vybraných druhoch sociálnych služieb buď poskytovať vlastnými zamestnancami alebo zabezpečovať napríklad prostredníctvom Agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti**. Pokiaľ má poskytovateľ sociálnej služby záujem poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť vlastnými zamestnancami, teda podľa ustanovenia § 22 zákona o sociálnych službách, je povinný splniť všetky zákonné požiadavky. Jednou z nich je **požiadat' Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o pridelenie číselného kódu zariadenia sociálnej pomoci poskytujúceho ošetrovateľskú starostlivosť**. K častým zisteniam ISV v roku 2025 patrilo, že poskytovatelia sociálnych služieb **nespĺňali podmienky na vykonávanie ošetrovateľskej starostlivosti**, ako napríklad poskytovateľ sociálnej služby v domove sociálnych služieb a v zariadení pre seniorov, u ktorého zároveň niektoré úkony ošetrovateľskej starostlivosti (napr. podávanie liekov, aplikácia inzulínu) vykonávali odborné zamestnankyne – opatrovateľky, ktoré neboli oprávnené tieto úkony vykonávať bez písomného poverenia, ktoré vydáva poskytovateľ sociálnej služby na návrh kvalifikovanej osoby zodpovednej za odborné poskytovanie ošetrovateľskej starostlivosti v zariadení²⁶. Ďalšie zistenia ISV z výkonov dozorov sa týkali napríklad **neposkytovania špecializovaného sociálneho poradenstva**²⁷ a/alebo sociálnej rehabilitácie²⁸.

Jeden z poskytovateľov sociálnej služby, ktorý poskytuje sociálnu službu v komunitnom centre **neposkytoval ani jednu z odborných činností**, ktoré je povinný poskytovať (základné sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, pomoc pri príprave na školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školy a školského zariadenia). Svoju činnosť vykazoval len prostredníctvom terénnych sociálnych pracovníkov v rámci Národného projektu Terénna sociálna práca

²⁶ ZSS Domov Márie;

²⁷ Senires n.o.;

²⁸ CSS Riviéra n.o.;

a komunitné centrá, ktorí vykonávali výlučne terénnu sociálnu prácu, pričom odborné činnosti v rámci sociálnej služby poskytovanej ambulantnou formou v komunitnom centre neboli poskytované vôbec.²⁹

Pri výkone dozoru ISV zistila, že odborné činnosti častokrát **neboli používané cielene a transparentne**, súčasne neboli **orientované na zabezpečenie individuálnych potrieb** prijímateľov sociálnej služby a/alebo pracovné postupy niektorých poskytovateľov sociálnych služieb nekorešponovali s metódami, technikami a postupmi zodpovedajúcimi poznatkom humánne orientovaných vied a poznatkom o stave a vývoji poskytovania sociálnych služieb. Poskytovateľ sociálnej služby v zariadení pre seniorov nevykonával odbornú činnosť sociálna rehabilitácia cielene, a teda tak, aby bola orientovaná na zabezpečenie individuálnych potrieb prijímateľov sociálnej služby, keď vykonávané aktivity s prijímateľom sociálnej služby nereflektovali jeho zdravotný stav, napríklad pri práci s prijímateľom sociálnej služby s Alzheimerovou chorobou sa viac orientoval na záujmovú činnosť ako na cieľnú systematickú prácu zameranú na podporu samostatnosti, nezávislosti a sebestačnosti³⁰. Iný poskytovateľ sociálnej služby v domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení neposkytoval odbornú činnosť, ktorou je výchova prostredníctvom metód, techník a postupov cielene orientovaných na zabezpečenie individuálnych potrieb maloletého prijímateľa sociálnej služby³¹.

MAXIMÁLNY POČET PRIJÍMATEĽOV NA ZAMESTNANCA A MINIMÁLNY PODIEL ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV (§ 9 ODS. 4 ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH A KRITÉRIUM 2.2 ŠTANDARDOV KVALITY POSKYTOVANEJ SOCIÁLNEJ SLUŽBY)

Podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby povinný dodržiavať maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného svojho zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov podľa prílohy č. 1 zákona o sociálnych službách. Za odborného zamestnanca sa považuje zamestnanec poskytovateľa sociálnej služby, ktorý vykonáva alebo riadi vykonávanie odbornej činnosti podľa ustanovenia § 16 zákona o sociálnych službách (kde je uvedený výpočet odborných činností, ako sú napríklad sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia alebo ošetrovateľská starostlivosť) alebo činnosti podľa ustanovenia § 61 ods. 9 zákona o sociálnych službách, podľa ktorého poskytovateľ sociálnej služby môže poskytovať liečebno-výchovnú starostlivosť, psychologickú starostlivosť a špeciálno-pedagogickú starostlivosť alebo utvárať podmienky na ich vykonávanie odborníkmi príslušných profesií.

*Neplnenie tzv. personálneho normatívu predstavuje vážne ohrozenie kvality poskytovanej sociálnej služby. Pri nedostatočnom počte zamestnancov poskytovateľ sociálnej služby nemá možnosť plniť všetky zákonom o sociálnych službách stanovené povinnosti. Nie je vtedy možné napríklad prihliadať na individuálne potreby prijímateľov sociálnej služby, aktivizovať ich podľa ich schopností a možností či poskytovať sociálnu službu na odbornej úrovni a hlavne **nie je možné napĺňať individuálne potreby prijímateľov sociálnej služby v potrebnom rozsahu**. V neposlednom rade zo strany poskytovateľa sociálnej služby nie je zabezpečená ochrana jeho vlastných zamestnancov pred ich zjavnou neprimeranou záťažou a potenciálnym ohrozením ich zdravia.*

- **Kritérium 2.2** určuje štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby v oblasti **štruktúry a počtu pracovných miest a kvalifikačné predpoklady** na ich plnenie sú v súlade s § 84 zákona o sociálnych službách a, že **počet zamestnancov je primeraný počtu prijímateľov sociálnej služby a ich potrebám**³².

²⁹ Obec Chmiňany;

³⁰ Golden Age;

³¹ „Kamílka“, ZSS Maňa;

³² „Poskytovateľ sociálnej služby má písomne vypracovanú štruktúru zamestnancov a počet pracovných miest, ktorá zodpovedá definovanej strategickej vízii, poslaniu a cieľom organizácie a aktuálnemu počtu prijímateľov sociálnej služby. Kvalifikačné

ISV preverovala v roku 2025 plnenie si povinnosti podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona o sociálnych službách u **28** poskytovateľov sociálnej služby. V **11 prípadoch**³³ u poskytovateľov sociálnej služby **zistila neplnenie si týchto povinností**.

ISV preverovala v tejto oblasti tiež u **27** poskytovateľov sociálnej služby plnenie kritéria 2.2, keď v **17 prípadoch** u poskytovateľov sociálnej služby **zistila jeho neplnenie**.

POVINNOSŤ POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, U KTORÝCH ISV VYKONALA DOZOR NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, KDE ISV ZISTILA NEPLENIE POVINNOSTI
Dodržiavať maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného svojho zamestnanca a minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov (§ 9 ods. 4 zákona o sociálnych službách)	28	11
Štruktúra a počet pracovných miest a kvalifikačné predpoklady na ich plnenie sú v súlade s § 84. Počet zamestnancov je primeraný počtu prijímateľov sociálnej služby a ich potrebám (Kritérium 2.2)	27	17

Aj v roku 2025 ISV pri výkone dozoru zistila, že viacerí poskytovatelia sociálnych služieb **neplnili personálny normatív**, keď napríklad poskytovateľ sociálnej služby poskytoval viacero druhov sociálnych služieb, pričom v jednej z týchto služieb (v domove sociálnych služieb) prekračoval stanovený celkový počet zamestnancov aj percentuálny podiel odborných zamestnancov a v ďalšom druhu (v špecializovanom zariadení) mu naopak chýbalo do zákonom stanoveného minimálneho počtu **takmer 20 zamestnancov**, z ktorých malo byť necelých 28 odborných, pričom na základe predloženého menného zoznamu zamestnancov, s ktorými mal poskytovateľ sociálnej služby uzatvorený pracovný pomer ich bolo iba 17. Tento poskytovateľ sociálnej služby teda neplnil personálny normatív zvlášť pre každý druh sociálnej služby, ktorý poskytuje³⁴. Inému poskytovateľovi sociálnej služby vo veľkokapacitnom zariadení pre seniorov dokonca **chýbalo do požadovaného celkového počtu zamestnancov viac ako 30 zamestnancov** (pri výpočte s aktuálne pracujúcimi zamestnancami)³⁵.

Viacerí zamestnanci poskytovateľov sociálnych služieb **neplnili kvalifikačné predpoklady** na vykonávanie odborných činností. Napríklad v zariadení pre seniorov zamestnankyňa na pozícii fyzioterapeut vykonávala niektoré opatrovateľské úkony (napr. kŕmenie a pomoc pri pití), pričom na výkon týchto pracovných činností neplnila kvalifikačné predpoklady³⁶. V inom prípade zamestnankyňa na pozícii inštruktor rozvoja pracovných zručností, na ktorú sa podľa zákona o sociálnych službách požaduje najmenej stredné odborné vzdelanie v odbore vzdelávania v závislosti

požiadavky na zamestnancov, povinnosti a kompetencie sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a zabezpečením napĺňania individuálnych potrieb prijímateľov sociálnej služby. Poskytovateľ sociálnej služby má vytvorené podmienky na individuálnu spoluprácu s prijímateľmi sociálnej služby, neprekračuje maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného odborného zamestnanca.“;

³³ Casa Slovensko, n.o.; Senior Pohoda n.o.; CSS Juh; CP Kalná n.o.; Kotva n.o.; Grandpark, n.o.; CSS Straník; Bonitas, n.o.; CSS Likava; Spišská katolícka charita; Domov seniorov Lamač;

³⁴ CSS Straník;

³⁵ Domov seniorov Lamač;

³⁶ ZpS Dubina;

od vykonávanej pracovnej aktivity a absolvovanie akreditovaného kurzu v oblasti sociálnej práce v rozsahu najmenej 150 hodín, preukázala najvyššie dosiahnuté vzdelanie stredoškolské v študijnom odbore „masér“³⁷. Za osobitý príklad vykonávania odborných činností bez odbornej spôsobilosti na výkon týchto činností možno považovať poskytovanie sociálneho poradenstva neodborným zamestnancom poskytovateľa sociálnej služby (pracovníčka v zariadení pre seniorov a v špecializovanom zariadení na pozícii „skladníčka“ v rozhovore s ISV opísala, ako poskytuje základné sociálne poradenstvo rodinným príslušníkom a záujemcom o poskytovanie sociálnej služby)³⁸.

INDIVIDUÁLNE POTREBY PRIJÍMATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY A PLÁNOVANIE (§ 7 PÍSM. A), § 9 ODS. 1 A 2 ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH A KRITÉRIUM 1.5 ŠTANDARDOV KVALITY POSKYTOVANEJ SOCIÁLNEJ SLUŽBY)

*Podľa ustanovenia § 7 písm. a) zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby povinný **prihliadať na individuálne potreby** prijímateľa sociálnej služby. Zároveň je (poskytovateľ sociálnej služby) podľa ustanovenia § 7 písm. b) zákona o sociálnych službách povinný **aktivizovať** prijímateľa sociálnej služby podľa jeho schopností a možností.*

*Podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby **povinný plánovať poskytovanie sociálnej služby** podľa individuálnych potrieb, schopností a cieľov prijímateľa sociálnej služby, **viest písomné individuálne záznamy** o priebehu poskytovania sociálnej služby a **hodnotiť priebeh** poskytovania sociálnej služby **za účasti prijímateľa sociálnej služby (individuálny plán)**. Súčasťou individuálneho plánu je, v prípade ak je prijímateľ sociálnej služby fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím alebo fyzická osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, aj **program sociálnej rehabilitácie**.*

*Podľa ustanovenia § 9 ods. 2 zákona o sociálnych službách individuálny plán je **komplexný, flexibilný a koordinovaný nástroj** na aktívnu spoluprácu poskytovateľa sociálnej služby, prijímateľa sociálnej služby, jeho rodiny a komunity. **Ciele individuálneho plánu vychádzajú z individuálnych potrieb prijímateľa sociálnej služby** a spolupráce prijímateľa sociálnej služby a poskytovateľa sociálnej služby. Individuálny plán je koordinovaný pracovníkom, ktorý podporuje a sprevádza prijímateľa sociálnej služby v procese individuálneho plánovania (tzv. „kľúčový pracovník“). Proces individuálneho plánovania zahŕňa **identifikáciu individuálnych potrieb**, voľbu cieľov individuálneho plánu, voľbu metód dosahovania cieľov individuálneho plánu, **plán činností a aktivít naplňania** individuálneho plánu a **hodnotenie** individuálneho plánu. Cieľom komplexnej kvalitnej sociálnej služby je teda podpora uspokojovania individuálnych potrieb prijímateľov sociálnej služby v ich celistvosti a jedinečnosti. Nedostatky v oblasti individuálneho plánovania znižujú kvalitu poskytovanej sociálnej služby, a to najmä ak absentujú pri poskytovaní sociálnej služby činnosti, najmä tie odborné, ktoré poskytujú prijímateľovi sociálnej služby pomoc a podporu v jeho životnej situácii. **Kritérium 1.5** určuje štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby pri **individuálnom pláne prijímateľa sociálnej služby** alebo postupoch a pravidlách individuálnej práce s prijímateľom sociálnej služby³⁹.*

³⁷ CSS Likava;

³⁸ Slovenský červený kríž TN;

³⁹ „Poskytovateľ sociálnej služby je povinný prihliadať na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby pri poskytovaní všetkých druhov sociálnych služieb. Sociálne služby uvedené v § 26, § 27, § 33 až 40 a § 57 sú poskytované na základe individuálneho plánu, ktorý vychádza z individuálnych potrieb, schopností a cieľov prijímateľa sociálnej služby. Individuálny plán je nástrojom na spoluprácu medzi prijímateľom sociálnej služby a zamestnancami poskytovateľa sociálnej služby. Každý prijímateľ sociálnej služby má komplexný individuálny plán, ktorý obsahuje jeho ciele (najmä vo fyziologickej, sociálnej, psychickej, kultúrnej a spirituálnej oblasti) a želania, ale aj ciele v oblasti aktivizácie, vzdelávania a zamestnávania, ktoré smerujú k podpore nezávislého života, podpore duševného zdravia alebo k prevencii voči zhoršeniu súčasného stavu. Cieľom individuálneho plánu je vytvoriť takú podporu, aby mohol prijímateľ sociálnej služby žiť zmysluplný a čo najsamostatnejší život. Poskytovateľ sociálnej služby vytvára priestor na to, aby pri všetkých rozhodnutiach poskytol prijímateľovi potrebnú podporu a rešpektoval jeho preferencie a želania. Poskytovateľ pobytovej sociálnej služby využíva všetky možnosti

ISV preverovala v roku 2025 plnenie si povinností podľa ustanovení § 9 ods. 1 a 2 zákona o sociálnych službách u **21** poskytovateľov sociálnej služby. V **4 prípadoch**⁴⁰ u poskytovateľov sociálnej služby **zistila neplnenie si týchto povinností**.

Súčasne, ISV preverovala plnenie kritéria 1.5 u **20** poskytovateľoch sociálnej služby. V **9 prípadoch** u poskytovateľov sociálnej služby **zistila jeho neplnenie**.

POVINNOSŤ POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, U KTORÝCH ISV VYKONALA DOZOR NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, KDE ISV ZISTILA NEPLENIE POVINNOSTI
Prihliadať na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby (§ 7 písm. a) zákona o sociálnych službách)	2	1
Plánovať poskytovanie sociálnej služby podľa individuálnych potrieb, schopností a cieľov prijímateľa sociálnej služby, viesť písomné individuálne záznamy o priebehu poskytovania sociálnej služby a hodnotiť priebeh poskytovania sociálnej služby za účasti prijímateľa sociálnej služby (§ 9 ods. 1 a ods. 2 zákona o sociálnych službách)	21	4
Individuálny plán prijímateľa sociálnej služby alebo postupy a pravidlá individuálnej práce s prijímateľom sociálnej služby (Kritérium 1.5)	20	9

ISV konštatovala neplnenie vyššie uvedených povinností v prípade, keď poskytovateľ sociálnej služby neplánuje poskytovanie sociálnej služby podľa individuálnych potrieb, schopností, možností a cieľov prijímateľa sociálnej služby a keď individuálny plán nie je efektívnym nástrojom na spoluprácu medzi prijímateľom sociálnej služby a odbornými zamestnancami poskytovateľa sociálnej služby. V jednom zo zariadení (domov sociálnych služieb a zariadenie pre seniorov) sa napríklad **individuálne plány vôbec nevypracovávali**, prijímatelia neboli zo strany odborných zamestnancov takmer vôbec aktivizovaní a ani nemali prístup k rôznym druhom aktivizácie na dennej báze (v predmetnom zariadení

na uľahčenie prechodu prijímateľa pobytovej sociálnej služby ku komunitnému spôsobu života v prirodzenom prostredí. Individuálny plán reflektuje rozhodnutia a preferencie prijímateľa sociálnej služby v oblasti podpory, efektívne sa realizuje a je pravidelne prehodnocovaný a aktualizovaný prijímateľom sociálnej služby a zamestnancami poskytovateľa sociálnej služby. Poskytovateľ sociálnej služby má písomne alebo audiovizuálne vypracovaný individuálny plán pre každého prijímateľa sociálnej služby tak, aby bol zrozumiteľný prijímateľovi sociálnej služby, jeho rodine a podpornej komunite. Poskytovateľ sociálnej služby plánuje, realizuje a hodnotí priebeh poskytovania sociálnej služby spoločne s prijímateľom sociálnej služby s ohľadom na jeho osobné ciele a možnosti. Ak je prijímateľom sociálnej služby maloleté dieťa, rozhodujúce postavenie má rodina a pri plánovaní sa vychádza z individuálnych potrieb rodiny prijímateľa sociálnej služby. Poskytovateľ sociálnej služby rešpektuje osobné preferencie prijímateľa sociálnej služby pri výbere kľúčového pracovníka v procese individuálneho plánovania. Počet prijímateľov sociálnej služby, ktorých v procese individuálneho plánovania podporuje a sprevádza jeden kľúčový pracovník poskytovateľa sociálnej služby, zohľadňuje mieru intenzity potrebnej podpory. V procese individuálneho plánovania poskytovateľ sociálnej služby podporuje prijímateľa sociálnej služby v príprave plánu vopred vyslovených želaní, ktorý špecifikuje starostlivosť, podporu a možnosti nezávislého života podľa preferencií prijímateľa sociálnej služby v situácii, keď mu zdravotný stav v budúcnosti neumožní komunikovať svoje voľby a preferencie.“;

⁴⁰ Senires n.o.; DSS Stropkov; CP Kalná n.o.; CSS Riviéra n.o.;

navyššie nebola organizovaná ani pravidelná záujmová činnosť⁴¹. U iného poskytovateľa sociálnej služby zase predložené individuálne plány vybraných prijímateľov sociálnej služby v zariadení pre seniorov a ich vyhodnotenia obsahovali **dlhodobý ten istý formálny/všeobecný cieľ** (precvičovať jemnú a hrubú motoriku a byť samostatnejším pri sebaobslužných činnostiach) bez toho, aby boli v dokumente popísané metódy a postupy smerujúce k dosiahnutiu stanovených cieľov a zároveň bez identifikácie potrieb, schopností a možností prijímateľa sociálnej služby v danom čase⁴². Niektorí (nie však všetci) prijímatelia sociálnej služby u ďalšieho z poskytovateľov sociálnej služby v zariadení pre seniorov síce disponovali individuálnymi plánmi, nemali však vypracovaný program sociálnej rehabilitácie⁴³. Neprihliadanie na individuálne potreby prijímateľa sociálnej služby bolo ISV preukázané u poskytovateľa sociálnej služby krízovej intervencie, konkrétne v nocľahárni, kde podmieňoval vstup do nízkoprahového zariadenia napríklad spôsobilosťou na právne úkony, neprítomnosťou duševnej poruchy alebo podrobením sa dychovej skúšky na zistenie alkoholu⁴⁴.

Poskytovatelia sociálnych služieb často volili **formálny prístup k procesu individuálnej práce s prijímateľom sociálnej služby**, ktorého výsledkom bolo, že individuálne plány nepredstavovali komplexný, flexibilný a koordinovaný nástroj aktívnej spolupráce medzi prijímateľom sociálnej služby, jeho rodinou, komunitou a poskytovateľom sociálnej služby. Napríklad, keď čiastkové ciele individuálneho plánu neboli v súlade s dlhodobými cieľmi, na tvorbe individuálneho plánu sa nepodieľal celý interdisciplinárny tím a nedochádzalo ani k spolupráci s blízkymi osobami prijímateľa sociálnej služby účelom podpory pri napĺňaní jeho individuálnych potrieb⁴⁵. Niekedy nebolo možné preukázať ani participáciu samotného prijímateľa sociálnej služby na tvorbe, vyhodnotení a aktualizácii jeho individuálneho plánu⁴⁶.

PROGRAM SUPERVÍZIE (§ 9 ODS. 12 ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH A KRITÉRIUM 2.5 ŠTANDARDOV KVALITY POSKYTOVANEJ SOCIÁLNEJ SLUŽBY)

Podľa ustanovenia § 9 ods. 12 zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby povinný na účel zvýšenia odbornej úrovne a kvality poskytovanej sociálnej služby vypracovať a uskutočňovať program supervízie.

- **Kritérium 2.5** určuje štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby pri programe supervízie u poskytovateľa sociálnej služby⁴⁷.

ISV preverovala v roku 2025 plnenie si povinnosti podľa ustanovenia § 9 ods. 12 zákona o sociálnych službách u **30** poskytovateľov sociálnej služby. V **2 prípadoch**⁴⁸ u poskytovateľov sociálnej služby **zistila neplnenie si tejto povinnosti**. Zároveň ISV preverovala plnenie kritéria 2.5 rovnako u **30** poskytovateľov sociálnej služby, pričom v **14 prípadoch** zistila jeho neplnenie.

⁴¹ CSS Riviéra n.o.;

⁴² Senires n.o.;

⁴³ CP Kalná n.o.;

⁴⁴ Diecézna charita Rožňava;

⁴⁵ CSS Radosť n.o.;

⁴⁶ Dom tretieho veku;

⁴⁷ „Poskytovateľ sociálnej služby uvedenej v § 19, § 21, § 24a až 24d, § 25 až 29, § 31, § 32, § 33, § 34 až 41, § 52 až 55 a § 57 má písomne vypracovaný program supervízie poskytovania sociálnej služby, ktorý aktívne realizuje a pravidelne hodnotí. Supervízia je pravidelne poskytovaná na úrovni externej supervízie organizácie alebo riadiacej supervízie pre manažment a pre zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby priameho kontaktu s prijímateľom sociálnej služby skupinovú alebo individuálnou formou. Poskytovateľ sociálnej služby zabezpečuje priebežne počas roka pravidelnú externú supervíziu organizácie alebo riadiacu supervíziu pre manažment a externú supervíziu alebo internú supervíziu pre zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby priameho kontaktu s prijímateľom sociálnej služby skupinovú formou alebo individuálnou formou.“;

⁴⁸ OZ Slnčnica; Obec Slovenská Ľupča;

POVINNOSŤ POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, U KTORÝCH ISV VYKONALA DOZOR NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, KDE ISV ZISTILA NEPLENIE POVINNOSTI
Vypracovať a uskutočňovať program supervízie na účel zvýšenia odbornej úrovne a kvality poskytovanej sociálnej služby (§ 9 ods. 12 zákona o sociálnych službách)	30	2
Program supervízie u poskytovateľa sociálnej služby (Kritérium 2.5)	30	14

Ako príklad možno uviesť poskytovateľa sociálnej služby poskytujúceho opatrovateľskú službu, ktorý nemal uzatvorenú zmluvu o poskytovaní supervízie, ani vypracovaný plán supervízie, a teda **vôbec nerealizoval** metódu kontinuálneho profesionálneho rozvoja svojich odborných zamestnancov⁴⁹.

Niektorí poskytovatelia sociálnych služieb **nerealizovali supervíziu priebežne počas kalendárneho roka**, ale iba raz ročne, aby **formálne naplnili svoju zákonnú povinnosť**⁵⁰. Ďalší poskytovatelia sociálnych služieb realizovali len externú supervíziu zamestnancov v priamom kontakte s prijímateľom sociálnej služby, pričom supervíziu na úrovni externej supervízie organizácie alebo riadiacej supervízie pre manažment neuskutočňovali vôbec⁵¹.

Vo viacerých prípadoch poskytovateľ sociálnej služby uzatvoril zmluvu o poskytovaní supervízie **s fyzickou osobou, ktorá nespĺňala v plnom rozsahu podmienku vzdelania na výkon supervízie**, keďže podľa ustanovenia § 84 ods. 7 zákona o sociálnych službách supervíziu v zariadení sociálnych služieb má vykonávať fyzická osoba, ktorá **má vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa alebo druhého stupňa** a súčasne v akreditovanom študijnom programe zameranom na **sociálnu prácu, sociálne služby a poradenstvo, sociálnu pedagogiku, špeciálnu pedagogiku, liečebnú pedagogiku, psychológiu** alebo uznaný doklad o takomto vysokoškolskom vzdelaní vydaný zahraničnou vysokou školou a (zároveň) absolvovala **odbornú akreditovanú prípravu supervízora** v oblasti sociálnej práce alebo poradenskej práce v rozsahu najmenej 240 hodín. ISV však v prípadoch, kedy študijné zameranie vysokoškolského štúdia supervízora nebolo v súlade s požiadavkami zákona o sociálnych službách (osobitne, ak osoba poskytujúca supervíziu preukázala dlhoročnú prax v pomáhajúcich profesiách), bolo jediným nedostatkom pri plnení povinnosti vypracovať a uskutočňovať program supervízie, formulovala toto zistenie nad rámec dozoru, teda nevedlo ku konštatovaniu porušenia tejto povinnosti poskytovateľom. Aj na základe zistení ISV došlo následne k legislatívnej úprave kvalifikačných predpokladov pre výkon supervízie v zákone o sociálnych službách.

ÚHRADA ZA SOCIÁLNU SLUŽBU (§ 72 ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH)

Podľa ustanovenia § 72 zákona o sociálnych službách má poskytovateľ sociálnej služby viacero povinností, ako napr. **určovať sumu úhrady za sociálnu službu, spôsob jej určenia a platenia zmluvou o poskytovaní sociálnej služby**, a to v súlade so všeobecne záväzným nariadením obce alebo vyššieho územného celku (verejný poskytovateľ sociálnej služby) alebo v súlade s aktuálnym a verejne dostupným cenníkom sociálnej služby (neverejný poskytovateľ sociálnej služby), ďalej **nepožadovať**

⁴⁹ OZ Slnčnica;

⁵⁰ Mesto Trebišov;

⁵¹ VIRES UT IN Košice n.o.;

od prijímateľa sociálnej služby úhradu napr. za pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, sociálne poradenstvo alebo sociálnu rehabilitáciu a zároveň ani za odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti **v čase jeho neprítomnosti v zariadení alebo povinnosť zverejňovať** na svojom webovom sídle, a ak ho nemá, na inom verejne dostupnom mieste **priemerné ekonomicky oprávnené náklady za predchádzajúci rozpočtový rok.**

ISV preverovala v roku 2025 plnenie si povinností podľa ustanovenia § 72 zákona o sociálnych službách u **11** poskytovateľov sociálnej služby. V **10 prípadoch**⁵² u poskytovateľov sociálnej služby **zistila neplnenie si týchto povinností**

POVINNOSŤ POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, U KTORÝCH ISV VYKONALA DOZOR NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, KDE ISV ZISTILA NEPLENIE POVINNOSTI
Pri úhrade za sociálnu službu (§ 72 zákona o sociálnych službách)	11	10

Ako jeden z príkladov porušenia možno spomenúť situáciu, kedy poskytovateľ sociálnej služby **požadoval od prijímateľov sociálnej služby úhradu za poskytovanie odborných činností** (základné sociálne poradenstvo, sociálna rehabilitácia, rozvoj pracovných zručností), za ktoré podľa zákona o sociálnych službách prijímateľ sociálnej služby úhradu neplatí⁵³. Ďalší poskytovateľ sociálnej služby určoval prijímateľom sociálnej služby platiť úhradu za službu **úschovy cenných vecí**, a to bez existencie samostatnej zmluvy o úschove cenných vecí, čím prijímateľovi sociálnej služby vznikla povinnosť platiť mesačne poplatok, avšak nie za reálne využívanie tejto služby, ale za **samotnú deklaráciu poskytovateľa, že vytvoril podmienky na jej poskytovanie**⁵⁴. U iného poskytovateľa sociálnej služby prijímateľa sociálnej služby platili úhradu za sociálnu službu **rozdielnu oproti tomu, ako bolo dohodnuté v zmluve** o poskytovaní sociálnej služby⁵⁵.

V ďalších prípadoch poskytovateľ sociálnej služby pri stanovení výšky úhrady za poskytovanú sociálnu službu **neprihliadal na príjem a majetok prijímateľov** sociálnej služby, ktorým sa sociálna služba poskytuje na základe žiadosti obce alebo vyššieho územného celku⁵⁶ alebo **nemal** na svojom webovom sídle, ani na inom verejne dostupnom mieste **zverejnený aktuálny cenník** za poskytovanie sociálnej služby⁵⁷.

ZMLUVA O POSKYTOVANÍ SOCIÁLNEJ SLUŽBY (§ 74 ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH A KRITÉRIUM 1.3 ŠTANDARDOV KVALITY POSKYTOVANEJ SOCIÁLNEJ SLUŽBY)

Aj podľa ustanovenia **§ 74 zákona o sociálnych službách** má poskytovateľ sociálnej služby **viacero povinností, ako napr. poskytovať sociálnu službu výlučne na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, pričom zmluva musí byť uzatvorená spôsobom, ktorý je pre prijímateľa sociálnej služby zrozumiteľný a nesmie mať charakter zmiešanej zmluvy. Ďalej (poskytovateľ sociálnej služby) nesmie podmieňovať uzatvorenie zmluvy plnením (peňažným alebo nepeňažným plnením).**

⁵² Senires n.o.; Casa Slovensko, n.o.; Komunita Kráľovnej pokoja; DSS Senecio, n.o.; Humanitár, n.o.; CP Kalná n.o.; Grandpark, n.o.; Spoločnosť Zlatý vek; Obec Šintava; Auxilium, n.o.;

⁵³ DSS Senecio, n.o.;

⁵⁴ Obec Šintava;

⁵⁵ CP Kalná n.o.;

⁵⁶ Casa Slovensko, n.o.;

⁵⁷ Senires n.o.;

Zmluva má obsahovať všetky **požadované náležitosti** (vrátane sumy úhrady za jednotlivé odborné činnosti, obslužné činnosti a ďalšie činnosti) a poskytovateľ sociálnej služby je povinný uzatvoriť **dotatok k zmluve** o poskytovaní sociálnej služby, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na určenie sumy úhrady a platenie úhrady za sociálnu službu. Zároveň môže **vypovedať** zmluvu o poskytovaní sociálnej služby **len z dôvodov** taxatívne vymedzených v zákone o sociálnych službách.

- **Kritérium 1.3** určuje štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby pri zmluve o poskytovaní sociálnej služby a postupe pri uzatváraní zmluvy o poskytovaní sociálnej služby⁵⁸.

ISV preverovala v roku 2025 plnenie si povinností podľa ustanovenia § 74 zákona o sociálnych službách u **14** poskytovateľov sociálnej služby. V **9 prípadoch**⁵⁹ u poskytovateľov sociálnej služby **zistila neplnenie si týchto povinností**.

Súčasne, ISV preverovala plnenie kritéria 1.3 u **13** poskytovateľoch sociálnej služby. V **6 prípadoch** u poskytovateľov sociálnej služby **zistila jeho neplnenie**.

POVINNOSŤ POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, U KTORÝCH ISV VYKONALA DOZOR NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, KDE ISV ZISTILA NEPLNENIE POVINNOSTI
Pri uzatváraní zmlúv o poskytovaní sociálnej služby a dodržiavaní záväzkov vyplývajúcich zo zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (§ 74 zákona o sociálnych službách)	14	9
Zmluva o poskytovaní sociálnej služby a postup pri uzatváraní zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (Kritérium 1.3)	13	6

V roku 2025 sa ISV zaoberala aj plnením povinností vyplývajúcich zo zmluvy o poskytovaní opatrovateľskej služby, kedy poskytovateľom opatrovateľskej služby bola obec. Poskytovateľ tejto sociálnej služby uzatvoril s prijímateľkou sociálnej služby zmluvu o poskytovaní opatrovateľskej služby na dobu neurčitú s dohodnutým rozsahom poskytovanej sociálnej služby v pracovných dňoch v rozsahu 6 hodín denne a neskôr 7,5 hodín denne, pričom z organizačných dôvodov zo dňa na deň tejto prijímateľke **prestal poskytovať sociálnu službu s odôvodnením, že nemá dostatok personálu** (práceneschopnosť a ukončenie pracovného pomeru) a nezabezpečil poskytovanie sociálnej služby ani v obmedzenom rozsahu. Počas trvajúceho zmluvného vzťahu teda nedochádzalo k reálnemu plneniu zmluvného záväzku⁶⁰. Iný poskytovateľ sociálnej služby uvádzal v zmluvách o poskytovaní sociálnej

⁵⁸ „Poskytovateľ sociálnej služby má písomne vypracovaný transparentný a pre prijímateľa sociálnej služby zrozumiteľný postup pri uzatváraní zmluvy o poskytovaní sociálnej služby podľa § 74. Poskytovateľ sociálnej služby vedie dokumentáciu o procese začatia poskytovania sociálnej služby. Prijatie a poskytovanie sociálnej služby je založené na slobodnom a informovanom rozhodnutí prijímateľa sociálnej služby (vrátane súhlasu so zmluvnými podmienkami upravenými zmluvou o poskytovaní sociálnych služieb vyjadreného jej podpisom). Poskytovateľ sociálnej služby je povinný poskytnúť fyzickej osobe, ktorá nevyjadrila súhlas s poskytovaním sociálnej služby alebo nepristúpila k podpisu zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, sociálne poradenstvo.“;

⁵⁹ Senires n.o.; Casa Slovensko, n.o.; Komunita Kráľovnej pokoja; DSS Senecio, n.o.; Humanitár, n.o.; CP Kalná n.o.; Grandpark, n.o.; Auxilium, n.o.; MČ Podunajské Biskupice;

⁶⁰ MČ Podunajské Biskupice;

služby aj také **dôvody jednostrannej výpovede zo strany poskytovateľa sociálnej služby, ktoré zákon o sociálnych službách nepripúšťa** (napr. výpoveď „z technicko-organizačných dôvodov“)⁶¹.

Ďalším často sa vyskytujúcim príkladom porušenia v tejto oblasti sú situácie, keď poskytovatelia sociálnej služby uzatvorili s prijímateľmi sociálnej služby zmluvy o poskytovaní sociálnej služby, ktoré mali charakter **zmiešaných zmlúv**, keďže boli uzatvorené medzi tromi zmluvnými stranami – poskytovateľom sociálnej služby, prijímateľom sociálnej služby a platiteľom úhrad za sociálnu službu⁶², alebo také zmluvy, predmetom ktorých boli aj také činnosti, ktoré majú byť podľa zákona o sociálnych službách poskytované na základe osobitnej zmluvy (teda nemajú byť súčasťou zmluvy o poskytovaní sociálnej služby), suma účtovaná za tieto činnosti má byť určená na základe samostatného cenníka a majú byť aj samostatne zúčtované.

Viacerí poskytovatelia sociálnych služieb v rámci **predzmluvných vzťahov** neopodstatnene požadovali od záujemcov o sociálnu službu, a teda budúcich prijímateľov sociálnej služby, aby pri prijatí do zariadenia predložili **dokumenty a potvrdenia**, ktoré nie sú nevyhnutné pre uzatvorenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby (napr. zdravotnú dokumentáciu, vyjadrenie od lekára o zdravotnom stave žiadateľa, výsledky bakteriologických vyšetrení, popis RTG snímku pľúc, výtery (z nosa, hrdla, konečníka) — nie staršie ako jeden mesiac, aktuálny psychiatrický nález)⁶³. Jeden z poskytovateľov sociálnej služby uzatvoril zmluvu o poskytovaní sociálnej služby s prijímateľom sociálnej služby **pozbaveným spôsobilosti na právne úkony**, pričom táto neobsahovala jeho podpis ani inak vyjadrený súhlas/informovanie prijímateľa sociálnej služby so zmluvnými podmienkami poskytovania sociálnej služby. Poskytovanie sociálnej služby tak nebolo založené na slobodnom a informovanom rozhodnutí prijímateľa sociálnej služby, keďže toto zahŕňa (aj) súhlas so zmluvnými podmienkami upravenými zmluvou o poskytovaní sociálnej služby vyjadrený jej podpisom⁶⁴.

VNÚTORNÉ PROSTREDIE BUDOV (§ 9 ODS. 7 PÍSM. A) ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH A KRITÉRIUM 3.1 ŠTANDARDOV KVALITY POSKYTOVANEJ SOCIÁLNEJ SLUŽBY

Podľa ustanovenia § 9 ods. 7 písm. a) zákona o sociálnych službách poskytovateľ sociálnej služby je povinný splniť požiadavky na vnútorné prostredie budov a minimálne požiadavky na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia.

Kritérium 3.1 určuje štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby pri priestoroch poskytovateľa sociálnej služby spĺňajúcich požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré upravujú priestorové, technické a hygienické podmienky prevádzkovania sociálnej služby⁶⁵.

⁶¹ Humanitár, n.o.;

⁶² DSS Senecio, n.o.;

⁶³ Senires n.o.;

⁶⁴ Humanitár, n.o.;

⁶⁵ „Prevádzkové podmienky poskytovania sociálnej služby (priestorové podmienky, prístupnosť v zmysle univerzálneho navrhovania, materiálne vybavenie, vybavenosť hygienickými zariadeniami, svetelná a tepelná pohoda) zodpovedajú druhu, poslaniu a účelu sociálnej služby, počtu a potrebám prijímateľov sociálnej služby a sú v súlade s platnými právnymi predpismi. Priestory poskytovateľa sociálnej služby sú v dobrom technickom stave, sú prístupné pre všetky osoby v zmysle univerzálneho navrhovania. Osvetlenie priestorov poskytovateľa sociálnej služby, vykurovanie a vetranie je v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Hygienické zariadenia umožňujú dostatok súkromia a sú oddelené pre mužov a pre ženy. Prijímatelia sociálnej služby majú nepretržitý prístup k hygienickým zariadeniam. Prijímatelia sociálnej služby s telesným postihnutím/imobilizačným syndrómom majú zabezpečený, prispôsobený a bezbariérový prístup k hygienickým zariadeniam.“;

ISV preverovala v roku 2025 plnenie si povinnosti podľa ustanovenia § 9 ods. 7 písm. a) zákona o sociálnych službách u **5** poskytovateľov sociálnej služby. V **3 prípadoch**⁶⁶ u poskytovateľov sociálnej služby **zistila neplnenie si tejto povinnosti**. Súčasne, ISV preverovala plnenie kritéria 3.1 u **4** poskytovateľov sociálnej služby. V **3 prípadoch** u poskytovateľov sociálnej služby **zistila jeho neplnenie**.

POVINNOSŤ POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, U KTORÝCH ISV VYKONALA DOZOR NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, KDE ISV ZISTILA NEPLNENIE POVINNOSTI
Splniť požiadavky na vnútorné prostredie budov a minimálne požiadavky na byty nižšieho štandardu a na ubytovacie zariadenia (§ 9 ods. 7 písm. a) zákona o sociálnych službách)	5	3
Priestory poskytovateľa sociálnej služby spĺňajú požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré upravujú priestorové, technické a hygienické podmienky prevádzkovania sociálnej služby (Kritérium 3.1)	4	3

Stav fyzického prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú zásadným spôsobom, determinuje životné podmienky prijímateľov, preto napriek tomu, že ISV sa plánovanie nezameriava na overovanie plnenia zákonných požiadaviek v tejto oblasti, rieši nedostatky zistené pri dozore zaslaním podnetu na výkon štátneho zdravotného dozoru na mieste príslušný Regionálny úrad verejného zdravotníctva. Vážne nedostatky, ktoré priamo ovplyvňujú kvalitu života prijímateľov, však ISV spracúva aj vo výsledných materiáloch. Za extrémny príklad porušenia tejto povinnosti možno považovať situáciu, keď poskytovateľ sociálnej služby **nedisponuje vypracovaným a schváleným prevádzkovým poriadkom** v právne relevantnom postupe vecne príslušným orgánom verejnej správy – regionálnym úradom verejného zdravotníctva, pričom priestory zariadenia, a teda prostredie, v ktorom sa sociálna služba poskytuje, preukázateľne nespĺňajú požiadavky všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré upravujú priestorové, technické a hygienické podmienky prevádzkovania sociálnej služby⁶⁷. Medzi ďalšie príklady porušení patria situácie, kedy počet prijímateľov sociálnej služby ubytovaných na jednej izbe **prekračuje zákonom stanovený limit**⁶⁸ alebo keď v izbách prijímateľov sociálnej služby nie je dodržaná požadovaná **plocha na jedného ubytovaného**⁶⁹.

V zisteniach ISV v tejto oblasti sa ďalej vyskytujú aj prípady, keď priestory poskytovateľa sociálnej služby vôbec nezohľadňovali špecifické potreby prijímateľov sociálnej služby. Napríklad budova, v ktorej bola poskytovaná sociálna služba bola **bariérová**, v priestoroch boli vlhké múry, popraskané omietky, na vnútorných povrchoch sa nachádzali viditeľné stopy po **plesni** a po zatečení, vo vybraných izbách prijímateľov sociálnej služby bola zistená **absencia základného povinného vybavenia**, obytné izby **nemali vlastné sociálne zariadenia** a zabezpečenie intimity prijímateľov sociálnej služby

⁶⁶ ZSS Detvan; DD Hrachovište n.o.; Spoločnosť Zlatý vek;

⁶⁷ DD Hrachovište n.o.;

⁶⁸ ZSS Detvan;

⁶⁹ Spoločnosť Zlatý vek;

pri vykonávaní osobnej hygieny nebolo na nedostatočnej úrovni. V priestoroch poskytovateľa sa nachádzala miestnosť určená na osobnú hygienu, ktorá bola vybavená zdravo-technickými zariadeniami a miestnosť na osobnú hygienu vybavená dvoma sprchovými kútlami a vaňou v spoločnom priestore bez možnosti zabezpečenia súkromia pri vykonávaní hygieny. Toalety pre prijímateľov boli oddelené iba nízkou murovanou priečkou, ktorá nebránila pohľadu do týchto priestorov⁷⁰.

POSKYTOVANIE SOCIÁLNEJ SLUŽBY LEN NA ZÁKLADE ZÁPISU TEJTO SOCIÁLNEJ SLUŽBY DO REGISTRA, KTORÝ VEDIE VYŠŠÍ ÚZEMNÝ CELOK (§ 62 ZÁKONA O SOCIÁLNYCH SLUŽBÁCH)

Podľa ustanovenia § 62 zákona o sociálnych službách poskytovateľ sociálnej služby je povinný poskytovať sociálnu službu len na základe zápisu tejto sociálnej služby do registra, ktorý vedie vyšší územný celok. Každý subjekt, ktorý vykonáva činnosť, ktorá svojim rozsahom, formou a spôsobom zodpovedá súboru odborných, obslužných a ďalších činností vymedzeným zákonom o sociálnych službách je teda povinný poskytovať túto činnosť výlučne na základe zápisu do registra poskytovateľov sociálnej služby.

ISV preverovala v roku 2025 plnenie si povinnosti podľa ustanovenia § 62 zákona o sociálnych službách u 6 subjektov. V 4 prípadoch⁷¹ zistila neplnenie si tejto povinnosti.

POVINNOSŤ POSKYTOVATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, U KTORÝCH ISV VYKONALA DOZOR NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET POSKYTOVATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY, KDE ISV ZISTILA NEPLENIE POVINNOSTI
Poskytovať sociálnu službu len na základe zápisu tejto sociálnej služby do registra, ktorý vedie vyšší územný celok (§ 62 zákona o sociálnych službách)	6	4

Zistenia ISV v tejto oblasti popisujú situácie, kedy subjekty neoprávnene poskytovali odborné, obslužné a ďalšie činnosti v rozsahu ustanovenom pre konkrétny druh sociálnej služby podľa ustanovenia § 12 zákona o sociálnych službách, na vykonávanie ktorých sa vyžaduje registrácia, **bez zápisu do registra**, vedeného príslušným samosprávnym krajom.

ISV pri výkone dozoru napríklad zistila, že v budove sa nachádzalo 9 ubytovaných osôb **v dôchodkovom veku, ktoré javili známky odkázanosti na sociálnu službu**. Okrem nich bola v zariadení prítomná aj osoba, ktorá podľa jej slov vykonávala opatrovateľskú starostlivosť. Takmer všetky prítomné ubytované osoby so zníženou mobilitou trávili čas sedením alebo ležaním na elektrických polohovacích posteliach, vedľa ktorých mali k dispozícii nočný stolík a/alebo lôžkový stolík k posteli. Izby, na ktorých boli tieto osoby ubytované, boli navyše vybavené stoličkami a skriňami, pričom súčasťou inventára týchto obytných miestností boli aj rôzne zdravotné pomôcky, ako napríklad invalidný vozík, pojazdné chodítko G-aparát alebo toaletné kreslo. V tesnej blízkosti postelí (na/pri nočných stolíkoch) sa nachádzali rôzne inkontinenčné a antidekubitné pomôcky, lieky a hygienické potreby. V budove sa nachádzala aj neuzamknutá miestnosť označená ako „Izba sestier“. Inventár tejto miestnosti tvoril zdravotnícky nábytok vrátane nemocničnej skrinky na lieky, v ktorej boli

⁷⁰ DSS Stropkov;

⁷¹ Jana Toráčová; Marek Šara – ŠARA; RESOTY; Medulienka Group s.r.o.;

uskladnené o. i. lieky ubytovaných osôb⁷². Zjavne sa teda jednalo o osoby odkázané na pomoc inej osoby v rozličnom rozsahu a dozorovaný subjekt im túto pomoc aj poskytoval prostredníctvom personálu bez adekvátnej kvalifikácie a plnenia ďalších podmienok registrácie.

V ďalšom prípade subjekt za odplatu a vo vlastnom mene poskytoval cieľovej skupine osôb, ktoré nemajú zabezpečené nevyhnutné podmienky na uspokojovanie základných životných potrieb, boli ohrozené stratou bývania alebo bývanie stratili, činnosti, ktoré svojim charakterom a rozsahom zodpovedali súboru odborných, obslužných a ďalších činností vymedzených zákonom o sociálnych službách pre **sociálne služby poskytované v útulku alebo v nocľahárni**⁷³.

V inom prípade zase subjekt poskytoval odborné, obslužné a ďalšie činnosti v rozsahu ustanovenom zákonom o sociálnych službách pre sociálnu službu **v zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa**, bez zápisu do registra⁷⁴.

OPATRENIA NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV

Podľa ustanovenia § 8 ods. 2 písm. b) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach je **POSKYTOVATEĽ SOCIÁLNEJ SLUŽBY POVINNÝ PRIJAŤ A NÁSLEDNE SPLNIŤ OPATRENIA NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV A PRÍČIN ICH VZNIKU**. Táto povinnosť predstavuje dôležitý nástroj na zabezpečenie **nápravy v prípadoch, keď ISV platne zistí porušenie povinností poskytovateľom**, ktoré mu vyplývajú z platnej právnej úpravy poskytovania sociálnej služby.

- Poskytovateľ sociálnej služby má **aktívne pristupovať k odstráneniu identifikovaných nedostatkov** a zároveň prijímať také organizačné, personálne alebo prevádzkové opatrenia, ktoré **zabránia opakovaniu zistených pochybení** v budúcnosti, teda že poskytovanie sociálnej služby bude prebiehať **v súlade so zákonom o sociálnych službách**, vrátane štandardov kvality poskytovanej sociálnej služby, ako aj v súlade s individuálnymi potrebami prijímateľov sociálnych služieb. Plnenie uvedenej povinnosti je tiež prejavom zodpovedného prístupu poskytovateľa k poskytovaniu sociálnej služby a k ochrane práv prijímateľov sociálnych služieb. Včasné a účinné odstránenie nedostatkov je nevyhnutné pre zachovanie dôvery verejnosti v systém sociálnych služieb, ako aj pre podporu ich transparentnosti a efektívnosti.
- Súčasne, podľa ustanovenia § 10 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach sa **SPRÁVNEHO DELIKTU** dopustí ten poskytovateľ sociálnej služby, ktorý **neprijal opatrenia na odstránenie nedostatkov a príčin ich vzniku a MPSVR SR uloží za tento správny delikt pokutu do 5 000 EUR**.

69 poskytovateľov sociálnej služby prijalo a realizovalo v roku 2025 spolu viac ako **180 RÔZNYCH OPATRENÍ NA ODSTRÁNENIE NEDOSTATKOV**, ktoré ISV zistila výkonom dozoru v rokoch 2024 a 2025.

Títo poskytovatelia **poskytujú sociálnu službu viac ako 3000 prijímateľom sociálnej služby** a išlo o najmä o druhy sociálnych služieb, ktorými sú zariadenia pre seniorov, špecializované zariadenia a domovy sociálnych služieb. **Písomné správy o opatreniach prijatých na odstránenie zistených nedostatkov a písomné správy o splnení opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov ISV zverejňuje na svojom webovom sídle**⁷⁵.

⁷² Marek Šara – ŠARA;

⁷³ RESOTY;

⁷⁴ Medulienka Group s.r.o.;

⁷⁵ Výsledky inšpekčnej činnosti – oblasť sociálnych služieb 2025 – MPSVR SR;

Takýmito opatreniami boli najčastejšie nasledujúce opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov:

- ✓ **Revízia a aktualizácia internej dokumentácie**
33 poskytovateľov sociálnych služieb pristúpilo k oprave svojich interných materiálov za účelom ich zosúladenia so zákonom o sociálnych službách a štandardmi kvality poskytovanej sociálnej služby (napr. domáci poriadok, interné smernice alebo pokyny).
- ✓ **Realizácia vzdelávania pre zamestnancov**
22 poskytovateľov sociálnych služieb realizovali ďalšie vzdelávanie pre svojich odborných zamestnancov s cieľom prehlbovania ich kvalifikácie.
- ✓ **Pridelenie kódu poskytovateľa zdravotnej starostlivosti**
V 21 prípadoch poskytovateľ sociálnej služby, ktorý poskytoval ošetrovateľskú starostlivosť bez splnenia zákonných požiadaviek na jej poskytovanie, požiadal Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o pridelenie číselného kódu zariadenia sociálnej pomoci poskytujúceho ošetrovateľskú starostlivosť.
- ✓ **Prijatie nových zamestnancov**
Celkom 18 poskytovateľov sociálnych služieb prijalo do pracovného pomeru nových odborných zamestnancov (napr. sestry alebo sociálnych pracovníkov), nielen z dôvodu zabezpečenia dostatočného počtu kvalifikovaných zamestnancov a z povinnosti vykonávať všetky odborné činnosti pre druh sociálnej služby, ktorý poskytujú, ale aj za účelom zvýšenia kvality sociálnej služby ako takej.
- ✓ **Realizácia supervízie pre zamestnancov**
16 poskytovateľov sociálnych služieb, ktorí neplnili povinnosti vyplývajúce z kritéria 2.5 štandardov kvality, začali s pravidelnou (a teda priebežne počas roka) realizáciou supervízie pre svojich zamestnancov.
- ✓ **Skvalitnenie procesu individuálneho plánovania a/alebo programu sociálnej rehabilitácie**
V 13 prípadoch poskytovateľ sociálnej služby prepracoval, doplnil, vyhodnotil alebo aktualizoval individuálne plány prijímateľov sociálnej služby, začal viac spolupracovať s prijímateľom sociálnej služby, jeho rodinou a komunitou, prípadne vypracoval programy sociálnej rehabilitácie, ktoré predtým nevedol.
- ✓ **Vypracovanie/pravidelné vyhodnocovanie/aktualizácia rizikových plánov**
Pre 13 poskytovateľov sociálnych služieb začali byť prioritou kvalitne vypracované individuálne rizikové plány za účelom efektívneho zvládania a/alebo predchádzania krízových situácií.
- ✓ **Udelenie písomného poverenia opatrovateľom**
12 poskytovateľov sociálnych služieb udelilo svojim odborným zamestnancom na pozícii opatrovateľ/ka písomné poverenia, na základe ktorých sú oprávnení poskytovať vybrané ošetrovateľské výkony.
- ✓ **Zosúladenie zmluvy o poskytovaní sociálnej služby so zákonom o sociálnych službách**
V 8 prípadoch poskytovatelia sociálnych služieb pristúpili k oprave niektorých ustanovení v zmluve o poskytovaní sociálnej služby tak, aby jej znenie bolo v súlade so zákonom o sociálnych službách.
- ✓ **Zaznamenávanie každého telesného a netelesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby do registra obmedzení**
8 poskytovateľov sociálnych služieb začalo každé telesné a netelesné obmedzenie prijímateľa sociálnej služby zaznamenávať do registra telesných a netelesných obmedzení zriadenom na tento účel.

Ďalšie opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov, ktoré si poskytovatelia sociálnej služby zvolili a aplikovali, sa týkali eliminácie iných foriem zlého zaobchádzania, ako napríklad neobmedzovanie prijímateľov sociálnej služby v slobodnom pohybe v zariadení/mimo zariadenia, začatie používania paravánov pri vykonávaní hygienických úkonov, zabezpečenie aktivizácie prijímateľov sociálnej služby alebo prevádzkových podmienok, ako napríklad zabezpečenie bezbariérovosti priestorov, doplnenie základného vybavenia izieb prijímateľov sociálnej služby či odstránenie mreží z okien na izbách prijímateľov sociálnej služby.

PODNETY A SÚČINNOSŤ S INÝMI ORGÁNMI VEREJNEJ SPRÁVY

Podľa ustanovenia § 9 písm. a) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, ak ISV pri výkone dozoru zistí také nedostatky pri poskytovaní sociálnej služby, keď súčasne na posúdenie týchto nedostatkov nemá vecnú pôsobnosť, ako ani na vyvodenie právnej zodpovednosti za zistené nedostatky nemá právomoc, **PODÁ NA PRÍSLUŠNÝ ORGÁN PODNET NA VYKONANIE KONTROLY, DOZORU ALEBO DOHL'ADU** podľa osobitných predpisov. Pri zistených nedostatkoch, u ktorých možno predpokladať, že odôvodňujú začatie konania o výmaze z registra sociálnych služieb, podľa ustanovenia § 9 písm. b) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach podá ministerstvo na príslušný vyšší územný celok **podnet na ZAČATIE KONANIA O VÝMAZE Z REGISTRA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB**.

- Správnymi orgánmi príslušnými na **konanie o výmaze poskytovateľa sociálnej služby z registra** sú podľa ustanovenia § 81 písm. b) zákona o sociálnych službách **vyššie územné celky**. Dôvodom podania podnetu na začatie konania o výmaze z registra sociálnych služieb je najmä skutočnosť, že poskytovateľ sociálnej služby prestal spĺňať podmienky na zápis do registra alebo bol zapísaný do registra na základe nepravdivých, príp. neúplných údajov. Tzv. registračné podmienky zahŕňajú okrem iného preukázanie plnenia hygienických podmienok a plnenia personálneho zabezpečenia a odbornej spôsobilosti. Tieto podmienky musia zodpovedať počtu prijímateľov sociálnej služby, ako aj druhu poskytovanej sociálnej služby a poskytovateľ sociálnej služby je povinný ich plniť po celú dobu poskytovania sociálnej služby, pričom na túto povinnosť nadväzujú povinnosti vyššieho územného celku vo veciach registrácie a overovania trvania registračných podmienok (ustanovenia § 62 až § 69 zákona o sociálnych službách).
- **Účelom registrácie sociálnej služby** je pritom nielen definovanie, ale **aj overenie registračných podmienok**, ktoré predstavujú základný predpoklad pre kvalitne poskytovanú sociálnu službu. Tieto podmienky, tak ako ich určuje zákonodarca v platnej právnej úprave (priestorové, personálne, materiálne a hygienické podmienky), sú predovšetkým **primárnou garanciou minimálneho zákonného obsahu a rozsahu poskytovanej sociálnej služby** pre osoby prijímateľov sociálnej služby, ktorý musí poskytovateľ sociálnej služby spĺňať a na ktorý nadväzujú ďalšie súvisiace požiadavky a štandardy kvality poskytovanej sociálnej služby. Tieto podmienky majú zodpovedať počtu prijímateľov sociálnej služby, druhu poskytovanej sociálnej služby, potrebám prijímateľov sociálnej služby, byť v súlade s platnými právnymi predpismi. **Poskytovateľ sociálnej služby má pritom zákonom o sociálnych službách jasne definovanú povinnosť tieto podmienky plniť po celú dobu poskytovania sociálnej služby**. Na túto povinnosť však nutne nadväzujú povinnosti vecne príslušného orgánu verejnej správy (VÚC) vo veciach registrácie, ako aj kontinuálneho overovania trvania týchto podmienok na zápis do registra.
- Legitímnym základom takéhoto *ex offico* postupu – podnetu ministerstva je **ochrana verejného (spoločenského) záujmu** tak, aby sociálne služby boli poskytované v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a aby príslušný orgán – **vyšší územný celok svojou činnosťou garantoval**, že v registri sociálnych služieb budú zapísané, ako poskytovatelia sociálnych služieb, len tie subjekty, ktoré spĺňajú všetky zákonné podmienky

Pri výkone dozoru však môže nastať aj taká situácia, kedy ISV zistí skutočnosti nasvedčujúce tomu, že mohol byť **spáchaný trestný čin**. V takom prípade ISV podá príslušnému orgánu oznámenie o týchto skutočnostiach v súlade s **ustanovením § 9 písm. f) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach**.

- Podľa **ustanovenia § 13 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach** orgány verejnej moci a iné osoby, ktorých činnosť súvisí s výkonom činnosti dozorovaných subjektov, sú

povinne poskytovať ministerstvu ním požadovanú súčinnosť na účely výkonu inšpekcie v sociálnych veciach.

V roku 2025 v priebehu výkonov jednotlivých dozorov ISV takto podala podnet na iný príslušný orgán verejnej správy alebo takýto orgán požiadala o súčinnosť **viac ako v 70 prípadoch výkonu dozoru u poskytovateľov sociálnej služby**.

- Najčastejšie išlo o podanie podnetu na vykonanie štátneho zdravotného dozoru miestne príslušnému **Regionálnemu úradu verejného zdravotníctva (29)**. Išlo najmä o situácie, kedy priestory zariadenia sociálnych služieb boli v technicky nevyhovujúcom stave (napr. v sociálno-hygienických zariadeniach chýbali batérie v sprche, na izbách prijímateľov sociálnej služby opadávala omietka alebo boli zaznamenané plesne na stenách), vo viacerých izbách boli ubytovaní viac ako 3 prijímatelia sociálnej služby alebo bolo potrebné preveriť, či strava podávaná prijímateľom sociálnej služby na základe stravnej jednotky je v súlade so zásadami zdravej výživy s prihliadnutím na ich vek a zdravotný stav. Ďalšími orgánmi, kam ISV podávala podnety boli **Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (10)**⁷⁶, **Národný inšpektorát práce (9)**⁷⁷, **Hasičský a záchranný zbor (8)**⁷⁸, **Sociálna poisťovňa (6)**⁷⁹, **Úrad na ochranu osobných údajov (6)**⁸⁰ a **vyšší územný celok (5)**⁸¹. V dvoch prípadoch ISV podala prokuratúre Slovenskej republiky oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin. Išlo napríklad o situáciu, kedy poskytovateľ sociálnej služby použil nedovolený prostriedok telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby a tento utrpel vážnu ujmu na zdraví.

⁷⁶ Išlo výhradne o podnety zamerané na preverenie správnosti poskytovanej odbornej činnosti, ktorou je ošetrovateľská starostlivosť, v prípadoch keď poskytovateľ sociálnej služby poskytoval túto odbornú činnosť vlastnými zamestnancami a disponoval číselným kódom zariadenia sociálnej pomoci poskytujúceho ošetrovateľskú starostlivosť;

⁷⁷ Napríklad keď poskytovateľ sociálnej služby plánoval svojim zamestnancom nepretržitej prevádzky odpracovať rozsah pracovného času 24 hodín denne a tento zamestnanci aj reálne odpracovali;

⁷⁸ Napríklad v prípade, keď poskytovateľ sociálnej služby nedisponoval evakuačným výťahom a únikové východy na jednotlivých poschodiach neboli trvalo voľné a priechodné;

⁷⁹ Išlo najmä o poskytnutie súčinnosti v podobe poskytnutia zoznamu osôb/zamestnancov poskytovateľa sociálnej služby vedených v systéme sociálneho poistenia pri preverovaní dodržiavania personálneho normatívu;

⁸⁰ Pri výkone dozoru bolo napríklad zistené, že u poskytovateľa sociálnej služby sú určité priestory monitorované kamerovým systémom, ako spoločenská miestnosť, jedáleň, ale aj niektoré obytné izby prijímateľov sociálnej služby;

⁸¹ Najčastejšie vo veciach registrácie poskytovateľov sociálnych služieb;

**VYKONÁVANIE OPATRENÍ
SOCIÁLNOPRÁVNEJ
OCHRANY DETÍ
A SOCIÁLNEJ KURATELY**

VYKONÁVANIE OPATRENÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY

Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) tretieho bodu zákona o inšpekcii v sociálnych veciach sa **DOZOR** vykonáva nad dodržiavaním zákona č. 305/2005 Z. z. v rozsahu plnenia povinností určených subjektov **PRI VYKONÁVANÍ OPATRENÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY**. Niektoré podrobnosti aplikácie týchto povinností sú pritom upravené vo vykonávacom predpise, ktorým je vyhláška ministerstva č. 103/2018 Z. z.

- **Sociálnoprávna ochrana detí** je súborom opatrení, ktoré majú zabezpečovať ochranu dieťaťa, ktorá je nevyhnutná pre jeho blaho a ktorá rešpektuje jeho najlepší záujem, výchovu a všestranný vývin dieťaťa v jeho prirodzenom rodinnom prostredí alebo zabezpečovať náhradné prostredie dieťaťu, ktoré nemôže byť vychovávané vo vlastnej rodine.
- **Sociálna kuratela** je súbor opatrení na odstránenie, zmiernenie a zamedzenie prehlbovania alebo opakovania porúch psychického, fyzického a sociálneho vývinu dieťaťa a plnoletej fyzickej osoby a poskytovanie pomoci (v závislosti od závažnosti poruchy a situácie, v ktorej sa nachádza dieťa alebo plnoletá fyzická osoba).
- Opatrenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately sa vykonávajú v **prirodzenom rodinnom** prostredí, v **náhradnom rodinnom** prostredí, v **otvorenom prostredí** alebo v **prostredí utvorenom a usporiadanom na výkon opatrení**.

Subjektami, voči ktorým ISV overuje plnenie si ich zákonných povinností sú tie, ktoré vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately podľa zákona č. 305/2005 Z. z. – **ÚRADY PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY** (ďalej len „ÚPSVR“) a **CENTRÁ PRE DETI A RODINY** (ďalej len „CDR“). Ďalším subjektom dozoru ISV je osoba, u ktorej je dôvodný predpoklad, že **neoprávnene vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately** – teda vykonáva **bez udelenia akreditácie** také činnosti, ktoré majú charakter opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, na vykonávanie ktorých sa vyžaduje udelenie akreditácie.

- V Slovenskej republike je ku koncu roka 2025 poskytovaná starostlivosť deťom v **128 CDR**. 68 CDR je v zriaďovateľskej pôsobnosti Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a 43 je akreditovaným subjektom (z toho 8 CDR, ktoré sú akreditovaným subjektom, vykonáva iba ambulantné alebo terénne opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately) alebo zriadených obcou.
- CDR spolu poskytujú starostlivosť ročne viac ako **7 100** deťom a **600** mladým dospelým, pričom takmer **4 400 DEŤOM** vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na základe **POBYTOVÉHO OPATRENIA SÚDU**. **46 ÚPSVR** vykonávalo v roku 2025 opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately **pre takmer 80 000 DETÍ A 44 000 RODÍN**, v rôznom rozsahu vzhľadom na individuálnu situáciu dieťaťa a rodiny a podľa obsahu pôsobnosti a tomu zodpovedajúcich povinností ÚPSVR.

PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI NA ROK 2025

PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI ISV NA ROK 2025 V OBLASTI VYKONÁVANIA OPATRENÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY⁸² vychádzal, ako po minulé roky, najmä požiadaviek a zvažovania ISV a ministerstva o legitímnom **verejnom záujme a prioritách** vo vzťahu k overovaniu si plnenia zákonných povinností subjektmi, ktoré tieto opatrenia vykonávajú, pričom zároveň reflektoval na **predchádzajúce výsledky inšpekčnej činnosti z rokov 2023 a 2024**.

DOZORNÁ ČINNOSŤ V ROKU 2025 bola plánovane zameraná v časti výkonu dozoru ISV voči **ÚPSVR** na dodržiavanie povinnosti **SLEDOVAŤ PRIEBEH NÁHRADNEJ OSOBNEJ STAROSTLIVOSTI ALEBO PESTÚNSKEJ STAROSTLIVOSTI** a najmenej raz za šesť mesiacov predkladať súdu správu o kvalite poskytovanej starostlivosti dieťaťu a povinnosti po ustanovení do funkcie kolízneho opatrovníka **VYKONAŤ S RODIČMI DIEŤAŤA INFORMATÍVNY POHOVOR**. V časti výkonu dozoru ISV voči **CDR** bol výkon dozoru ISV plánovaný voči povinnosti CDR v spolupráci s orgánom sociálnoprávnej ochrany dieťaťa a sociálnej kurately (ÚPSVR), ako aj s dieťaťom, **VYPRACOVAŤ INDIVIDUÁLNY PLÁN ROZVOJA OSOBNOSTI DIEŤAŤA**.

- Povinnosti ÚPSVR vo vzťahu k **náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti** ISV plánovala dozorom overiť na **10 ÚPSVR** a súčasne voči **200 spisovým dokumentáciám detí**. V roku 2025 ISV realizovala takto zameraný dozor na **16 ÚPSVR**, pričom uvedené sa týkalo dokopy **takmer 350 spisových dokumentácií detí** v náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti.
- Povinnosť ÚPSVR po ustanovení do funkcie kolízneho opatrovníka **vykonať s rodičmi dieťaťa informatívny pohovor** ISV plánovala dozorom overiť na **25 ÚPSVR**. V roku 2025 ISV realizovala takto zameraný dozor na **31 ÚPSVR**, kde ISV vykonala spolu **37 dozorov** (na 6 ÚPSVR teda ISV vykonala dva dozory zamerané na preverenie predmetnej povinnosti), pričom podkladmi týchto dozorov bolo **181 spisových dokumentácií detí**.
- Povinnosť CDR **vypracovať individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa** plánovala ISV dozorom overiť voči **15 CDR**. V roku 2025 ISV realizovala dozor na overenie plnenia si tejto povinnosti voči **19 CDR**, pričom uvedené sa týkalo **spisovej dokumentácie 114 detí**.

OZNÁMENIA NA VÝKON DOZORU

V roku 2025 bolo ISV doručených takmer **100** rôznych **PODANÍ FYZICKÝCH A PRÁVNICKÝCH OSÔB** týkajúcich sa aspektov vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ale aj inej pôsobnosti a úloh ÚPSVR alebo CDR. Takmer tretina z nich, vzhľadom na ich obsah, **nepatrila do pôsobnosti ISV**, ale prevažne sa týkala sťažnostného postupu spadajúceho do kompetencií ÚPSVR alebo aj Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny resp. i súdnych orgánov. Časté boli i opakované podania a komunikácia osôb s ISV bez splnenia obsahových ako aj procesných náležitostí oznámenia na výkon dozoru podľa zákona o inšpekcii v sociálnych veciach.

- Z týchto doručených podaní bolo takmer **70 OZNÁMENÍ spĺňajúcich procesné ako aj obsahové náležitosti oznámenia na výkon dozoru** podľa ustanovenia § 5 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach (identifikačné údaje oznamovateľa a ÚPSVR/CDR, opis skutočností, na základe ktorých oznamovateľ oznamuje neplnenie si povinností týchto subjektov). ISV boli doručené súčasne aj ďalšie **4 anonymné podania**, ktoré poukazovali na neplnenie povinností konkrétnym CDR, **avšak neobsahovali identifikačné údaje osoby oznamovateľa** podľa požiadaviek zákona o inšpekcii v sociálnych veciach.

⁸² Plán dozornej činnosti Inšpekcie v sociálnych veciach na kalendárny rok 2025;

- Oznámenia boli doručené ISV najčastejšie od **FYZICKÝCH OSÔB** (rodičia alebo starí rodičia maloletých detí, samotné deti, rodinní príslušníci, zamestnanci CDR), ale aj postúpené od **INÝCH ORGÁNOV VEREJNEJ MOCI** (napr. Úrad verejného ochrancu práv, Úrad komisára pre deti, Národný inšpektorát práce, Najvyšší kontrolný úrad, prokuratúra Slovenskej republiky, Kancelária prezidenta Slovenskej republiky, Národná rada Slovenskej republiky, Rada vlády Slovenskej republiky pre ľudské práva a rodovú rovnosť ako aj ministerstvo).

Vo vzťahu k ich obsahu sa oznámenia týkajúce sa vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately **ÚPSVR**, ktorých bolo ISV doručených **49 VOČI 21 RÔZNYM ÚPSVR**, týkali rôznych povinností ÚPSVR (s poukazom na ich neplnenie, nedostatočné plnenie alebo opomenutie), často v situáciách, ktoré je možné označiť aj ako tzv. **rodičovský konflikt** (prevažne vo vzťahu ku starostlivosti rodičov k ich maloletým deťom), ako aj v prebiehajúcich súdnych konaniach vo veciach starostlivosti o maloletých. Poukazovali tiež na nedostatky ÚPSVR **pri výkone funkcie kolízneho opatrovníka, posudzovaní situácie dieťaťa a rodiny** a prijímanie a vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v kontexte riešenia **nepriaznivej situácie dieťaťa**.

Takmer 20 rôznych oznámení doručených ISV poukazovalo na možné neplnenie povinností CDR (z toho 3 oznámenia sa týkali CDR, ktoré vykonáva opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately na základe udelenej akreditácie). Tieto oznámenia voči CDR poukazovali na psychologickú spôsobilosť zamestnancov CDR, ktorí prichádzajú do kontaktu s deťmi, ako aj na možné fyzické trestanie a obmedzovanie detí v CDR, neprímerané správanie sa k deťom zo strany zamestnancov CDR, prípadne nezabezpečovanie zdravotnej starostlivosti deťom v CDR.

2 oznámenia doručené ISV poukazovali na subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, na ktoré sa vyžaduje udelenie akreditácie ministerstvom, bez takto udelenej akreditácie.

- ISV vzhľadom na obsah a závažnosť informácií obsiahnutých vo všetkých ISV doručených oznámeniach v roku 2025 (vrátane doručených anonymných podaní) tieto **vyhodnotila v 43 prípadoch tak, že na ich základe JE POTREBNÉ VYKONAŤ DOZOR** podľa ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach.

VÝSLEDKY INŠPEKČNEJ ČINNOSTI V OBLASTI VYKONÁVANIA OPATRENÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY

V ROKU 2025 ISV PLATNE SKONČILA 99 DOZOROV VOČI 69 DOZOROVANÝM SUBJEKTOM (42 ÚPSVR, 26 CDR A 1 SUBJEKT VYKONÁVAJÚCI OPATRENIA NEOPRÁVNENE).

Podľa platnej právnej úpravy inšpekcie v sociálnych veciach je dozor, ktorého výsledným materiálom je **PROTOKOL** (v prípade, ak ISV výkonom dozoru zistí neplnenie si povinností, na overenie ktorých je ten-ktorý dozor zameraný) skončený jeho **PREROKOVANÍM s dozorovaným subjektom**.

- Prerokovaniu protokolu o výsledku dozoru predchádza právo subjektu sa k protokolu v celom jeho rozsahu **vyjadriť** a podať ISV **NÁMIETKY VOČI ZISTENIAM OBSIAHNUTÝM V PROTOKOLE**. Postup preverovania námietok a vyjadrení predstavuje tzv. revízny postup prostredníctvom ktorého sa môžu aktívne legitimované subjekty (dozorované subjekty) domáhať nápravy vo vzťahu k výsledku dozoru. Ide o postup ovládaný zásadou dispozitívnosti, ktorý sa teda nerealizuje z úradnej vôle (*ex officio*), ale na základe **KVALIFIKOVANÉHO PODNETU** (podania námietok proti protokolu o výsledku dozoru). Je potrebné ho tiež **odlišovať od zisťovania informácií či vyžadovania vyjadrení od dozorovaného subjektu**

v priebehu samotného výkonu dozoru, teda v čase pred vypracovaním výsledného materiálu z dozoru. Uvedené je spravované, okrem iného, princípom **materiálnej pravdy a spolupráce** ISV s dozorovaným subjektom.

- Účelom postupu preverovania a vyhodnotenia námietok k protokolu o výsledku dozoru je preskúmať opodstatnenosť námietky, a teda ju posúdiť a prijať v rámci ISV záver o tom, či námietka je oprávnená – **OPODSTATNENÁ NÁMIETKA** a prípadne realizovať nápravné kroky (**ZMENA výsledného materiálu z dozoru vzhľadom na jeho záver a/alebo odôvodnenie**). Pri preverovaní námietok a vyjadrení sa podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach primerane postupuje podľa ustanovení zákona o kontrole v štátnej správe. Súčasne, podľa ustanovenia **§ 8c zákona o inšpekcii v sociálnych veciach**, ISV vypracuje **KONSOLIDOVANÝ PROTOKOL, ak sú podané opodstatnené námietky** proti zisteným nedostatkom alebo proti odôvodneniu zistených nedostatkov. V roku 2025 v štyroch prípadoch ISV vyhodnotila predložené námietky ako opodstatnené⁸³, výsledkom čoho bola **zmena výsledného materiálu z dozoru** vzhľadom na jeho odôvodnenie. V rámci dvoch dozorov, bol na základe opodstatnenosti námietok výsledný materiál z dozoru, ktorým bol pôvodne protokol, zmenený na **záznam**⁸⁴. Opodstatnenosť námietok vyhodnocuje ISV podľa pravidiel zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, zákona o kontrole v štátnej správe ako aj podporne podľa pravidiel správneho konania.
- Ak je výsledným materiálom z dozoru **ZÁZNAM** (v prípade, ak ISV nezistí nedostatok pri plnení si žiadnej z povinností, na overenie ktorých bol ten-ktorý dozor zameraný), takýto dozor je skončený **ODOSLANÍM ZÁZNAMU** dozorovanému subjektu.

Je dôležité uviesť, že v rámci subjektov vykonávajúcich opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, kde ISV v roku 2025 realizovala dozor, vykonávali tieto subjekty celkovo opatrenia v prípade **CDR (26) pre spolu viac ako 1400 detí a ISV preverila takmer 250 ich spisových dokumentácií. V prípade ÚPSVR (42) ISV v rámci dozorov tu realizovaných preverovala spisovú dokumentáciu takmer 600 detí.**

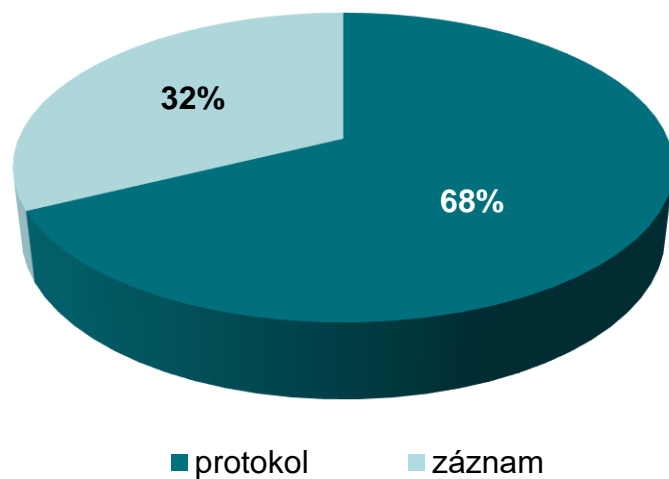
Celkovo, v priebehu roku 2025 ISV vykonávala (v rôznej procesnej etape výkonu dozoru od udelenia poverenia na výkon dozoru po jeho skončenie prerokovaním protokolu o výsledku dozoru) 115 DOZOROV VOČI SUBJEKTOM VYKONÁVAJÚCIM OPATRENIA SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY.

- Ide o tzv. „workflow“ alebo **ROČNÝ PRACOVNÝ NÁPAD VECÍ** v rámci výkonu dozorov ISV v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately – sériu krokov, úloh a úkonov, ktoré sú potrebné na dokončenie konkrétneho dozoru teda dosiahnutie cieľa v zmysle pôsobnosti ministerstva a ISV.
- Súčasne, s viac ako **50 subjektmi (ÚPSVR/CDR)** ISV riešila ich **OPATRENIA NA ODSTRÁNENIA ZISTENÝCH NEDOSTATKOV**, ako aj ich vyhodnocovanie či reportovanie ISV podľa požiadaviek zákona o inšpekcii v sociálnych veciach.

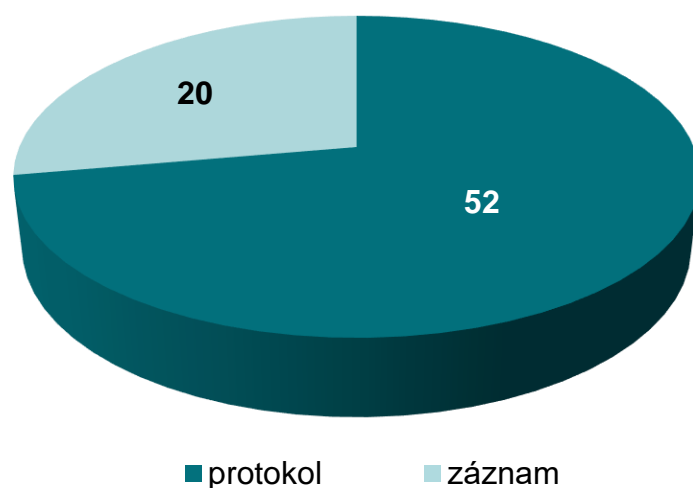
⁸³ ÚPSVR Nové Zámky, ÚPSVR Senica, ÚPSVR Martin, ÚPSVR Partizánske;

⁸⁴ ÚPSVR Liptovský Mikuláš, ÚPSVR Partizánske;

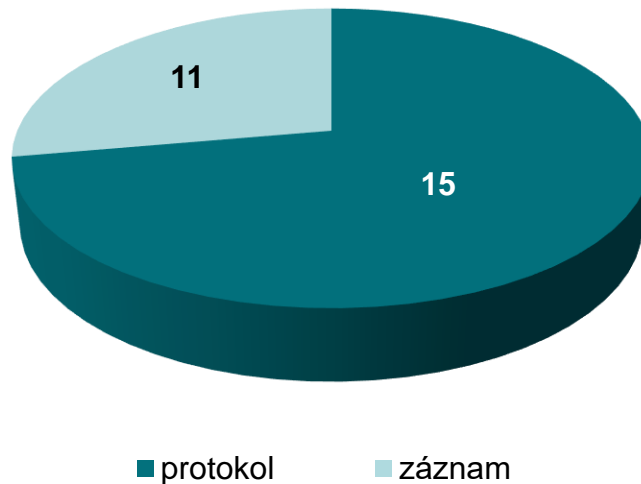
Z 99 dozorov platne ukončených v roku 2025 bol v 67 prípadoch výsledným materiálom z dozoru protokol o výsledku vykonaného dozoru a v 32 prípadoch záznam.

- Ak bol dozorovaným subjektom **ÚPSVR (72 skončených dozorov voči 42 rôznym ÚPSVR)** bol výsledným materiálom z dozoru v **52** prípadoch protokol o výsledku dozoru a v **20** prípadoch záznam. Na 16 ÚPSVR vykonala opakovane viac dozorov voči rôznym povinnostiam.

- Pri **CDR (26 skončených dozorov)** bol v rámci **15** dozorov výsledným materiálom protokol a pri **11** dozoroch záznam.

V roku 2025 bolo v rámci ISV udelených celkom 100 poverení na výkon dozoru. K 31. 12. 2025 prebiehalo 31 dozorov, ktoré budú platne ukončené v roku 2026.

TABUĽKOVÝ PREHĽAD ZISTENÍ PRI VYKONÁVANÍ OPATRENÍ SOCIÁLNOPRÁVNEJ OCHRANY DETÍ A SOCIÁLNEJ KURATELY

Tabuľky nižšie obsahujú údaje o **konkrétnej povinnosti ÚPSVR a CDR** pri vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa zákona č. 305/2005 Z. z., ktoré boli predmetom dozoru ISV, o **počte ÚPSVR a CDR**, kde plnenie si tejto povinnosti ISV **overovala**, ako aj údaj o **počte ÚPSVR a CDR**, kde ISV dozorom **zistila nedostatky v plnení si predmetnej povinnosti**.

POVINNOSŤ ÚPSVR	POČET DOZOROV ISV NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET DOZOROV, KDE ISV DOZOROM ZISTILA NEPLNENIE POVINNOSTI ÚPSVR
Poskytnúť, v rozsahu svojej pôsobnosti, pomoc rodičovi a osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa , ak títo o pomoc požiadali (§ 9 zákona č. 305/2005 Z. z.)	4	1
Pri výkone funkcie kolízneho opatrovníka poskytovať dieťaťu a jeho rodičom sociálne poradenstvo a pomoc na odstránenie alebo zmiernenie dôsledkov rozporu záujmov (§ 20 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z.)	4	2
Na účely výkonu funkcie kolízneho opatrovníka dieťaťa zistiť rodinné, bytové a sociálne pomery dieťaťa (§ 20 ods. 2 zákona č. 305/2005 Z. z.)	10	4

Uskutočniť, po ustanovení do funkcie kolízneho opatrovníka, s rodičmi informatívny pohovor v ustanovenej lehote a s ustanovenými náležitosťami (§ 20 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z.)	37	18
Poskytnúť dieťaťu potrebnú pomoc na uľahčenie priebehu zisťovania jeho názoru na vec , zisťovať názor na vec vo vhodnom alebo na tento účel utvorenom prostredí, informovať rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťaťa o tom, že sa bude zisťovať názor dieťaťa; Zisťovanie názoru dieťaťa v zariadení (§21 ods. 1a 2 zákona č. 305/2005 Z. z.)	5	3
Sledovať výkon náhradnej osobnej starostlivosti a pestúnskej starostlivosti a najmenej raz za šesť mesiacov predkladať súdu správu o kvalite starostlivosti o dieťa (§ 44a ods. 2 zákona č. 305/2005 Z. z.)	16	16
Zhodnocovať situáciu dieťaťa a rodiny , posudzovať možnosti rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa a určovať mieru ohrozenia dieťaťa (§ 73 ods. 2 písm. e) deviateho bodu zákona č. 305/2005 Z. z.)	25	18
Vypracovať plán sociálnej práce s dieťaťom, jeho rodičmi alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa (§ 73 ods. 2 písm. e) jedenásteho bodu zákona č. 305/2005 Z. z.	21	14

POVINNOSŤ CDR	POČET DOZOROV ISV NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET DOZOROV, KDE ISV DOZOROM ZISTILA NEPLNENIE POVINNOSTI ÚPSVR
Zabezpečovať dieťaťu ochranu a starostlivosť , ktorá je nevyhnutná pre jeho blaho, dbať na to , aby nedochádzalo k ohrozovaniu alebo porušovaniu práv dieťaťa (§ 6 zákona č. 305/2005 Z. z.)	1	1
Zákaz používať všetky formy telesných trestov na dieťaťi a iné hrubé alebo ponižujúce formy zaobchádzania a formy trestania dieťaťa, zákaz používať neprimerané , do ľudskej dôstojnosti dieťaťa zasahujúce, výchovné prostriedky (§ 7 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z.)	3	1
Poskytovať bývanie, stravovanie, obslužné činnosti a osobné vybavenie detí, uschovávať cenné veci a zabezpečiť zdravotnú starostlivosť a povinnú školskú dochádzku a prípravu na povolanie (§ 46 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z.)	5	0

Zabezpečiť poskytovanie zdravotnej starostlivosti (§ 46 ods. 5 písm. c prvý bod zákona č. 305/2005 Z. z.)	3	0
Zabezpečiť dieťaťu plnenie povinnej školskej dochádzky a prípravy na povolanie (§ 46 ods. 5 písm. c) druhý bod zákona č. 305/2005 Z. z.)	10	0
Vytvoriť podmienky pre individuálne vzdelávanie dieťaťa, zaradiť dieťa do školy na účely plnenia povinnej školskej dochádzky a prípravy na povolanie (§ 46 ods. 7 zákona č. 305/2005 Z. z.)	14	0
Sledovať a zaznamenávať vplyv pobytu dieťaťa mimo centra na jeho psychický vývin, fyzický vývin a sociálny vývin (§ 46 ods. 9 tretia veta zákona č. 305/2005 Z. z.)	1	0
Vykonávať opatrenia s ustanoveným počtom skupín a s ustanoveným počtom detí a plnoletých fyzických osôb v skupine (§ 48 ods. 1 prvej vety zákona č. 305/2005 Z. z.)	1	0
Zabezpečiť poskytnutie odbornej pomoci dieťaťu , ktorú centrum nevykonáva (§ 49 ods. 5 zákona č. 305/2005 Z. z.)	2	0
Vypracovať individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa (§ 49 ods. 6 zákona č. 305/2005 Z. z.)	19	11
Zaradiť dieťa do šiestich rokov veku do profesionálnej náhradnej rodiny (§ 51 ods. 6 zákona č. 305/2005 Z. z.)	3	1
Dohodnúť s rodičom a v prípade možnosti aj s dieťaťom miesto, čas, formu a rozsah stretávania sa s rodičom a oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately pobyt dieťaťa s rodičom (§ 53 ods. 2 prvej vety a ods. 4 zákona č. 305/2005 Z. z.)	1	1
Vykonať resocializačný program pre dieťa po predchádzajúcom poskytnutí zdravotnej starostlivosti v ústavnom zdravotníckom zariadení v rozsahu najmenej štyroch týždňov na odporúčanie lekára so špecializáciou v odbore detská psychiatria (§ 57 ods. 1 písm. b) č. 305/2005 Z. z.)	2	2
Viesť zoznam pracovných miest, na ktorých zamestnanec centra prichádza do osobného kontaktu s deťmi (§ 58 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z.)	3	1
Viesť zoznam vykonaných psychologických vyšetrení zamestnancov centra (§ 58 ods. 8 zákona č. 305/2005 Z. z.)	3	3

ŠPECIFIKÁCIA ZISTENÍ O PORUŠENÍ POVINNOSTÍ UPSVR A CDR

**POVINNOSŤ PO USTANOVENÍ DO FUNKCIE KOLÍZNEHO OPATROVNÍKA
USKUTOČNIŤ S RODIČMI INFORMATÍVNY POHOVOR (§ 20 ODS. 3)**

ÚPSVR, ktorý vykonáva funkciu kolízneho opatrovníka podľa osobitného predpisu na základe rozhodnutia súdu vo veciach úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu uskutoční po ustanovení do funkcie kolízneho opatrovníka s rodičmi informatívny pohovor v ustanovenej lehote a s ustanovenými náležitosťami.

Pohovor sa pritom uskutočňuje s obidvoma rodičmi alebo s každým rodičom osobitne. V pozvánke na informatívny pohovor ÚPSVR poučí rodiča o možnosti rozhodnúť sa pre spoločný informatívny pohovor alebo osobitný informatívny rozhovor. Ak sa rodič nerozhodol pre spoločný informatívny pohovor, informatívny pohovor sa uskutoční s každým rodičom osobitne; rozhodnutie rodiča pre osobitný informatívny pohovor alebo rozhodnutie rodiča nezúčastniť sa informatívneho pohovoru nemá vplyv na posudzovanie jeho spôsobilosti osobne vychovávať dieťa alebo mu nemôže byť inak na ťarchu.

Účelom informatívneho pohovoru je aj zvýšenie informovanosti rodičov o postavení, právomociach a činnosti kolízneho opatrovníka. Lehota na vykonanie informatívneho pohovoru je 20 dní od doručenia uznesenia súdu o ustanovení do funkcie kolízneho opatrovníka a, ak nie je možné v tejto lehote z objektívnych príčin vykonať informatívny pohovor s rodičmi, informatívny pohovor sa uskutoční v náhradnom termíne v lehote 30 dní od doručenia uznesenia súdu o ustanovení do funkcie kolízneho opatrovníka. Tiež, ak súd pred prvým pojednávaním vykoná informatívny výsluch alebo predbežné prerokovanie sporu za účasti kolízneho opatrovníka, môže kolízny opatrovník vykonať informatívny pohovor s rodičom počas informatívneho výsluchu alebo predbežného prerokovania sporu, kedy v takejto situácii je lehota vykonania informatívneho pohovoru dodržaná.

*Platí tiež, že lehota vykonania informatívneho pohovoru sa určuje tak, aby rodičia boli o termíne jeho vykonania informovaní **minimálne päť pracovných dní vopred** a dôvody, pre ktoré sa informatívny pohovor neuskutoční, ÚPSVR zaznamená v rámci spisovej dokumentácie.*

Ustanovenými náležitosťami informatívneho pohovoru je sprostredkovanie informácií o najlepšom záujme dieťaťa, ako prvoradom hľadisku pri rozhodovaní o všetkých veciach, skutočnosti, že rodičovské práva a povinnosti zostávajú rovnaké obom rodičom aj po rozvode manželstva, v situácii že súd nerozhodol o obmedzení rodičovských práv a povinností, možnostiach usporiadania osobnej starostlivosti rodičov o dieťa, postavení kolízneho opatrovníka v konaní pred súdom, informácie o oprávneniach kolízneho opatrovníka.

ISV preverovala v roku 2025 povinnosť ÚPSVR vo vzťahu k uskutočneniu informatívneho pohovoru v rámci **37** dozorov voči **31** ÚPSVR (v prípade **6** ÚPSVR ISV preverovala túto povinnosť v rámci viacerých dozorov) pričom v **18⁸⁵** dozoroch zistila nesplnenie si tejto povinnosti. Podkladom dozoru bolo takmer **200 spisových dokumentácií**, z ktorých v **34** prípadoch bolo zistené porušenie povinnosti.

⁸⁵ ÚPSVR Bratislava, ÚPSVR Martin, ÚPSVR Piešťany, ÚPSVR Trenčín, ÚPSVR Zvolen, ÚPSVR Galanta, ÚPSVR Poprad, ÚPSVR Michalovce, ÚPSVR Trnava, ÚPSVR Senica, ÚPSVR Piešťany, ÚPSVR Košice, ÚPSVR Topoľčany, ÚPSVR Zvolen, ÚPSVR Stropkov, ÚPSVR Rožňava, ÚPSVR Lučenec, ÚPSVR Spišská Nová Ves;

POVINNOSŤ ÚPSVR	POČET DOZOROV NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET DOZOROV, KDE ISV ZISTILA NEPLNENIE POVINNOSTI
Uskutočniť, po ustanovení do funkcie kolízneho opatrovníka, s rodičmi informatívny pohovor v ustanovenej lehote a s ustanovenými náležitosťami (§ 20 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z.)	37	18

Najčastejším dôvodom zistenia ISV o neplnení si tejto povinnosti ÚPSVR bola **úplná absencia realizovania tejto povinnosti**, kedy aj súvisiaca spisová dokumentácia neobsahovala žiadne záznamy o tom, či alebo akým spôsobom ÚPSVR informatívny pohovor uskutočnil. V iných prípadoch zase ÚPSVR po ustanovení do funkcie kolízneho opatrovníka aj odoslal v zákonnej lehote rodičom pozvánku na informatívny pohovor, následne však tento **pohovor v stanovenom termíne neuskutočnil** a ani v spisovej dokumentácii **nereflektoval dôvod jeho neuskutočnenia** resp. ďalší súvisiaci postup. Častým dôvodom boli aj situácie, keď ÚPSVR pozvali na informatívny pohovor **iba jedného z rodičov** avšak bez zdôvodnenia takéhoto postupu.

POVINNOSŤ ZHODNOCOVAŤ SITUÁCIU DIEŤAŤA A RODINY A URČIŤ MIERU OHROZENIA DIEŤAŤA (§ 73 ODS. 2 PÍSM. E) DEVIATY BOD)

ÚPSVR zhodnocuje situáciu dieťaťa a rodiny, posudzuje možnosti rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa a určuje mieru ohrozenia dieťaťa.

*Vyhláška ministerstva č. 103/2018 Z. z. špecifikuje, že sa miera ohrozenia dieťaťa určuje a prehodnocuje na základe zhodnotenia situácie dieťaťa a rodiny a posúdenia možností rodičov a **podľa závažnosti vyhodnotenej situácie dieťaťa** sa miera ohrozenia dieťaťa určuje ako situácia **bez ohrozenia dieťaťa** alebo ako **nízka, stredná alebo vysoká miera ohrozenia dieťaťa**.*

*Situácia **bez ohrozenia dieťaťa** sa určuje ak život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin dieťaťa **nie sú ohrozené**. V tomto prípade sa plán sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodičom alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa nevyhotovuje. **Nízka miera ohrozenia dieťaťa** znamená, že **je alebo môže byť** priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin dieťaťa **ohrozený** a **je potrebné sledovať** vývoj situácie dieťaťa a **opakovane prehodnotiť** mieru ohrozenia dieťaťa. **Stredná miera ohrozenia dieťaťa** sa určuje, ak **je priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin dieťaťa ohrozený** a je potrebné **vo zvýšenej miere sledovať** vývoj situácie dieťaťa a **opakovane prehodnotiť** mieru ohrozenia dieťaťa. **Vysoká miera ohrozenia dieťaťa** sa určuje, ak sa dieťa ocitlo **bez akejkoľvek starostlivosti** alebo sú život, zdravie, priaznivý psychický vývin, fyzický vývin alebo sociálny vývin dieťaťa **vážne ohrozené** a je **potrebné vykonať úkony** na zabezpečenie náhradného rodinného prostredia alebo na zabezpečenie prijatia dieťaťa do CDR a je **potrebné sústavne sledovať** vývoj situácie dieťaťa a **priebežne prehodnocovať** mieru ohrozenia dieťaťa.*

ISV preverovala v roku 2025 túto povinnosť v rámci 25 dozorov na 20 ÚPSVR (v prípade 5 ÚPSVR ISV preverovala túto povinnosť v rámci viacerých dozorov) pričom v 18⁸⁶ dozoroch zistila nesplnenie si tejto povinnosti.

POVINNOSŤ ÚPSVR	POČET DOZOROV NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET DOZOROV, KDE ISV ZISTILA NEPLENIE POVINNOSTI
Zhodnocovať situáciu dieťaťa a rodiny, posudzovať možnosti rodičov, ďalších príbuzných a iných blízkych osôb dieťaťa riešiť situáciu dieťaťa a rodiny na účely určenia miery ohrozenia dieťaťa a určovať mieru ohrozenia dieťaťa (§ 73 ods. 2 písm. e) deviaty bod zákona č. 305/2005 Z. z.)	25	18

Najčastejším zistením ISV voči tejto povinnosti bolo, že ÚPSVR **vôbec nepristúpil k zhodnoteniu situácie dieťaťa a určenia jeho miery ohrozenia** alebo **k prehodnoteniu** už určenej miery ohrozenia, a to v situáciách, kedy mal ÚPSVR k dispozícii informácie či podnety, ktoré by boli relevantným podkladom pre takýto postup, na ktoré i zákon č. 305/2005 Z. z. odkazuje. Ďalším častým nedostatkom bolo, že ÚPSVR nesplnil **iné náležitosti** (hmotnoprávne či procesné) vo vzťahu k zhodnoteniu situácie a určenia miery ohrozenia – napr. sa na hodnotení **nepodieľalo dieťa** (napriek skutočnosti, že toho bolo schopné vzhľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť), **nebol zapojený rodič** alebo rodičia (bez relevantného dôvodu), absentovali informácie resp. odôvodnenie miery ohrozenia dieťa či ÚPSVR určil mieru ohrozenia pre viac detí, a to napriek zákonnej požiadavke – určiť mieru ohrozenia **individuálne**.

POVINNOSŤ VYPRACÚVAŤ PLÁN SOCIÁLNEJ PRÁCE S DIEŤAŤOM, JEHO RODIČMI ALEBO OSOBOU, KTORÁ SA OSOBNĚ STARÁ O DIEŤA (§ 73 ODS. 2 PÍSM. E) JEDENÁSTY BOD)

ÚPSVR podľa ustanovenia § 73 ods. 2 písm. e) jedenásteho bodu zákona č. 305/2005 Z. z. vypracúva **plán sociálnej práce s dieťaťom, jeho rodičmi alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa**.

Podľa ustanovenia § 30 ods. 3 vyhlášky č. 103/2018 Z. z. tento plán vychádza zo zhodnotenia situácie dieťaťa a jeho rodiny, z odôvodnenia miery ohrozenia dieťaťa a zohľadňuje najlepší záujem dieťaťa. Vypracuje sa písomne **pre každé dieťa, v ktorého prípade bola určená miera ohrozenia dieťaťa (teda nízka, stredná alebo vysoká)** a aktualizuje sa podľa výsledku prehodnotenia plnenia úloh a výsledku prehodnotenia miery ohrozenia dieťaťa. Obsahovými náležitosťami sú najmä informácie o miere ohrozenia dieťaťa a jej odôvodnení, celi sociálnej práce s dieťaťom, opatreniach, spolupracujúcich subjektoch, konkrétnych úlohách a termínoch ich hodnotenia a kontaktných údajoch zamestnanca, ktorý vedie a koordinuje plnenie úloh plánu sociálnej práce s dieťaťom. Cieľ plánu sociálnej práce podľa ustanovenia § 30 ods. 7 vyhlášky č. 103/2018 Z. z. sa hodnotí CDR a ÚPSVR v určených termínoch.

⁸⁶ ÚPSVR Žilina, ÚPSVR Zvolen, ÚPSVR Galanta, ÚPSVR Bardejov, ÚPSVR Pezinok, ÚPSVR Nitra, ÚPSVR, ÚPSVR Bratislava, ÚPSVR Košice, ÚPSVR Bratislava, ÚPSVR Martin, ÚPSVR Bratislava, ÚPSVR Piešťany, ÚPSVR Trenčín, ÚPSVR Nové Zámky, ÚPSVR Prešov, ÚPSVR Piešťany, ÚPSVR Dunajská Streda;

ISV preverovala v roku 2025 túto povinnosť ÚPSVR v rámci 21 dozorov na 16 ÚPSVR (v prípade 3 ÚPSVR ISV preverovala túto povinnosť v rámci viacerých dozorov) a v 14⁸⁷ dozoroch zistila neplnenie si tejto povinnosti.

POVINNOSŤ ÚPSVR	POČET DOZOROV NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET DOZOROV, KDE ISV ZISTILA NEPLNENIE POVINNOSTI
Vypracovať plán sociálnej práce s dieťaťom, jeho rodičmi alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa (§ 73 ods. 2 písm. e) jedenásty bod zákona č. 305/2005 Z. z.)	21	14

Medzi zistenia, kedy ÚPSVR neplnil predmetnú povinnosť vypracovať plán sociálnej situácie, patria predovšetkým situácie, kedy ÚPSVR **nevypracoval plán vôbec**, a to napriek skutočnosti, že situácia dieťaťa vyžadovala vykonávanie odbornej intervencie zo strany ÚPSVR. Častým nedostatkom bolo tiež, že spisová dokumentácia síce obsahovala plán sociálnej práce, ale ÚPSVR nepristúpil k jeho **prehodnoteniu**, a to napriek tomu, že plán prehodnotiť mal. Plány sociálnej práce **neobsahovali zákonné náležitosti**, boli vypracované **bez účasti** zainteresovaných osôb (dieťa, rodičia) ani neobsahovali informácie o **spolupracujúcich subjektoch**. V plánoch tiež absentovala miera **ohrozenia** dieťaťa a jej odôvodnenie. Často v plánoch neboli určené **konkrétne úlohy** k navrhovaným opatreniam a neboli určené **konkrétne termíny** prehodnotenia úloh a cieľov.

POVINNOSŤ PRIEBEŽNE SLEDOVAŤ VÝKON NÁHRADNEJ OSOBNEJ STAROSTLIVOSTI A PESTÚNSKEJ STAROSTLIVOSTI (§ 44A ODS. 2)

*ÚPSVR priebežne sleduje výkon náhradnej osobnej starostlivosti a pestúnskej starostlivosti a najmenej raz za šesť mesiacov predkladá súdu **správu o kvalite starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti alebo v pestúnskej starostlivosti** – vrátane informácie o tom, či rodičia môžu prevziať maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.*

Podpora osôb, ktoré vykonávajú náhradnú osobnú starostlivosť a pestúnsku starostlivosť, je podľa ustanovenia § 44a ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. zabezpečovaná ÚPSVR aj tak, že ak tento zistí, že fyzická osoba, ktorej je dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, pestún alebo poručník, ktorý sa osobne stará o dieťa, potrebuje odbornú pomoc na uľahčenie zabezpečovania náhradného rodinného prostredia pre dieťa, **navrhne tejto osobe buď priamo poskytnutie alebo zabezpečenie poskytnutia sociálneho alebo iného poradenstva**, alebo vykonanie alebo zabezpečenie vykonania opatrení na uľahčenie riešenia výchovných problémov, rodinných problémov alebo pri uplatňovaní zákonných nárokov dieťaťa. Cieľ adresného výkonu opatrení má zodpovedať aktuálnej potrebe a situácii dieťaťa. V prípade poskytovania pomoci a podpory rodičovi dieťaťa je však súčasne jedným z predpokladov aj jeho záujem a aktívna spolupráca na odstránení dôvodov výkonu náhradnej osobnej starostlivosti a záujem na udržiavaní vzťahu s dieťaťom.

⁸⁷ ÚPSVR Žilina, ÚPSVR Bardejov, ÚPSVR , ÚPSVR Bratislava, ÚPSVR Košice, ÚPSVR Partizánske, ÚPSVR Martin, ÚPSVR Bratislava , ÚPSVR Piešťany, ÚPSVR Trenčín, ÚPSVR Nové Zámky, ÚPSVR Michalovce, ÚPSVR Prešov, ÚPSVR Piešťany;

ISV preverovala v roku 2025 túto povinnosť ÚPSVR na **16 ÚPSVR** a v **16⁸⁸** dozoroch zistila nesplnenie si tejto povinnosti zo strany ÚPSVR. Podkladom a informáciami, ktoré ISV v rámci dozorov využila, bolo takmer **350 spisových dokumentácií**, pričom neplnenie povinnosti priebežne sledovať výkon náhradnej starostlivosti a v lehote šiestich mesiacov predkladať súdu správu o kvalite poskytovanej starostlivosti deťom, ÚPSVR nespĺnili v **218 prípadoch detí**.

POVINNOSŤ ÚPSVR	POČET DOZOROV NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET DOZOROV, KDE ISV ZISTILA NEPLENIE POVINNOSTI
Sledovať výkon náhradnej osobnej starostlivosti a pestúnskej starostlivosti a najmenej raz za šesť mesiacov predkladať súdu správu o kvalite starostlivosti o dieťa (§ 44a ods. 2 zákona č. 305/2005 Z. z.)	16	16

Najfrekvencovanejším dôvodom konštatovania ISV o tom, že ÚPSVR povinnosť nespĺnil, bolo **nedodržanie zákonom určenej lehoty na podanie správy pre súd** a vôbec **opomenutie** podania správy pre súd. Ďalšími dôvodmi bolo nevykonanie rozhovoru s rodičom alebo s dieťaťom alebo to, že správa pre súd bola vypracovaná bez zistenia postoja a názoru dieťaťa na poskytovanú starostlivosť. Keďže protokol bol výsledkom dozoru u všetkých preverovaných ÚPSVR voči tejto povinnosti, ISV bude pokračovať v jej preverovaní aj v roku 2026 na základe svojho Plánu dozornej činnosti ISV na rok 2026⁸⁹.

POVINNOSŤ PRI VÝKONE FUNKCIE KOLÍZNEHO OPATROVNÍKA ZISŤOVAŤ RODINNÉ, BYTOVÉ A SOCIÁLNE POMERY DIEŤAŤA A POSKYTOVAŤ DIEŤAŤU, JEHO RODIČOM ALEBO OSOBE, KTORÁ SA OSOBNĚ STARÁ O DIEŤA SOCIÁLNE PORADENSTVO A POMOC NA ODSTRÁNENIE ALEBO ZMIERNENIE DÔSLEDKOV ROZPORU ZÁUJMOV (§ 20 ODS. 1 A 2)

ÚPSVR, ktorý vykonáva funkciu kolízneho opatrovníka dieťaťa, poskytuje dieťaťu, jeho rodičom alebo osobe ktorá sa osobne stará o dieťa, sociálne poradenstvo a pomoc na odstránenie alebo zmiernenie dôsledkov rozporu záujmov medzi rodičmi dieťaťa alebo osobou, ktorá sa osobne stará o dieťa, a dieťaťom alebo medzi deťmi navzájom, najmä využitím vhodných opatrení.

*Podľa ustanovenia § 20 ods. 2 zákona č. 305/2005 Z. z. ÚPSVR pri výkone funkcie kolízneho opatrovníka dieťaťa **zisťuje** rodinné pomery, bytové pomery a sociálne pomery dieťaťa na účely výkonu funkcie kolízneho opatrovníka dieťaťa. Pri zisťovaní pomerov na účely výkonu funkcie kolízneho opatrovníka dieťaťa vo veciach úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu zisťuje informácie o spôsobilosti obidvoch rodičov osobne vychovávať dieťa, záujem obidvoch rodičov o osobnú starostlivosť o dieťa, názory obidvoch rodičov na zaistenie potrieb dieťaťa v prípade osobnej starostlivosti o dieťa obidvomi rodičmi, a to aj vtedy, keď len jeden rodič prejaví záujem o osobnú starostlivosť o dieťa obidvomi rodičmi, a posudzuje možnosti osobnej starostlivosti o dieťa obidvomi rodičmi s prihliadnutím na záujmy dieťaťa, na zaistenie potrieb dieťaťa a na názor dieťaťa.*

⁸⁸ ÚPSVR Stropkov, ÚPSVR Michalovce, ÚPSVR Trebišov, ÚPSVR Spišská Nová Ves, ÚPSVR Poprad, ÚPSVR Malacky, ÚPSVR Piešťany, ÚPSVR Martin, ÚPSVR Liptovský Mikuláš, ÚPSVR Prievidza, ÚPSVR Žilina, ÚPSVR Rimavská Sobota, ÚPSVR Lučenec, ÚPSVR Levice, ÚPSVR Nitra, ÚPSVR Senica;

⁸⁹ Plán dozornej činnosti Inšpekcie v sociálnych veciach na kalendárny rok 2026, str. 19;.

Sociálne poradenstvo má za cieľ poskytnúť informácie, ako riešiť vzniknutú situáciu, ako postupovať v súlade s platnou právnou úpravou, ako aj konkrétne informácie o spôsoboch riešenia nepriaznivej situácie v rodine. Forma a rozsah poskytnutého poradenstva **závisí od individuálnych potrieb** dieťaťa ako aj od situácie, v ktorej sa dieťa nachádza. Za takúto situáciu možno považovať aj nerešpektovanie súdneho rozhodnutia.

ISV preverovala v roku 2025 povinnosť ÚPSVR **zistiť pomery** dieťaťa a rodiny v **10** dozoroch na **9** ÚPSVR (v prípade 1 ÚPSVR ISV preverovala túto povinnosť v rámci dvoch dozorov) a v **4⁹⁰** dozoroch ISV zistila nesplnenie si tejto povinnosti.

Povinnosť poskytovať **sociálne poradenstvo**, ak ÚPSVR vykonáva funkciu kolízneho opatrovníka preverovala ISV v **4** dozoroch, pričom v **2⁹¹** dozoroch zistila nesplnenie si tejto povinnosti.

POVINNOSŤ ÚPSVR	POČET DOZOROV NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET DOZOROV, KDE ISV ZISTILA NEPLENIE POVINNOSTI
Na účely výkonu funkcie kolízneho opatrovníka dieťaťa zisťovať rodinné pomery, bytové pomery a sociálne pomery dieťaťa (§ 20 ods. 2 zákona č. 305/2005 Z. z.)	10	4
Pri výkone funkcie kolízneho opatrovníka poskytovať dieťaťu a jeho rodičom sociálne poradenstvo a pomoc na odstránenie alebo zmiernenie dôsledkov rozporu záujmov (§ 20 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z.)	4	2

Nedostatkom voči plneniu si tejto zákonnej povinnosti zisteným ISV bolo prevažne to, že ÚPSVR **nezisťoval** pomery **na strane jedného** z rodičov alebo rodinné, bytové či sociálne pomery dieťaťa **nezisťoval vôbec**, čím následne nemohol poskytnúť v súdnom konaní relevantnú správu o pomeroch dieťaťa. Vo vzťahu k poskytovaniu sociálneho poradenstva ISV zistila, že ÚPSVR ho neposkytoval.

POVINNOSŤ POSKYTNÚŤ DIEŤAŤU POTREBNÚ POMOC NA UĽAHČENIE PRIEBEHU ZISŤOVANIA JEHO NÁZORU NA VEC (VO VHODNOM ALEBO NA TENTO ÚČEL UTVORENOM PROSTREDÍ) A INFORMOVAŤ RODIČA ALEBO INÚ OSOBU, KTORÁ SA OSOBNE STARÁ O DIEŤA O TOM, ŽE SA BUDE ZISŤOVAŤ NÁZOR DIEŤAŤA; ZISŤOVANIE NÁZORU DIEŤAŤA V ZARIADENÍ (§ 21 ODS. 1 A 2)

Ak sa zisťuje názor dieťaťa ÚPSVR má poskytnúť dieťaťu **potrebnú pomoc** na uľahčenie priebehu zisťovania jeho názoru na vec, a to súčasne **v prostredí** na to vhodné alebo utvorené na tento účel.

Dieťa nemusí svoje právo na vyjadrenie názoru využiť. Na zisťovanie názoru dieťaťa podľa osobitného predpisu nie je potrebný súhlas rodiča alebo inej osoby, ktorá sa osobne stará o dieťa a názor možno zisťovať aj bez prítomnosti týchto osôb. O tom, že sa bude zisťovať názor dieťaťa, musí byť rodič alebo iná osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, **informovaný**.

Ak sa zisťuje názor dieťaťa, pre ktoré sú vykonávané opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately **v zariadení**, ktoré má utvorené vhodné podmienky na zisťovanie názoru dieťaťa, orgán sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately **vykoná zisťovanie názoru dieťaťa v tomto zariadení po predchádzajúcej dohode s týmto zariadením**.

⁹⁰ ÚPSVR Pezinok, ÚPSVR Bratislava, ÚPSVR Michalovce, ÚPSVR Piešťany;

⁹¹ ÚPSVR Galanta, ÚPSVR Dolný Kubín;

ISV preverovala v roku 2025 túto povinnosť ÚPSVR v rámci 5 dozorov, nesplnenie si povinnosti zistila v 3 dozoroch⁹².

POVINNOSŤ ÚPSVR	POČET ÚPSVR, KDE ISV VYKONALA DOZOR NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET ÚPSVR, KDE ISV ZISTILA NEPLENIE POVINNOSTI
Poskytnúť dieťaťu potrebnú pomoc, vykonať zisťovanie názoru na vec vo vhodnom alebo na tento účel utvorenom prostredí, informovať rodiča alebo osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa o tom, že sa bude zisťovať názor dieťaťa (§ 21 ods.1 zákona č. 305/2005 Z. z.)	3	2
Zisťovanie názoru dieťaťa v zariadení (§ 21 ods.2 zákona č. 305/2005 Z. z.)	2	1

Neplnenie povinnosti spočívalo v tom, že ÚPSVR zisťoval pri výkone funkcie kolízneho opatrovníka názor dieťaťa, ale **neinformoval o tom rodiča** ani **nepoučil dieťa** o tom, že nemusí svoje právo na vyjadrenie názoru využiť, nezisťoval názor dieťaťa osobitne a neinformoval dieťa o predmete konania, tak ako to požadoval súd. Tiež, ak ÚPSVR zisťoval názor dieťaťa v CDR, ÚPSVR o tomto nebol vopred dohodnutý s týmto CDR ani o tom neinformoval rodiča.

POVINNOSŤ POSKYTNÚŤ, V ROZSAHU SVOJEJ PÔSOBNOSTI, POMOC RODIČOVI A OSOBE, KTORÁ SA OSOBNE STARÁ O DIEŤA (§ 9)

Podľa ustanovenia § 9 zákona č. 305/2005 Z. z. rodič a osoba, ktorá sa osobne stará o dieťa, majú **právo pri výkone svojich práv a povinností požiadať o pomoc** aj (okrem iných orgánov) ÚPSVR, ktorý je povinný rodičovi a osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa, túto pomoc poskytnúť v rozsahu svojej pôsobnosti.

ISV preverovala v roku 2025 túto povinnosť na 4 ÚPSVR a v 1⁹³ dozore zistila neplnenie si tejto povinnosti.

POVINNOSŤ ÚPSVR	POČET DOZOROV NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET DOZOROV, KDE ISV ZISTILA NEPLENIE POVINNOSTI
Poskytnúť, v rozsahu svojej pôsobnosti, pomoc rodičovi a osobe, ktorá sa osobne stará o dieťa (§ 9 zákona č. 305/2005 Z. z.)	4	1

⁹² ÚPSVR Pezinok, ÚPSVR Piešťany;

⁹³ ÚPSVR;

ISV zistila neplnenie si povinnosti podľa ustanovenia § 9 zákona č. 305/2005 Z. z. z dôvodu, že ÚPSVR zostal nečinný voči žiadostiam rodiča o pomoc adresovaným ÚPSVR.

POVINNOSŤ PRIPRAVIŤ V SPOLUPRÁCI S ÚPSVR INDIVIDUÁLNY PLÁN ROZVOJA OSBNOSTI DIEŤAŤA (§ 49 ODS. 6)

*CDR pripraví v spolupráci s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately (ÚPSVR), a ak je to vzhľadom na vek a rozumovú vyspelosť dieťaťa možné, aj s dieťaťom, **individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa**.*

*Podľa ustanovenia § 30 ods. 5 vyhlášky č. 103/2018 Z. z. **individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa je súbor čiastkových plánov vykonávania odborných činností** v CDR vo vzťahu k dieťaťu, najmä je jeho súčasťou plán sociálnej práce, plán výchovnej práce s dieťaťom, hlavné úlohy psychologickkej činnosti psychológa v CDR, plán komplexnej ošetrovateľskej starostlivosti, v situácii, ak si to zdravotný stav dieťaťa vyžaduje.*

Účelom individuálneho plánovania by malo byť poskytnúť dieťaťu takú náležitú podporu, prihliadajúc na jeho individuálne potreby, schopnosti či ciele a želania tak, aby mohlo žiť zmysluplný a čo najviac samostatný život. CDR má vytvárať pre dieťa priestor, aby mu pri všetkých rozhodnutiach bola poskytovaná potrebná podpora. Individuálne plánovanie by malo byť súčasne efektívne realizované, pravidelne prehodnocované a zrozumiteľné pre dieťa, čo je bez jeho aktívnej participácie ťažko realizovateľné.

ISV preverovala v roku 2025 túto povinnosť voči **19** CDR, pričom v **11**⁹⁴ dozoroch bolo zistené neplnenie povinnosti. Podkladom ISV bolo, okrem iných informácií aj viac ako **110** spisových dokumentácií detí, keď vo viac ako **40** prípadoch ISV identifikovala nedostatky pri individuálnom plánovaní.

POVINNOSŤ CDR	POČET DOZOROV, KDE ISV VYKONALA DOZOR NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET DOZOROV, KDE ISV ZISTILA NEPLENIE POVINNOSTI
Vypracovať individuálny plán rozvoja osobnosti dieťaťa (§ 49 ods. 6 zákona č. 305/2005 Z. z.)	19	11

ISV pri preverovaní si plnenia tejto povinnosti CDR zistila prípady detí, kedy CDR vôbec **nevypracovalo** individuálny plán dieťa, ako aj také situácie, keď zistila **nesúladiel cieľov** plánov sociálnej práce, ktoré vypracovalo CDR a ÚPSVR, nedostatky pri **vyhodnocovaní individuálnych plánov**, nedodržiavanie **lehôt** vyhodnocovania. Ďalším zisteným neplnením bolo, že CDR opomenulo v prípade mladých dospelých vypracovať resp. zahrnúť do individuálneho plánu aj **plán jeho osamostatnenia sa**, v pláne neuviedlo **spolupracujúce subjekty**, ktoré na pláne participovali. Častým zistením bolo aj to, že **čiastkové plány** (plán výchovnej práce, hlavné úlohy psychologickkej činnosti) na seba nenadväzovali, prípadne v rámci spisovej dokumentácie úplne absentovali.

⁹⁴ CDR Martin, CDR Zlatovce, CDR Necpaly, CDR Orchidea, CDR Trnie, CDR Michalovce, CDR Veľké Kapušany, CDR Tornaľa, CDR Košická Nová Ves, CDR Bernolákovo;

POVINNOSŤ VIESŤ ZOZNAM VYKONANÝCH PSYCHOLOGICKÝCH VYŠETRENÍ ZAMESTNANCOV CENTRA A VIESŤ ZOZNAM PRACOVÝCH MIEST, NA KTORÝCH ZAMESTNANEC CENTRA PRICHÁDZA DO OSOBNÉHO KONTAKTU S DEŤMI (§ 58 ODS. 1 A 8)

Podľa ustanovenia § 58 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z. zamestnanec CDR, ktorý prichádza do osobného kontaktu s deťmi, musí spĺňať psychickú spôsobilosť. CDR je na tento účel povinné viesť zoznam pracovných miest, na ktorých zamestnanec centra prichádza do osobného kontaktu s deťmi. Podľa ustanovenia § 58 ods. 8 zákona č. 305/2005 Z. z. centrum je povinné viesť zoznam vykonaných psychologických vyšetrení zamestnancov centra.

ISV preverovala v roku 2025 túto povinnosť voči 3 CDR a v 1⁹⁵ dozore zistila nesplnenie si tejto povinnosti. Povinnosť viesť zoznam vykonaných psychologických vyšetrení overovala tiež voči 3 CDR, pričom v 3⁹⁶ dozoroch zistila neplnenie si tejto povinnosti.

POVINNOSŤ CDR	POČET DOZOROV NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET DOZOROV, KDE ISV ZISTILA NEPLENIE POVINNOSTI
Viesť zoznam vykonaných psychologických vyšetrení zamestnancov centra (§ 58 ods. 8 zákona č. 305/2005 Z. z.)	3	3
Viesť zoznam pracovných miest, na ktorých zamestnanec centra prichádza do osobného kontaktu s deťmi (§ 58 ods. 1 zákona č. 305/2005 Z. z.)	3	1

Povinnosť CDR viesť zoznam vykonaných psychologických vyšetrení svojich zamestnancov bola ISV vyhodnotená ako nesplnená vzhľadom na skutočnosť, že CDR v prípade niektorých jeho zamestnancov, ktorí prichádzajú do osobného kontaktu s deťmi (musia plniť zákonnú podmienku psychickej spôsobilosti) **nevedlo údaje** o absolvovaní psychologických vyšetrení **v zákonom určenej lehote**. Jedno CDR tiež nevedlo zoznam pracovných miest centra, na ktorých prichádzajú zamestnanci do osobného kontaktu s deťmi.

POVINNOSŤ VYKONAŤ RESOCIALIZAČNÝ PROGRAM PRE DIEŤA PO PREDCHÁDZAJÚCOM POSKYTNUTÍ ZDRAVOTNEJ STAROSTLIVOSTI (§ 57 ODS. 1)

Podľa ustanovenia § 57 ods. 1 písm. b) CDR vykonáva resocializačný program pre dieťa **po predchádzajúcom poskytnutí zdravotnej starostlivosti v špecializačnom odbore detská psychiatria v ústavnom zdravotníckom zariadení v rozsahu najmenej štyroch týždňov na odporúčanie lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria**.

⁹⁵ CDR Martin;

⁹⁶ CDR Martin, CDR Myjava Dieťa v ohrození, N. O., Lučenec;

ISV preverovala v roku 2025 túto povinnosť voči 2 CDR, pričom v 2⁹⁷ zistila neplnenie tejto povinnosti CDR. Podkladom pre zistenia ISV bolo 13 spisových dokumentácií detí, neplnenie predmetnej povinnosti zistila v 2 spisových dokumentáciách.

POVINNOSŤ CDR	POČET DOZOROV NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET DOZOROV, KDE ISV ZISTILA NEPLENIE POVINNOSTI
Vykonať resocializačný program pre dieťa po predchádzajúcom poskytnutí zdravotnej starostlivosti v ústavnom zdravotníckom zariadení v rozsahu najmenej štyroch týždňov na odporúčanie lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore detská psychiatria (§ 57 ods. 1 písm. b) č. 305/2005 Z. z.)	2	2

CDR, ktoré na základe udelenej akreditácie vykonáva resocializačný program pre deti a dospelých nespĺnilo predmetnú povinnosť vo vzťahu k dieťaťu, a to v situácii, kedy dieťaťa zaradilo do resocializačného programu i keď nebola splnená zákonná podmienka a dieťa **neabsolvovalo pobyt** v ústavnom zdravotníckom zariadení v rozsahu **najmenej štyroch týždňov** na odporúčanie lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore detská psychiatria.

POVINNOSŤ ZARADIŤ DIEŤA DO ŠIESTICH ROKOV VEKU DO PROFESIONÁLNEJ NÁHRADNEJ RODINY (§ 51 ODS. 6)

Podľa ustanovenia § 51 ods. 6 zákona č. 305/2005 Z. z. dieťa do šiestich rokov veku **musí byť najneskôr do štyroch týždňov od prijatia do CDR zaradené do profesionálnej náhradnej rodiny.**

Vykonávanie pobytového opatrenia súdu v profesionálnej náhradnej rodine má podľa ustanovenia § 51 ods. 4 písm. a) zákona č. 305/2005 Z. z. prednosť pred jeho vykonávaním v samostatne usporiadanej skupine. Podľa ustanovenia § 51 ods. 7 zákona č. 305/2005 Z. z. CDR môže starostlivosť o dieťa zabezpečiť v špecializovanej samostatnej skupine, len ak ju nemožno zabezpečiť v profesionálnej náhradnej rodine alebo v samostatnej skupine a súčasne, ak výsledky odbornej diagnostiky (i priebežné) preukazujú, že zdravotný stav dieťaťa s duševnou poruchou vyžaduje ošetrovateľskú starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine alebo, ak je dieťaťu potrebné vzhľadom na jeho zdravotný stav poskytovať osobitnú starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine. Obzvlášť zraniteľnou skupinou detí, pre ktorú sa v CDR vykonávajú pobytové opatrenia súdu, sú deti do šiestich rokov veku.

Pri zaradovaní dieťaťa do profesionálnej náhradnej rodiny zákon č. 305/2005 Z. z. CDR ustanovuje i povinnosť rešpektovať **súrodenecké a rodičovské väzby**. Výnimkou je aj taká situácia dieťaťa, že jeho zdravotný stav vyžaduje osobitnú starostlivosť – starostlivosť v špecializovanej samostatnej skupine vzhľadom na jeho zdravotný stav, keď súčasne takúto starostlivosť nie je možné zabezpečiť v domácom prostredí profesionálnej náhradnej rodiny. Obe podmienky umožňujúce CDR zabezpečiť starostlivosť o dieťa nie v profesionálnej náhradnej rodine a ani v samostatnej skupine musia byť pritom splnené kumulatívne, navyše v priebehu celého času umiestnenia dieťaťa vo veku do šesť rokov v CDR.

⁹⁷ CDR Semeteš, Komunita Ľudovítov, N. O.;

ISV preverovala v roku 2025 túto povinnosť voči 3 CDR, pričom v 1⁹⁸ dozore zistila neplnenie si tejto povinnosti.

POVINNOSŤ CDR	POČET DOZOROV NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET DOZOROV, KDE ISV ZISTILA NEPLENIE POVINNOSTI
Zaradiť dieťa do šiestich rokov veku v lehote štyroch týždňov od prijatia do centra do profesionálnej náhradnej rodiny (§ 51 ods. 6 zákona č. 305/2005 Z. z.)	3	1

Povinnosť CDR zaradiť dieťa do šiestich rokov veku do profesionálnej náhradnej rodiny si CDR nespĺnilo s poukazom na **zhoršený zdravotný stav** dieťaťa, avšak CDR nijako priebežne neposudzovalo situáciu dieťaťa a nijako (napr. pravidelne) neprehodnocovalo možnosti umiestnenia dieťaťa v profesionálnej náhradnej rodine.

ZÁKAZU POUŽÍVAŤ VŠETKY FORMY TELESNÝCH TRESTOV A INÉ HRUBÉ ALEBO PONIŽUJÚCE FORMY TRESTANIA DIEŤAŤA, ZÁKAZ POUŽÍVAŤ NEPRIMERANÉ, DOĽUDSKEJ DÔSTOJNOSTI DIEŤAŤA ZASAHUJÚCE VÝCHOVNÉ PROSTRIEDKY (§ 7 ODS. 3)

Pri vykonávaní opatrení je zakázané používať všetky formy telesných trestov na dieťati a iné hrubé alebo ponižujúce formy zaobchádzania alebo formy trestania dieťaťa, ktoré mu spôsobujú alebo môžu spôsobiť fyzickú ujmu alebo psychickú ujmu. Je tiež zakázané používať ako výchovný prostriedok zákaz kontaktu s rodičmi a ďalšími blízkymi osobami, sociálne vylúčenie, vyžadovanie neprimeraných fyzických výkonov, zásah do vonkajšieho vzhľadu a nosenia znevažujúceho oblečenia, neodôvodnené zasahovanie do stravovania a iné výchovné prostriedky, postupy práce, ktoré dieťaťu môžu spôsobiť poníženie a môžu neprimerane zasiahnuť do jeho ľudskej dôstojnosti.

Voči dieťaťu je zakázané použiť výchovný prostriedok len preto, že je súčasťou rovnakej skupiny detí ako dieťa, pri výchove ktorého má byť použitý výchovný prostriedok. Dieťa nesmie byť zodpovedné za rozhodovanie alebo určovanie výchovných prostriedkov pre iné dieťa.

ISV preverovala v roku 2025 túto povinnosť CDR v rámci 3 dozorov, kedy neplnenie povinnosti bolo výsledkom v rámci 1⁹⁹ dozoru.

⁹⁸ CDR Martin;

⁹⁹ CDR Orchidea;

POVINNOSŤ CDR	POČET DOZOROV NAD PLNENÍM SI TEJTO POVINNOSTI	POČET DOZOROV, KDE ISV ZISTILA NEPLNENIE POVINNOSTI
Zákaz používať všetky formy telesných trestov na dieťať a iné hrubé alebo ponižujúce formy zaobchádzania a formy trestania dieťaťa, zákaz používať neprimerané, do ľudskej dôstojnosti dieťaťa zasahujúce, výchovné prostriedky (§ 7 ods. 3 zákona č. 305/2005 Z. z.)	3	1

Neplnenie povinnosti CDR spočívalo v zistení, kedy v situácii dvoch detí CDR pristúpilo k uloženiu výchovného prostriedku tak, že o ňom **rozhodovali sami deti**. CDR nepostupovalo ani v súlade s vlastným programom CDR a súčasne postup centra nebol v súlade s povinnosťou CDR **neprenášať zodpovednosť**, rozhodovanie a určovanie výchovných prostriedkov **na iné dieťaťa**. Rovnako tak CDR v situáciách uloženia výchovných prostriedkov pre deti opakovane pristúpilo k odobratiu mobilných telefónov detí, pričom CDR ukladanie výchovných prostriedkov **nezaznamenávalo** v spisových dokumentáciách detí, teda nebolo možné zistiť na akom základe, odôvodnení príčin a forme uloženého výchovného prostriedku k nemu CDR pristupuje.

OPATRENIA NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV

Podľa ustanovenia § 8 ods. 2 písm. b) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach je dozorovaný subjekt (ÚPSVR a CDR) **POVINNÝ PRIJAŤ A NÁSLEDNE SPLNIŤ OPATRENIA NA ODSTRÁNENIE ZISTENÝCH NEDOSTATKOV A PRÍČIN ICH VZNIKU**. Táto povinnosť predstavuje dôležitý nástroj na zabezpečenie **nápravy v prípadoch, keď ISV platne zistí neplnenie povinností**, ktoré mu vyplývajú z platnej právnej úpravy sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

- ÚPSVR a CDR má **aktívne pristupovať k odstráneniu identifikovaných nedostatkov** a zároveň prijímať také organizačné, personálne alebo prevádzkové opatrenia, ktoré **zabránia opakovaniu zistených nedostatkov** v budúcnosti, teda že vykonávanie opatrení bude prebiehať **v súlade so zákonom č. 305/2005 Z. z.** Plnenie uvedenej povinnosti je tiež prejavom zodpovedného prístupu a k ochrane práv detí či rodín. Včasnú a účinnú odstránenie nedostatkov je nevyhnutné pre zachovanie dôvery verejnosti v systém sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ako aj pre podporu ich transparentnosti a efektívnosti.

ÚPSVR a CDR prijali a realizovali v roku 2025 spolu takmer **200 RÔZNYCH OPATRENÍ NA ODSTRÁNENIE NEDOSTATKOV** (55 od CDR a viac ako 140 od ÚPSVR), ktoré ISV zistila výkonom dozoru v rokoch 2024 a 2025. Ide pritom o opatrenia na odstránenie nedostatkov zo strany CDR, ktoré dokopy poskytujú starostlivosť pre viac ako **700** detí. V rámci ÚPSVR sa opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov dotkli takmer **500** prípadov detí, kde ÚPSVR vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately.

Písomné správy o opatreniach prijatých na odstránenie zistených nedostatkov a písomné správy o splnení opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov ISV zverejňuje na svojom webovom sídle¹⁰⁰.

¹⁰⁰ Výsledky inšpekčnej činnosti – oblasť sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately 2025;

Takýmito opatreniami boli najčastejšie na **ÚPSVR** nasledujúce opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov:

- ✓ Interné/pracovné postupy **kontroly práce zamestnancov** v oblastiach – pri realizácii povinností, kde boli ISV zistené nedostatky,
- ✓ Individuálna a/ alebo skupinová **supervízia** pre zamestnancov,
- ✓ **Evidenčné mechanizmy** za účelom dodržiavania lehôt,
- ✓ **Vzdelávanie** zamestnancov v oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktorá bola identifikovaná na základe výsledku dozoru,
- ✓ Príprava **metodiky** postupov,
- ✓ **Prípadové štúdie**.

Opatreniami prijatými **CDR** boli najčastejšie nasledujúce opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov:

- ✓ **Metodické usmernenie** zamestnancov CDR,
- ✓ **Odborné vzdelávanie** odborného tímu CDR,
- ✓ **Interná kontrola** CDR,
- ✓ Zmena **organizačného poriadku** CDR,
- ✓ **Supervízia** zamestnancov CDR,
- ✓ Určenie zamestnanca CDR zodpovedného za **evidenčné povinnosti** CDR a aktualizácie (zoznam vykonaných psychologických vyšetrení zamestnancov, zoznam zamestnancov centra, ktorí prichádzajú do osobného kontaktu s deťmi),
- ✓ Revízia **programu CDR**,
- ✓ Úprava **interiéru a zariadenia** CDR,
- ✓ Vydanie **interných príkazov** riaditeľa CDR,
- ✓ Vypracovanie alebo prepracovanie internej normy CDR pri tvorbe **IPROD**,
- ✓ Zavedenie mechanizmu **pravidelného prehodnocovania** možností zaradiť dieťa do profesionálnej náhradnej rodiny,
- ✓ Úprava postupu CDR pri **krátkodobých pobytoch** dieťaťa mimo centra.

PODNETY A SÚČINNOSŤ S INÝMI ORGÁNMI VEREJNEJ SPRÁVY

Podľa **ustanovenia § 9 písm. a) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach**, ak ISV pri výkone dozoru zistí také nedostatky pri vykonávaní opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, keď na vyvodenie právnej zodpovednosti za zistené nedostatky nemá právomoc, podá

- na príslušný orgán podnet na vykonanie kontroly, dozoru alebo dohľadu podľa osobitných predpisov,
- podnet na začatie konania vo veci zrušenia akreditácie na výkon opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Podľa **ustanovenia § 13 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach** orgány verejnej moci a iné osoby, ktorých činnosť súvisí s výkonom činnosti dozorovaných subjektov, sú povinné poskytovať ISV ním požadovanú súčinnosť na účely výkonu inšpekcie v sociálnych veciach.

V roku 2025 v priebehu výkonov jednotlivých dozorov ISV takto podala v oblasti výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podnet na iný príslušný orgán verejnej správy alebo takýto orgán požiadala o súčinnosť v **6** prípadoch výkonu dozoru voči CDR, ale aj voči subjektu neoprávnene vykonávajúcemu opatrenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately. Týmito orgánmi verejnej moci boli **Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou, Národný inšpektorát práce, Regionálny úrad verejného zdravotníctva, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny a ministerstvo**.

**KOMPENZÁCIE SOCIÁLNYCH
DÔSLEDKOV ŤAŽKÉHO
ZDRAVOTNÉHO
POSTIHNUTIA**

KOMPENZÁCIE SOCIÁLNYCH DÔSLEDKOV ŤAŽKÉHO ZDRAVOTNÉHO POSTIHNUTIA

Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. a) druhého bodu zákona o inšpekcii v sociálnych veciach ISV vykonáva **DOZOR NAD DODRŽIAVANÍM** zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP v rozsahu plnenia povinnosti

- **používať priznaný peňažný príspevok** na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP **na účel ustanovený** v rozsahu priznaného peňažného príspevku a
- **poskytovať pomoc osobe s ŤZP**, na zabezpečenie ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na **osobnú asistenciu** alebo peňažný príspevok na **opatrovanie** v kvalite a rozsahu zodpovedajúcim účelu ustanovenému v rozsahu tohto priznaného peňažného príspevku.

Kompenzácia sociálneho dôsledku ŤZP je zmiernenie alebo prekonanie sociálneho dôsledku ŤZP poskytovaním peňažných príspevkov na jeho kompenzáciu. Sociálny dôsledok ŤZP je potrebné vnímať ako znevýhodnenie, ktoré má osoba z dôvodu jej ŤZP v porovnaní s osobou bez zdravotného postihnutia rovnakého veku, pohlavia a za rovnakých podmienok a ktoré **nie je schopná** z dôvodu ŤZP **prekonať sama**.

Dozor v tejto oblasti inšpekcie v sociálnych veciach ISV vykonáva voči **dozorovaným subjektom – fyzickým osobám**, ktorými sú **OPATRUJÚCE OSOBY, OSOBNÍ ASISTENTI** alebo **OSOBY S ŤZP**, ktorým je priznaný peňažný príspevok na kompenzáciu ŤZP.

V Slovenskej republike v roku 2025 poberalo peňažný príspevok na osobnú asistenciu v priemere 13 962 osôb mesačne a peňažný príspevok na opatrovanie v priemere 74 432 poberateľov (pričom uvedený počet poberateľov zabezpečoval opatrovanie priemerne pre 76 615 opatrovaných osôb s ŤZP).

- Tieto peňažné príspevky (tzv. opakované) predstavujú z hľadiska systému kompenzácií sociálnych dôsledkov pre osoby s ŤZP najvýznamnejšie formy podpory, a to nielen z pohľadu počtu ich poberateľov, ale aj z hľadiska objemu vynakladaných finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu. Zároveň ide o dôležitú pomoc, ktorá má pozitívny vplyv na zabezpečenie základných životných potrieb, podporu samostatnosti a zachovanie dôstojnej existencie osôb s ŤZP, ako aj osôb, ktoré im poskytujú neformálnu pomoc.

PLÁN DOZORNEJ ČINNOSTI NA ROK 2025

Plán dozornej činnosti ISV na rok 2025¹⁰¹ v oblasti kompenzácií sociálnych dôsledkov ŤZP vychádza najmä z požiadaviek a zvažovania ISV a ministerstva o **záujme a prioritách** vo vzťahu k overovaniu si zákonných povinností, aktuálnych odborných informácií, poznatkov, skúsenosti z praxe, ale aj z **vývoja** a možných **rizík v tejto oblasti sociálnych vecí a rodiny**. Dôraz ISV pri plánovaní svojej dozornej činnosti v oblasti kompenzácií sociálnych dôsledkov ŤZP kládla pritom v roku 2025 na povinnosti osôb súvisiace s peňažným príspevkom **na opatrovanie** a peňažným príspevkom **na osobnú asistenciu**.

¹⁰¹ Plán dozornej činnosti ISV na rok 2025;

- Plnenie povinnosti poskytovať pomoc osobe s ŤZP opatrujúcou osobou v ustanovenej kvalite a rozsahu plánovala ISV v roku 2025 dozorom overiť **minimálne u 150 opatrujúcich osôb**. ISV v roku 2025 realizovala dozor takmer **voči 170 opatrujúcim osobám**.
- Dozor nad rozsahom a kvalitou poskytovanej pomoci osobe s ŤZP, na ktorej zabezpečenie sa poskytuje peňažný príspevok na osobnú asistenciu ISV plánovala v roku 2025 vykonať **u minimálne 30 osobných asistentov**. ISV v roku 2025 realizovala dozor takmer **voči 40 osobným asistentom**.

OZNÁMENIA NA VÝKON DOZORU

V roku 2025 bolo ISV doručených **16 rôznych podaní** fyzických a právnických osôb (vrátane iných orgánov verejnej správy) týkajúcich sa kompenzácií ŤZP.

- Z týchto doručených podaní iba **4 spĺňali všetky náležitosti oznámenia** podľa zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, jeho ustanovenia § 5 (teda obsahovali informácie o oznamovateľovi, opatrujúcej osobe, osobnom asistentovi alebo osobe s ŤZP a opis skutočností, na základe ktorých oznamovateľ tvrdí, že si uvedené osoby neplnia svoje zákonné povinnosti).
- ISV bolo doručených aj **6 takých podaní**, ktoré síce označovali konkrétnu opatrujúcu osobu, osobného asistenta alebo osobu s ŤZP, popisovali informácie o tom, že si uvedené osoby neplnia svoje povinnosti, avšak neobsahovali údaje o samotnom oznamovateľovi (**anonymné podanie**).
- V **d ďalších** prípadoch doručené podania obsahom nepatrili do pôsobnosti ISV, a boli postúpené príslušným orgánom.

ISV vzhľadom na obsah a závažnosť informácií obsiahnutých v oznámeniach (vrátane anonymných podaní) tieto vyhodnotila **v 9 prípadoch tak, že na ich základe je potrebné vykonať dozor** pri poskytovaní peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP, konkrétne voči osobným asistentom.

VÝSLEDKY INŠPEKČNEJ ČINNOSTI V OBLASTI KOMPENZÁCIÍ SOCIÁLNYCH DÔSLEDKOV ŤZP

V ROKU 2025 ISV PLATNE SKONČILA V OBLASTI KOMPENZÁCIÍ SOCIÁLNYCH DÔSLEDKOV ŤZP 167 DOZOROV.

Podľa právnej úpravy inšpekcie v sociálnych veciach je dozor, ktorého výsledným materiálom je **PROTOKOL** (v prípade, ak ISV výkonom dozoru zistí nedostatky v používaní peňažného príspevku alebo v poskytovaní pomoci osobe s ŤZP), skončený jeho **PREROKOVANÍM** s opatrujúcou osobou alebo osobným asistentom.

- Prerokovaniu protokolu o výsledku dozoru predchádza právo opatrujúcej osoby, osobného asistenta alebo osoby s ŤZP, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok sa k protokolu v celom jeho rozsahu **vyjadriť** a podať ISV **NÁMIETKY VOČI ZISTENIAM OBSIAHNUTÝM V PROTOKOLE**. Postup preverovania námietok a vyjadrení predstavuje tzv. revízný postup prostredníctvom ktorého sa môžu opatrujúce osoby, osobní asistenti alebo osoby s ŤZP, ktorým sa poskytuje peňažný príspevok domáhať nápravy. Ide o postup ovládaný zásadou

dispozitívnosti, ktorý sa teda nerealizuje z úradnej vôle (*ex officio*), ale **na základe KVALIFIKOVANÉHO PODNETU** (podania námietok proti protokolu o výsledku dozoru).

- Účelom postupu preverovania a vyhodnotenia námietok k protokolu o výsledku dozoru je preskúmať opodstatnenosť námietky, a teda ju posúdiť a prijať v rámci ISV záver o tom, či námietka je oprávnená – **OPODSTATNENÁ NÁMIETKA** a prípadne realizovať nápravné kroky (**ZMENA výsledného materiálu z dozoru vzhľadom na jeho záver a/alebo odôvodnenie**). Pri preverovaní námietok a vyjadrení sa podľa ustanovenia § 4 ods. 1 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach primerane postupuje podľa ustanovení zákona o kontrole v štátnej správe. Súčasne, podľa ustanovenia § 8c zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, ISV vypracuje **KONSOLIDOVANÝ PROTOKOL, ak sú podané opodstatnené námietky** proti zisteným nedostatkom alebo proti odôvodneniu zistených nedostatkov. Opodstatnenosť námietok vyhodnocuje ISV podľa pravidiel zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, zákona o kontrole v štátnej správe ako aj podporne podľa pravidiel správneho konania.

Ak je výsledným materiálom z dozoru **ZÁZNAM** (v prípade, ak ISV nezistí nedostatok pri plnení si žiadnej z povinností, na overenie ktorých bol ten-ktorý dozor zameraný), takýto dozor je skončený **JEHO ODOSLANÍM DOZOROVANÉMU SUBJEKTU**.

V roku 2025 bolo pritom **udelených** celkom **190** poverení na výkon dozoru v oblasti kompenzácií sociálnych dôsledkov ŤZP (**161** zameraných na **peňažný príspevok na opatrovanie**, **22** na **osobnú asistenciu** a **7** na **prevádzku** osobného motorového vozidla) a súčasne v roku 2025 ešte prebiehal výkon viac ako **20** dozorov, ktoré začali ku koncu roka 2024.

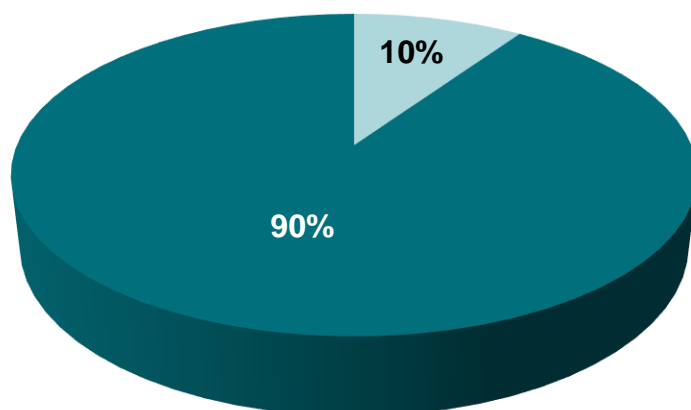
Celkovo, v priebehu roku 2025 ISV vykonávala (v rôznej procesnej etape výkonu dozoru od udelenia poverenia na výkon dozoru po jeho ukončenie prerokovaním protokolu o výsledku z dozoru s opatrujúcou osobou/osobným asistentom/osobou s ŤZP alebo odoslaním záznamu) takmer **220 DOZOROV VOČI rôznym fyzickým osobám**.

- Ide o tzv. „workflow“ alebo **ROČNÝ PRACOVNÝ NÁPAD VECÍ v rámci výkonu dozorov ISV v oblasti kompenzácií sociálnych dôsledkov ŤZP** – sériu krokov, úloh a úkonov, ktoré sú potrebné na dokončenie konkrétneho dozoru, teda dosiahnutie cieľa v zmysle pôsobnosti ministerstva a ISV.

Z celkového počtu začatých dozorov stále **prebiehalo k 31. 12. 2025 24 dozorov, ktoré budú platne ukončené v roku 2026**.

167 DOZOROV					
PEŇAŽNÝ PRÍSPEVOK NA OPATROVANIE		PEŇAŽNÝ PRÍSPEVOK NA OSOBNÚ ASISTENCIU		PEŇAŽNÝ PRÍSPEVOK NA PREVÁDZKU OSOBNÉHO MOTOROVÉHO VOZIDLA	
143 záznam	4 protokol	5 záznam	10 protokol	3 záznam	2 protokol

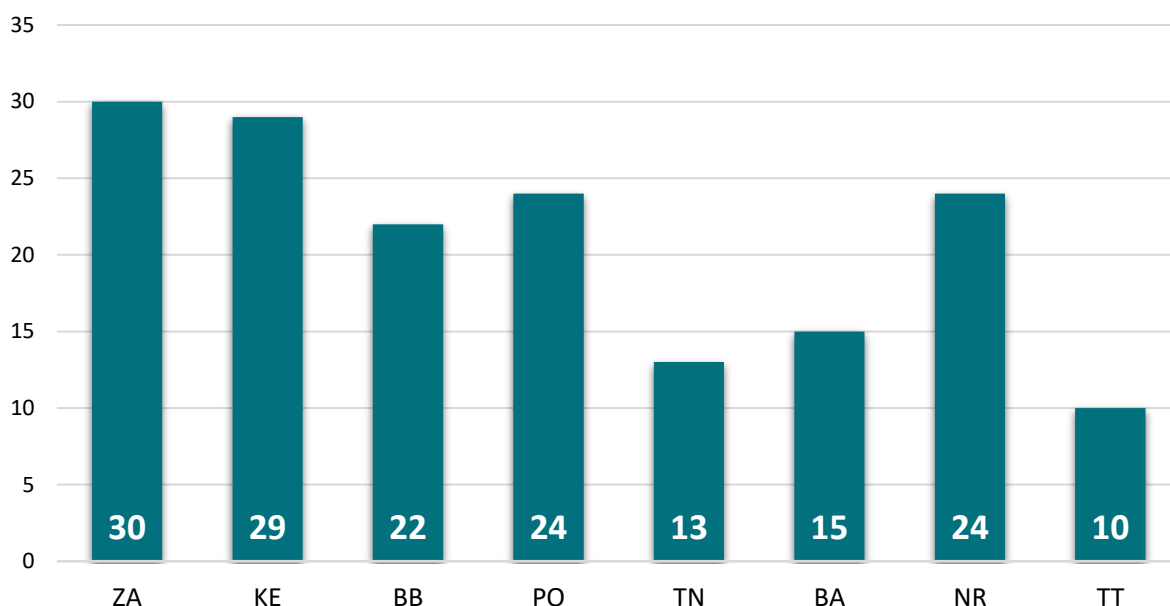
Zo 167 dozorov ukončených v roku 2025, v 151 prípadoch bol výsledným materiálom z dozoru **záznam**, teda ISV **nezistila porušenie povinností fyzických osôb** súvisiacich s daným druhom peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP. Zistené nedostatky boli v **16 dozoroch**, kedy výsledným materiálom z vykonaného dozoru bol **protokol**.

■ protokol   ■ záznam

Z hľadiska druhu peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP bolo ukončených protokolom alebo záznamom **147** dozorov vo veci peňažného príspevku **na opatrovanie**, **15** dozorov sa týkalo peňažného príspevku **na osobnú asistenciu** a **5** dozorov bolo zameraných na overenie povinnosti súvisiacej s využívaním peňažného príspevku **na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich s prevádzkou osobného motorového vozidla**. Tieto boli aj zverejnené na webovom sídle.

V Žilinskom kraji ISV realizovala 30 dozorov, v Košickom kraji 29 dozorov, v Banskobystrickom kraji 22, v Prešovskom kraji 24, v Trenčianskom kraji 13, v Bratislavskom kraji 15, v Nitrianskom kraji 24 a v Trnavskom kraji 10 dozorov.

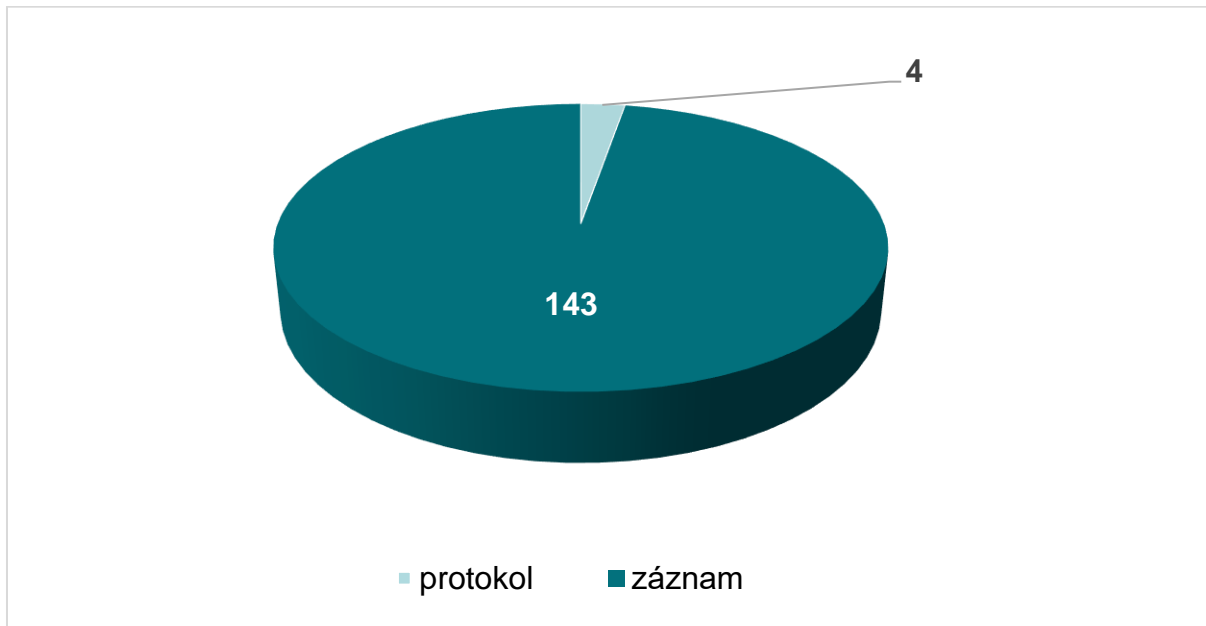
ŠPECIFIKÁCIA ZISTENÍ O PORUŠENÍ POVINNOSTÍ V OBLASTI KOMPENZÁCIÍ

PEŇAŽNÝ PRÍSPEVOK NA OPATROVANIE

ISV u fyzických osôb (dozorovaných subjektov) overovala dodržiavanie plnenia si povinností poskytovania pomoci v kvalite a rozsahu osobe s ŤZP, na zabezpečenie ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie, keď účelom opatrovania je zabezpečiť pomoc fyzickej osobe s ŤZP pri úkonoch **sebaobsluhy**, pri úkonoch **starostlivosti o domácnosť** a pri **realizovaní sociálnych a vzdelávacích aktivít** (ustanovenie § 39 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP) a **podmienky opatrovania** osoby s ŤZP osobne fyzickou osobou, ktorej sa poskytuje peňažný príspevok na opatrovanie (ustanovenie § 40 ods. 1 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP).

ISV takto overovala plnenie si povinností u **147** opatrujúcich osôb, ktorým sa peňažný príspevok na opatrovanie poskytuje, pričom v **143** prípadoch ukončila dozor záznamom, teda bez zistenia nedostatkov v plnení si povinností opatrujúcimi osobami a v **4** prípadoch bol dozor ukončený protokolom¹⁰², kedy boli zistené nedostatky.

¹⁰² Protokol OPA1, Protokol OPA2, Protokol OPA3, Protokol OPA4;

143 opatrujúcich osôb zo 147 zabezpečovalo pomoc osobe s ŤZP – opatrovanej osobe pri zisťovaní a čase zisťovania ISV v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej účelu tohto peňažného príspevku, teda ISV nezistila také skutočnosti, ktoré by nasvedčovali nenaplneniu účelu peňažného príspevku. Opatrujúca osoba zabezpečovala každodenné potreby opatrovanej osoby, najmä pomoc, na ktorú je osoba s ŤZP odkázaná podľa posudku vydaného príslušným ÚPSVR. Takáto pomoc predstavuje napríklad zabezpečenie úkonov osobnej hygieny, stravovania, obliekania, pohybu, vedenia domácnosti a zabezpečenia sprievodu pri lekárskejších vyšetreniach, vybavovaní nevyhnutných úradných záležitostí, ale aj dohľad. Opatrovanie ISV vnímala tak, že bolo vykonávané pravidelne, kontinuálne a s primeranou mierou zodpovednosti, pričom rozsah poskytovanej starostlivosti zodpovedal zdravotnému stavu a miere odkázanosti opatrovanej osoby. Opatrujúca osoba pristupovala k starostlivosti s rešpektom, trpezlivosťou a ohľadom na individuálne potreby opatrovanej osoby, čím je zabezpečené zachovanie jej dôstojnosti, pocitu bezpečia a stability. Významným pozitívom je skutočnosť, že opatrovaná osoba má vďaka poskytovanej starostlivosti možnosť zotrvať v domácom, pre ňu známom a prirodzenom prostredí, ktoré má priaznivý vplyv na jej psychickú pohodu, orientáciu a celkovú kvalitu života.

Peňažný príspevok na opatrovanie tak plní svoj sociálny, ochranný a preventívny účel, na ktorý bol priznaný a predstavuje významnú formu podpory starostlivosti o osobu odkázanú na pomoc inej osoby v jej domácom prostredí.

V rámci výkonu dozoru ISV v roku 2025 u **4 opatrujúcich osôb zistila**, že peňažný príspevok na opatrovanie **nebol využívaný v rozsahu a v súlade s účelom**, na ktorý bol priznaný.

V týchto prípadoch ISV zistila, že opatrujúce osoby neposkytovali v skúmanom časovom období osobám s ŤZP osobnú pomoc a dohľad v stanovenom resp. potrebnom rozsahu vyplývajúceho z komplexného posudku. Zabezpečovanie starostlivosti zo strany opatrujúcich osôb bolo čiastočné, resp. selektívne či príležitostné. Pomoc pri úkonoch sebaobsluhy (napr. pri osobnej hygiene, obliekaní a vyzliekaní, dodržiavaní liečebného režimu, pohybe, orientácii v známom prostredí, zabezpečení pitného režimu alebo pri sociálnych aktivitách) bola v prevažnom rozsahu zabezpečovaná inými rodinnými príslušníkmi alebo inými osobami, alebo nebola pomoc zabezpečená vôbec, resp. úkony realizovala samotná osoba s ŤZP.

V niektorých prípadoch bolo zistené, že opatrujúca osoba iba navštevovala opatrovanú osobu, aj to len sporadicky, niekedy na základe vzájomnej dohody, teda interakcia medzi opatrujúcou osobou

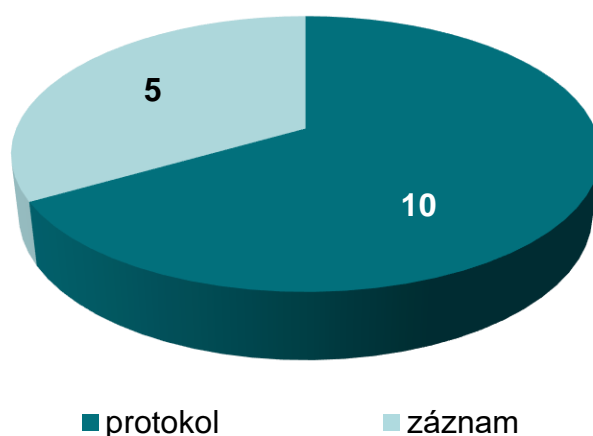
a opatrovanou osobou mala iba formu spoločenských návštev v domácnosti, resp. spoločne stráveného času v rámci regulárnych medziľudských vzťahov a **nenapíjala teda obsah pomoci v odkázanosti** na pomoc inej fyzickej osoby.

Aj keď opatrujúca osoba nie je povinná zabezpečovať pomoc opatrovanej osobe vždy a výlučne sama, resp. iba osobne, príležitostná pomoc inej fyzickej osoby a vôbec interakcia v rámci komunity či rodiny je prínosná a v súlade s účelom opatrovania, a teda akceptovaná, **pomoc v odkázanosti zo strany opatrujúcej osoby je potrebné vnímať a realizovať ako pomoc tzv. kľúčovú zo strany opatrujúcej osoby.**

PEŇAŽNÝ PRÍSPEVOK NA OSOBNÚ ASISTENCIU

ISV u fyzických osôb vo veciach poskytovania peňažného príspevku na osobnú asistenciu overovala dodržiavanie plnenia povinností osobnými asistentami vyplývajúcich z ustanovenia § 20 ods. 2 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP (**účel osobnej asistencie**), z ustanovenia § 23 ods. 1 tohto zákona (vykonávanie osobnej asistencie osobou **vo veku najmenej 18 rokov a spôsobilou na právne úkony**, ktorá **nie je odkázaná na pomoc** inej fyzickej osoby v činnostiach, ktoré má vykonávať ako osobný asistent) a z ustanovenia § 23 ods. 2 (vykonávanie osobnej asistencie **na základe písomnej zmluvy**).

ISV takto overovala plnenie si povinností u **15 osobných asistentov**, ktorí poskytovali pomoc osobe s ŤZP, pričom v **5** prípadoch ukončila dozor **záznamom**, teda bez zistenia nedostatkov v plnení si povinností osobnými asistentami a v **10** prípadoch bol dozor ukončený **protokolom**¹⁰³, kedy boli zistené nedostatky.

Pre výsledky dozoru ISV voči týmto povinnostiam osobných asistentov je spoločné najmä to, že vykazovaný rozsah osobnej asistencie bol z časového hľadiska a každodennej opakovanosti nerealizovateľný, a to pri zohľadnení výkonu aj ich inej pracovnej činnosti, vykonávania osobnej asistencie viacerým osobám, ako aj vzhľadom na samotné fyzické limity, potreby spánku a regenerácie. Vykazované hodiny osobnej asistencie presahovali i **zákonný maximálny denný limit** osobnej asistencie poskytovanej jedným osobným asistentom. Podľa § 23 ods. 5 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia osobný asistent môže vykonávať osobnú asistenciu **najviac desať hodín denne**.

¹⁰³ Protokol OA1, Protokol OA2, Protokol OA3, Protokol OA4, Protokol OA5, Protokol OA6, Protokol OA7, Protokol OA8, Protokol OA9, Protokol OA10;

Vyjadrenia osôb s ŤZP, ktorým bola poskytovaná osobná asistancia, boli často rozporné a vzájomne nesúladne. Nezhodovali sa najmä v obsahu poskytovanej pomoci, v čase jej poskytovania, ako aj v identifikácii osoby, ktorá mala jednotlivé činnosti vykonávať. Vykázaný rozsah výkonu osobnej asistencie bol tak vzhľadom na okolnosti **neprimeraný a neobhájiteľný**.

Zistenia zároveň nasvedčujú tomu, že mesačné výkazy o počte hodín vykonanej osobnej asistencie boli predkladané **formálne a nekorešpondovali s reálnym počtom hodín skutočne poskytnutej pomoci** ani s podmienkami dohodnutými v zmluve o výkone osobnej asistencie.

V ôsmich prípadoch bola osobná asistancia poskytovaná osobám s ŤZP, **ktorým bola zabezpečená celoročná pobytová forma sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania**. Podľa ustanovenia § 21 ods. 6 zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP osobe s ŤZP, ktorej sa poskytuje služba v zariadení podporovaného bývania, možno poskytnúť osobnú asistenciu iba na jej prepravu alebo premiestňovanie pri pracovných aktivitách, vzdelávacích aktivitách, občianskych aktivitách, rodinných aktivitách a voľnočasových aktivitách. Bolo však zistené, že osobný asistent a osoba s ŤZP do rozsahu vykonanej asistencie zahrnuli aj také úkony, na ktoré nie je možné pri poskytovaní sociálnej služby v zariadení podporovaného bývania osobnú asistenciu/peňažný príspevok poskytnúť.

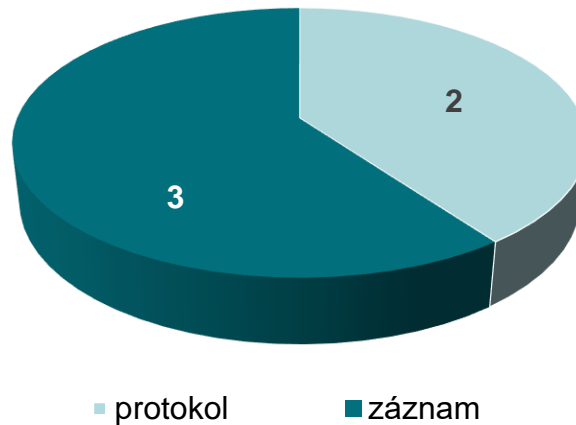
Z vyjadrení osobného asistenta vyplynulo, že **o čase, rozsahu a obsahu poskytovanej osobnej asistencie rozhodoval prevažne osobný asistent sám**. Osobná asistancia **bola prispôbovaná voľnému času** osobného asistenta a nie individuálnym potrebám osôb s ŤZP. Takýmto postupom **nedochádzalo k naplneniu účelu osobnej asistencie**, ktorým je podporiť nezávislosť osôb s ŤZP a umožniť im rozhodovať a aktívne ovplyvňovať vykonávanie ich pracovných, vzdelávacích a voľnočasových aktivít. Ďalej, **osobný asistent, ktorý je rodinným príslušníkom** osoby s ŤZP poskytoval osobnú asistenciu pri činnostiach, na ktoré podľa zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP nemožno poskytovať peňažný príspevok, ak tieto činnosti vykonáva rodinný príslušník.

Pri výkone dozoru v tejto oblasti vychádza ISV z individuálneho posúdenia odkázanosti konkrétnej osoby s ŤZP vzhľadom k zdravotnému postihnutiu a jej špecifickým potrebám a rozsahu osobnej asistencie určenom podľa konkrétnych činností v rámci lekárskej a sociálnej posudkovej činnosti. Zisťuje sa, či je naplnený účel osobnej asistencie, ktorým je aktivizácia, podpora sociálneho začlenenia osoby s ŤZP a podpora jej nezávislosti a možnosti rozhodovať sa a ovplyvňovať plnenie rodinných rolí, vykonávanie pracovných aktivít, vzdelávacích aktivít a voľnočasových aktivít. V neposlednom rade sa overuje aj to, či je pomoc osobe s ŤZP osobným asistentom **skutočne poskytovaná**.

PEŇAŽNÝ PRÍSPEVOK NA KOMPENZÁCIU ZVÝŠENÝCH VÝDAVKOV SÚVISIACICH SO ZABEZPEČENÍM PREVÁDZKY OSOBNÉHO MOTOROVÉHO VOZIDLA

ISV overovala aj plnenie povinnosti osôb s ŤZP používať priznaný peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla podľa ustanovenia § 38 ods. 9 písm. a) zákona o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ŤZP, a to využívať priznaný peňažný príspevok na zvýšené výdavky, ktorými sú pohonné látky slúžiace **na prevádzku osobného motorového vozidla pri premiestňovaní sa na pracovné aktivity, vzdelávacie aktivity, rodinné aktivity alebo na občianske aktivity**.

ISV takto overovala plnenie si povinností u 5 osôb s ŤZP, ktorým sa peňažný príspevok poskytuje, pričom v 2 prípadoch boli zistené nedostatky¹⁰⁴ pri plnení si tejto povinnosti. V 3 prípadoch ISV ukončila dozor záznamom, teda bez zistenia nedostatkov v plnení si povinností.

V oboch prípadoch ISV dozorom zistila, že osobe s ŤZP **nevznikli zvýšené výdavky súvisiace** so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla, pretože **nemala žiadne** také pracovné, vzdelávacie, rodinné ani občianske aktivity, v súvislosti s ktorými by využívala prepravu osobným motorovým vozidlom, teda na tento účel nepoužívala peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla.

¹⁰⁴ Protokol OMV1, Protokol OMV2;

PODNETY A SÚČINNOSŤ S INÝMI ORGÁNMI VEREJNEJ SPRÁVY

Podľa ustanovenia § 9 písm. c) a d) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, ak ISV pri výkone dozoru zistí

- také nedostatky v kvalite a rozsahu pomoci poskytovanej osobe s ŤZP poberateľom peňažného príspevku na opatrovanie alebo osobným asistentom, podá na príslušný orgán **podnet na začatie konania vo veci odňatia peňažného príspevku na opatrovanie alebo peňažného príspevku na osobnú asistenciu**,
- neúčelné poskytovanie peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP, podá na príslušný orgán **podnet na začatie konania vo veci odňatia opakovaného peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP alebo podnet na začatie konania vo veci vrátenia peňažného príspevku na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ŤZP alebo jeho pomernej časti**.

V roku 2025 ISV takto podala **18 podnetov na príslušný úrad práce, sociálnych vecí a rodiny** (ktorý peňažný príspevok priznal) **na začatie konania vo veci odňatia peňažného príspevku**.

Pri výkone dozoru však môže nastať aj taká situácia, kedy ISV zistí skutočnosti nasvedčujúce tomu, že mohol byť **spáchaný trestný čin**. V takom prípade ISV podá príslušnému orgánu oznámenie o týchto skutočnostiach v súlade s **ustanovením § 9 písm. f) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach**.

V roku 2025 ISV v oblasti kompenzácií sociálnych dôsledkov ŤZP podala oznámenie o skutočnostiach nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin na prokuratúru Slovenskej republiky v **9 prípadoch**. Všetky tieto prípady **súviseli s poskytovaním peňažného príspevku na osobnú asistenciu**.

V 11 prípadoch nebolo možné dozor ISV platne ukončiť z objektívnych dôvodov (zánik dozorovaného subjektu), najmä z dôvodu **ukončenia zmluvného vzťahu osobným asistentom** alebo podania **žiadosti o ukončenie príspevku na opatrovanie zo strany opatrujúcej osoby**, avšak ISV v prípade zistených skutočností/okolností nasvedčujúcich nesúladi s platnou právnou úpravou, ktoré zistila dovtedy výkonom dozoru, postúpila podnet príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny alebo orgánom činným v trestnom konaní.

**VYVODZOVANIE
ADMINISTRATÍVNOPRÁVNEJ
ZODPOVEDNOSTI
V OBLASTIACH INŠPEKCIE
V SOCIÁLNYCH VECIACH**

VYVODZOVANIE ADMINISTRATÍVNOPRÁVNEJ ZODPOVEDNOSTI V OBLASTIACH INŠPEKCIE V SOCIÁLNYCH VECIACH

Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 písm. b) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach je inšpekciou **popri dozore** nad dodržiavaním osobitných predpisov v určených oblastiach sociálnych vecí a rodiny **aj vyvodzovanie zodpovednosti za porušovanie vybraných povinností vyplývajúcich z tejto právnej úpravy (zákona o sociálnych službách a zákona č. 305/2005 Z. z.) alebo tiež za porušenie niektorých povinností upravených priamo v zákone o inšpekcii v sociálnych veciach.**

- Zákon o sociálnych službách obsahuje úpravu **správnych deliktov v oblasti sociálnych služieb** a zákon o inšpekcii v sociálnych veciach určuje, že ministerstvo za tieto správne delikty uloží poskytovateľovi sociálnej služby pokutu, keď funkčne príslušným útvarom ministerstva na toto rozhodovanie je ISV (§ 10 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach).
- V oblasti sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ISV rozhoduje iba o správnom delikte **neoprávnene vykonávaného opatrenia sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately.**
- Podľa samotného zákona o inšpekcii v sociálnych veciach ISV rozhoduje o povinnosti prijať **neodkladné opatrenie na odstránenie zistených nedostatkov, pri ktorých možno dôvodne predpokladať vystavenie osoby, voči ktorej dozorovaný subjekt plní povinnosti podľa osobitných predpisov (zákona o sociálnych službách a zákona č. 305/2005 Z. z.) ohrozeniu života, zdravia, neľudského alebo zlému zaobchádzaniu**, o pokute za **sťažovanie výkonu** inšpekcie v sociálnych veciach ako aj o súbore správnych deliktov súvisiacich s povinnosťou dozorovaného subjektu prijať **opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov** (tieto správne delikty súvisiace s opatreniami sa však netýkajú fyzických osôb – neformálnych opatrovateľov, osobných asistentov či osôb s ŤZP).

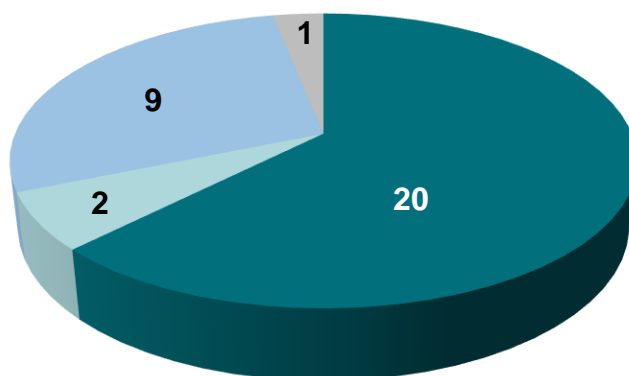
Dôvodmi, pre ktoré je potrebné v určitých prípadoch pristúpiť aj k vyvodu administratívnej zodpovednosti, sú **generálna ako aj individuálna prevencia, naplnenie zásad spravodlivosti a primeranosti.**

- **Správne trestanie** ako také je možné charakterizovať ako uplatňovanie zodpovednosti za správne delikty, ktoré spáchali administratívne zodpovedné osoby. Napriek tomu, že trestanie nie je originálnou ani základnou funkciou verejnej správy, uplatňovanie zodpovednosti za správne delikty je tiež nástrojom slúžiacim k plneniu jej základných úloh, slúži verejnej správe k tomu, aby mohla lepšie a účinnejšie vykonávať správu verejných vecí, prípadne aby tento výkon nebol narušený alebo ohrozený. V tomto ohľade plní správne trestanie **najmä ochrannú funkciu**, pričom správnym trestaním chráni verejná správa nielen samú seba, ale obzvlášť aj ďalšie **dotknuté osoby a subjekty**, v neposlednom rade pre tú-ktorú oblasť verejnej správy špecifické **chránené záujmy**.

32 ROZHODNUTÍ			
20	2	9	1
O ULOŽENÍ POKUTY	O ULOŽENÍ POKUTY A ZÁKAZE VYKONÁVAŤ ČINNOSŤ	O POVINNOSTI PRIJAŤ NEODKLADNÉ OPATRENIA	O ZASTAVENÍ SPRÁVNEHO KONANIA

MINISTERSTVO TAKTO PODĽA PRÍSLUŠNOSTI MU URČENEJ ZÁKONOM O INŠPEKCII V SOCIÁLNYCH VECIACH VYDALO PROSTREDNÍCTVOM SVOJHO ÚTVARU ISV V ROKU 2025 **32 ROZHODNUTÍ:**

- 20 rozhodnutí o **ULOŽENÍ POKUTY** za správne delikty **pri poskytovaní sociálnej služby**¹⁰⁵,
- 2 rozhodnutia o **ULOŽENÍ POKUTY A ZÁKAZE VYKONÁVAŤ ČINNOSŤ**, ktorou je **neoprávnene poskytovaná sociálna služba**¹⁰⁶,
- 9 rozhodnutí o **povinnosti prijať NEODKLADNÉ OPATRENIA** na odstránenie zistených **nedostatkov**¹⁰⁷ a
- 1 rozhodnutie o **ZASTAVENÍ správneho konania** z dôvodu odpadnutia dôvodu konania.

- Pokuta
- Pokuta a zákaz vykonávať činnosť
- Povinnosť prijať neodkladné opatrenie
- Zastavenie správneho konania

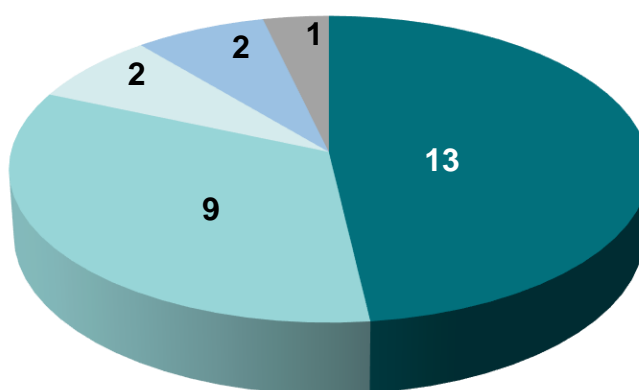
¹⁰⁵ Rozhodnutia o uložení pokuty;

¹⁰⁶ Rozhodnutia o uložení pokuty a zákaze vykonávať činnosť;

¹⁰⁷ Rozhodnutia o povinnosti prijať neodkladné opatrenie;

ISV rozhodla, že poskytovatelia sociálnej služby sa dopustili správneho deliktu tak, že:

- **13** poskytovateľov sociálnej služby neplnilo povinnosti **pri ochrane života, zdravia dôstojnosti** prijímateľa sociálnej služby,
- **9** poskytovateľov **nevykonávalo alebo nezabezpečovalo odborné** alebo obslužné činnosti pre prijímateľov sociálnej služby,
- **2** poskytovatelia **neplánovali** poskytovanie sociálnej služby **individuálne**,
- **2** poskytovatelia nedodržali **maximálny počet prijímateľov** sociálnej služby na jedného zamestnanca a minimálny podiel odborných zamestnancov na celkovej počte zamestnancov a
- **1** poskytovateľ sociálnej služby nezákonne určoval **úhradu za sociálnu službu**.

■ **Neplnenie povinností pri ochrane života, zdravia dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby**

■ **Nevykonávanie alebo nezabezpečovanie odborných alebo obslužných činností**

■ **Neplánovanie poskytovania sociálnej služby individuálne**

■ **Nedodržanie maximálneho počtu prijímateľov na 1 zamestnanca a minimálny podiel odborných zamestnancov na celkovej počte zamestnancov**

■ **Nezákonne určovanie úhrady za sociálnu službu**

Spolu ISV rozhodla v roku 2025 o **27 SPRÁVNÝCH DELIKTOCH**, ktorých sa dopustili **20 POSKYTOVATELIA SOCIÁLNEJ SLUŽBY A 2 SUBJEKTY, KTORÉ VYKONÁVALI ČINNOSŤ, KTOROU BOLA NEOPRÁVNENE POSKYTOVANÁ SOCIÁLNA SLUŽBA**.

V niektorých prípadoch teda došlo **k spáchaniu viacerých správnych deliktov jedným poskytovateľom sociálnej služby**, o čom ISV rozhodovala v jednom konaní. Takýchto poskytovateľov, ktorí sa dopustili viacerých správnych deliktov, bolo **5**. Podľa ustanovenia § 10 ods. 6 zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, ak sa dozorovaný subjekt dopustil viacerých správnych deliktov, ministerstvo rozhodne o uložení pokuty za správny delikt v jednom konaní.

Právna úprava týkajúca sa zbiehajúcich správnych deliktov absentuje v príslušných právnych predpisov. Je potrebné, a teda prípustné podľa súdnej judikatúry aj právnej teórie, používať *analógiu legis*. Ministerstvo vychádzalo zo všeobecnej zásady, že analógia trestného práva je prípustná v obmedzenom rozsahu, ak vec nie je upravená, a nie je to na ujmu subjektu, ktorý sa dopustil správneho deliktu či na ujmu verejného záujmu. Podľa trestnoprávnej teórie o súbeh trestných činov ide vtedy, ak ten istý páchatel' spáchal dva alebo viac trestných činov pred tým, ako bol za niektorý z nich odsúdený súdom prvého stupňa, a pokiaľ nezanikla trestnosť niektorého z nich.

Účastníkovi konania ministerstvo tedauložilo, z hľadiska hmotnoprávnych účinkov súbehu, **úhrnnú pokutu za správny delikt najprísnejšie postihnuteľný**, ktorá sa uplatňuje pri viacerých priestupkoch toho istého páchatel'a prejednávaných v jednom konaní – na základe *analógie legis* k zákonu č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov. Zbiehajúce sa delikty sú postihnuté len trestom určeným pre najťažší z nich, čo pri rovnakých sadzbách pokút znamená, že správny orgán posúdi závažnosť deliktu a úhrnná sankcia sa uloží podľa sadzby za najzávažnejší z týchto deliktov (závažnosť je nutné posudzovať i z pohľadu rozhodovacej praxe súdov Slovenskej republiky). **Prihliada sa predovšetkým na charakter individuálneho objektu deliktu, čiže záujem, proti ktorému delikt smeruje a ku ktorému je ochrana právnym predpisom určená** (osobitne na ochranu práv prijímateľov sociálnych služieb, najmä čo sa týka ochrany ich života, zdravia dôstojnosti, poskytovania im takých činností, ktoré zodpovedajú podmienkam a rozsahu sociálnej služby).

Výška pokuty (podľa právnej úpravy zákona o inšpekcii v sociálnych veciach účinnej do 31.12.2025), ktorú ministerstvo uloží za správny delikt v oblasti sociálnych služieb a za neprijatie neodkladného opatrenia je **do 5 000 eur**. V prípade správneho deliktu, ktorým je vykonávanie činnosti, ktorou je neoprávnene poskytovaná sociálna služba alebo vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately je sankciou pokuta **do 20 000 eur** a zároveň **ZÁKAZ vykonávať takúto činnosť**.

- Výška uložených pokút bola v rozmedzí **OD 500 EUR DO 15 000 EUR**;
- v roku 2025 ISV uložila pokuty **V CELKOVEJ VÝŠKE 43 400 EUR**.

Účastník konania (poskytovateľ sociálnej služby) podal riadny opravný prostriedok (rozklad) voči **2 rozhodnutiam ministerstva v oblasti inšpekcie v sociálnych veciach** (o uložení pokuty a o povinnosti prijať neodkladné opatrenia), pričom druhostupňový správny orgán – minister v oboch prípadoch rozhodnutie potvrdil a rozklad účastníka konania zamietol¹⁰⁸.

Novelizácia zákona o inšpekcii v sociálnych veciach, účinná od **01.01.2026**, v časti správnych deliktov precizuje skutkové podstaty správnych deliktov v oblasti sociálnych služieb, a teda jednoznačnejšie a presnejšie vyjadruje jednotlivé skutkové podstaty, ktoré zakladajú administratívnu zodpovednosť poskytovateľov sociálnej služby (ich objektívnu zodpovednosť). Výška pokút bola stanovená podľa závažnosti porušenia jednotlivých povinností v jednotlivých oblastiach. V oblasti **ochrany života, zdravia a dôstojnosti** sa zvýšila horná sadzba pokuty **na 10 000 eur**, keďže tento správny delikt najmarkantnejším spôsobom zasahuje do práv prijímateľov sociálnej služby, do ich telesnej integrity a dôstojnosti. Prijímatelia sociálnej služby sa častokrát nachádzajú v zraniteľných situáciách podmienených ich vekom, ochorením a osamelosťou či bezmocnosťou, práve preto zásah voči nim je o to závažnejší.

Zvýšenie hornej sadzby pokuty reaguje aj na obdobnú právnu úpravu v prípade obmedzení podľa zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotníckej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch,

¹⁰⁸ Rozhodnutie o uložení pokuty – Domov dôchodcov Hrachovište n. o.;
Rozhodnutie ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky – Domov dôchodcov Hrachovište n. o.;
Rozhodnutie o povinnosti prijať neodkladné opatrenie – Zariadenie pre seniorov v Trnave;
Rozhodnutie ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky – Zariadenie pre seniorov v Trnave;

stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (pokuta do 16 596 eur, ak sa nevedie register obmedzení alebo poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti nehlásil ministerstvu zdravotníctva údaje o použití obmedzovacích prostriedkov, do 22 000 eur, ak poskytovateľ ústavnej zdravotnej starostlivosti neodstráni alebo používa ochranné lôžko).

V prípade správnych deliktov týkajúcich sa úhrady za sociálnu službu, ochrany príjmu a majetku a zmluvy o poskytovaní sociálnej služby došlo k zníženiu hornej hranice pokuty na 3 000 eur, keďže ide predovšetkým o menej závažné až administratívne zlyhania a opomenutia, avšak s vplyvom na práva prijímateľa sociálnej služby.

SPRÁVNE DELIKTY PRI POSKYTOVANÍ SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

NEPLNENIE POVINNOSTÍ PRI OCHRANE ŽIVOTA, ZDRAVIA A DÔSTOJNOSTI PRIJÍMATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY

Podľa ustanovenia § 101 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnych službách (v jeho znení účinnom do 31.12.2025) je pri poskytovaní sociálnej služby porušenie povinnosti podľa ustanovenia § 10 zákona o sociálnych službách **správnym deliktom**.

Podľa ustanovenia § 10 zákona o sociálnych službách pri poskytovaní sociálnych služieb v zariadení **nemožno používať prostriedky netelesného a telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby**. Ak je **priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie** prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb, možno použiť prostriedky obmedzenia prijímateľa sociálnej služby **len na čas nevyhnutne potrebný** na odstránenie priameho ohrozenia. Za prostriedky telesného obmedzenia sa považuje zvládnutie situácie použitím rôznych **špeciálnych úchopov**, umiestnením prijímateľa sociálnej služby do **miestnosti, ktorá je určená na bezpečný pobyt** alebo **použitím liekov** na základe pokynu lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria.

Za prostriedky netelesného obmedzenia sa podľa ustanovenia § 10 ods. 2 zákona o sociálnych službách považuje zvládnutie situácie **najmä verbálnou komunikáciou, odvrátením pozornosti alebo aktívnym počúvaním**.

Použitie prostriedkov obmedzenia netelesnej povahy prijímateľa sociálnej služby **má prednosť** pred použitím prostriedkov telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby. Nevyhnutné telesné obmedzenie písomne **nariaďuje, schvaľuje alebo ho dodatočne bezodkladne schvaľuje a potvrdzuje** ho svojím podpisom lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria a písomne sa k nemu vyjadruje a potvrdzuje ho svojím podpisom sociálny pracovník zariadenia. Použitie liekov nemožno dodatočne schvaľovať.

Telesné a netelesné obmedzenie prijímateľa sociálnej služby musí byť **zaznamenané v registri telesných a netelesných obmedzení** zriadenom na tento účel, ktorý je povinný viesť poskytovateľ sociálnej služby v **informačnom systéme sociálnych služieb**. Register obmedzení obsahuje zápis každého obmedzenia prijímateľa sociálnej služby s uvedením jeho mena, priezviska a dátumu narodenia, spôsob a dôvody obmedzenia prijímateľa sociálnej služby, dátum a čas trvania tohto obmedzenia, opis okolností, ktoré viedli k obmedzeniu prijímateľa sociálnej služby, s uvedením príčiny nevyhnutného obmedzenia, opatrenia prijaté na zamedzenie opakovania situácie, pri ktorej bolo nevyhnutné použiť obmedzenie, meno a priezvisko lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria, ktorý obmedzenie nariadil a schválil, alebo dodatočne bezodkladne schválil, meno a priezvisko sociálneho pracovníka, ktorý sa k použitiu obmedzenia písomne vyjadril a popis zranení, ktoré utrpeli zúčastnené fyzické osoby. Poskytovateľ sociálnej služby má povinnosť použitie prostriedkov obmedzenia bezodkladne a každý zápis obmedzenia prijímateľa vrátane údajov

evidovaných v registri obmedzení oznámiť týmto osobám: zákonnému zástupcovi, dôverníkovi a opatrovníkovi prijímateľa sociálnej služby.

Tohto správneho deliktu sa dopustilo v roku 2025 **13 poskytovateľov sociálnej služby**¹⁰⁹, a to v špecializovanom zariadení, nocľahárni, zariadení pre seniorov, domove sociálnych služieb a zariadení opatrovateľskej služby. Pokuty boli uložené v sume od 500 eur do 4000 eur.

Ministerstvo rozhodlo o uložení pokuty poskytovateľovi sociálnej služby na základe zisteného skutkového stavu, keď poskytovateľ sociálnej služby napr. použil **nedovolený prostriedok obmedzenia** (mechanické opatrenie na vstupných dverách obytnej izby prijímateľa¹¹⁰, fixácia prijímateľa v lôžku¹¹¹), **nezaznamenal** telesné či netelesné obmedzenie v registri telesných a netelesných obmedzení¹¹², obmedzil prijímateľa v situácii, **kedy nebol priamo ohrozený život alebo zdravie** prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb. V inom prípade poskytovateľ **podal** prijímateľovi na obmedzenie **liek**, avšak bez splnenia zákonom predpokladaných podmienok¹¹³ či **neinformoval** osoby uvedené v ustanovení § 10 ods. 6 zákona o sociálnych službách o použití obmedzenia¹¹⁴.

Zákon o sociálnych službách vo svojom ustanovení § 10 ods. 1 určuje pre poskytovateľa sociálnych služieb primárne zákonné pravidlo, a to pri poskytovaní sociálnych služieb v zariadení **nepoužívať** prostriedky netelesného a telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby. **Zákonnou výnimkou**, možným odklonom od tohto pravidla je situácia, ak je priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb. I vtedy je však možné použiť prostriedky obmedzenia prijímateľa sociálnej služby **len na čas nevyhnutne potrebný na odstránenie priameho ohrozenia**, pričom podľa ustanovenia § 10 ods. 4 zákona o sociálnych službách majú prostriedky obmedzenia netelesnej povahy prijímateľa sociálnej služby prednosť pred použitím prostriedkov telesného obmedzenia. Ide teda o prostriedky **ultima ratio**, na ktoré je v daných súvislostiach potrebné

- ¹⁰⁹ Rozhodnutie o uložení pokuty – Centrum sociálnych služieb Eden;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Diecézna charita Rožňava;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Dom tretieho veku;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Domov sociálnych služieb v Stropkove;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Stredisko sociálnej pomoci mesta Košice;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Domov dôchodcov Hrachovište, n. o.;
 Rozhodnutie ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky – Domov dôchodcov Hrachovište, n. o.;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Centrum sociálnych služieb Tau;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Zariadenie pre seniorov Dubina, m. r. o.;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Oazis – Zariadenie sociálnych služieb;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Slovenský Červený kríž, územný spolok Trenčín;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Centrum sociálnych služieb – Riviéra, n. o.;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Centrum sociálnych služieb Straník;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Obec Šintava;
- ¹¹⁰ Rozhodnutie o uložení pokuty – Stredisko sociálnej pomoci mesta Košice;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Domov dôchodcov Hrachovište, n. o.;
 Rozhodnutie ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky – Domov dôchodcov Hrachovište, n. O.;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Oazis – Zariadenie sociálnych služieb;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Centrum sociálnych služieb – Riviéra, n. o.;
- ¹¹¹ Rozhodnutie o uložení pokuty – Centrum sociálnych služieb Eden;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Stredisko sociálnej pomoci mesta Košice;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Slovenský Červený kríž, územný spolok Trenčín;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Obec Šintava;
- ¹¹² Rozhodnutie o uložení pokuty – Diecézna charita Rožňava;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Dom tretieho veku;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Domov sociálnych služieb v Stropkove;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Stredisko sociálnej pomoci mesta Košice;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Centrum sociálnych služieb Tau;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Zariadenie pre seniorov Dubina, m. r. o.;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Oazis – Zariadenie sociálnych služieb;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Centrum sociálnych služieb Straník;
- ¹¹³ Rozhodnutie o uložení pokuty – Oazis – Zariadenie sociálnych služieb;
- ¹¹⁴ Rozhodnutie o uložení pokuty – Stredisko sociálnej pomoci mesta Košice;
 Rozhodnutie o uložení pokuty – Centrum sociálnych služieb Straník;

nahliadať aj kritériom nevyhnutnosti, pretože platí a musí platiť, že možnosť použitia obmedzovacích prostriedkov nemôže byť natoľko bežná a jednoduchá záležitosť, aby bolo pre subjekt výhodnejšie rezignovať na iné miernejšie/šetrnejšie prostriedky zvládnutia situácie, v ktorej je priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie prijímateľa alebo iných fyzických osôb.

Za prostriedky telesného obmedzenia sa v ustanovení § 10 ods. 3 zákon o sociálnych službách určuje zvládnutie situácie použitím rôznych špeciálnych úchopov, umiestnením prijímateľa sociálnej služby do miestnosti, ktorá je určená na bezpečný pobyt alebo použitím liekov na základe pokynu lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria. **Ide pritom o taxatívny (úplný) výpočet týchto prostriedkov telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby a nie je možné ho rozširovať, a to ani analogickým výkladom.** Mechanické prostriedky obmedzenia ako ochranné popruhy, pásy, nie sú zákonom o sociálnych službách možnými/dovolenými prostriedkami telesného obmedzenia prijímateľa sociálnej služby. **Zákonodarca teda použitie prostriedkov obmedzenia pri poskytovaní sociálnych služieb pripustil len ako krajný postup, ktorý má plniť hlavne funkciu špeciality a tento legitimizoval** (jasne, zrozumiteľne a precízne) len za súčasného splnenia vyššie uvedených podmienok a zároveň následného splnenia povinností informačných a súvisiacich so zaznamenávaním obmedzení prijímateľa sociálnej služby, keďže opodstatnenosť takéhoto zásahu musí byť v každom jednotlivom prípade aj náležite zdokumentovaná a osvedčená.

Pri poskytovaní sociálnej služby v zariadení telesné obmedzenia nariaduje, schvaľuje len lekár so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria, teda nie lekár s akoukoľvek špecializáciou v špecializačnom odbore (príp. sestra so špecializáciou v špecializačnom odbore), ako je tomu v ústavnom zdravotníckom zariadení. **Z tohto pohľadu je používanie obmedzovacích prostriedkov pri poskytovaní sociálnych služieb oproti úprave v zdravotníckych predpisoch koncipované prísnejšie.** Taxatívnosť výpočtu prostriedkov telesného obmedzenia v zákone o sociálnych službách je **determinovaná povahou týchto prostriedkov predstavujúcich zásah do základných ľudských práv a slobôd.** Svojevôľa, hoci vychádzajúca z dobrého úmyslu, pri určovaní prostriedkov zásahu do sféry základných ľudských práv a slobôd je z povahy vecí **a priori vylúčená.**

Zo zákonného pravidla „nepoužívať prostriedky fyzického a nefyzického obmedzenia prijímateľa sociálnej služby“ vyplýva, že poskytovateľ sociálnej služby **má poskytovať sociálne služby tak, aby metódy a postupy používané pri poskytovaní týchto služieb účinne, ale zároveň v súlade so zákonom o sociálnych službách predchádzali situáciám, kde by vznikla potreba použiť obmedzenia voči prijímateľovi – či už telesné alebo netelesné.** Poskytovateľ si tak musí osvojiť problematiku **rizika a zodpovednosti**, a to aj v súvislosti s právami prijímateľov sociálnej služby. Zároveň musí pri reálnom poskytovaní služieb aplikovať **etické aspekty**, pričom je dôležité hľadať a preveriť čo najmenej obmedzujúce riešenia pre prijímateľa sociálnej služby. Z takejto zákonnej úpravy teda celkom zjavne vyplýva, že zákonodarca nepredpokladá, a teda neschvaľuje iné prostriedky ako tie zákonom ustanovené, a ani nedáva samotným poskytovateľom sociálnej služby priestor na vlastnú úvahu, či (internú) úpravu a používanie iných prostriedkov obmedzovania prijímateľov sociálnych služieb. Ak by zákonodarca uvedené pripustil, viedlo by to k **absentovaniu garancie právnej istoty** vo vzťahu k otázke, aké všetky prostriedky obmedzenia možno použiť a aké možno ešte považovať za prípustné z hľadiska ich humánnosti, nevyhnutnosti a primeranosti. Práve preto, v aktuálne účinnom znení ustanovenia § 99 písm. a) zákona o sociálnych službách (do 31.12.2025 ustanovenia § 101 zákona o sociálnych službách) určuje, že správneho deliktu v oblasti ochrany života, zdravia a dôstojnosti prijímateľa sociálnej služby sa poskytovateľ dopustí, ak použije prostriedky obmedzenia prijímateľa sociálnej služby v rozpore s § 10 ods. 1 až a ods. 4 prvou až tretou vetou.

Hoci obmedzovacími prostriedkami podľa ustanovenia § 9b ods. 2 zákona č. 576/2004 Z. z. **o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o zdravotnej starostlivosti“) sú aj **mechanické obmedzenia, medzi ktoré zaraďujeme i ochranný pás, popruh, zábranu, použitie týchto obmedzovacích prostriedkov je možné výhradne pri poskytovaní ústavnej starostlivosti** (ustanovenie § 9b ods. 1 zákona o zdravotnej starostlivosti). Ústavnú starostlivosť je možné poskytovať len v zariadeniach podľa ustanovenia § 7 ods. 4 zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, medzi ktoré zákonodarca zariadenia sociálnych služieb nezaraďuje. Znaky jednotlivých zariadení ústavnej starostlivosti sú upravené v ustanoveniach § 11 až § 16a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 84/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú určujúce znaky jednotlivých druhov zdravotníckych zariadení v znení neskorších predpisov. Zároveň pri použití týchto obmedzení je nutné splniť ďalšie podmienky podľa ustanovenia § 9b zákona o zdravotnej starostlivosti a vyhlášky Ministerstva zdravotníctva č. 358/2023 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o používaní obmedzovacích prostriedkov a vedení registra obmedzovacích prostriedkov.

Vzhľadom na platnú právnu úpravu obmedzenia uvedené v zákone o zdravotnej starostlivosti nie je možné používať v iných zariadeniach ako zariadeniach ústavnej starostlivosti, teda nie je možné ich používať ani v zariadeniach sociálnych služieb. Fixácia ako upevnenie, znehybnenie tela fyzickej osoby alebo niektorej jeho časti je zdravotným úkonom **len ako stabilizačná či korekčná technika**. Nie je možné pri poskytovaní sociálnej služby obmedzovať osoby – prijímateľov sociálnej služby spôsobom, ktorý upravuje zákon o zdravotnej starostlivosti. Osobitne, ak **zjavne nejde o stabilizáciu** prijímateľa sociálnej služby, teda **stabilizáciu určitej telesnej polohy prijímateľa** (sed, ľah, prispôsobenie držania/polohy tela) **mechanickými prostriedkami za účelom zvýšenia jeho komfortu, prispôsobenia polohy ľudského tela z dôvodu pohodlia či úkonov** (napr. podávanie stravy, aplikovanie liekov a liečiv), ani o *ad hoc* a časovo limitované opatrenie vo vzťahu k stabilizácii telesnej polohy prijímateľa na napr. zamedzenie jeho pádu, pridržanie prijímateľa pri niektorých úkonoch, presun osoby napr. na mechanickom vozíku, všetko však v bežných situáciách, nie v situáciách, kedy je život alebo zdravie prijímateľa či tretích osôb ohrozený.

Zákon o sociálnych službách **primárne kladie dôraz na prevenciu situácií**, ktoré by mohli vyvolať použitie prostriedkov obmedzenia. Kladie teda dôraz na **individualizovanú podporu a prístup k osobám s rizikovým správaním**. V tomto zmysle zákon o sociálnych službách reglementuje celé spektrum postupov a povinností poskytovateľa sociálnej služby, a práve touto detailnou úpravou i navádza a ukladá poskytovateľovi povinnosť postupovať tak, **aby riziko vzniku týchto situácií obzvlášť vzhľadom na postavenie a práva prijímateľa sociálnej služby bolo žiadne, resp. čo najmenšie**.

Za prostriedky netelesného obmedzenia sa podľa ustanovenia § 10 ods. 2 zákona o sociálnych službách považuje zvládnutie situácie **najmä verbálnou komunikáciou, odvrátením pozornosti alebo aktívnym počúvaním**. V situácii, kedy je priamo ohrozený život alebo priamo ohrozené zdravie prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb sú/môžu byť uvedené komunikačné zručnosti efektívnym prostriedkom na jej zvládnutie. Verbálna komunikácia, odvrátenie pozornosti, aktívne počúvanie, či iná odborná metóda/technika sa v situácii, ak je ohrozený život alebo zdravie stávajú vzhľadom na sledovaný cieľ nástrojom obmedzenia. Ich použitie je v danom kontexte nevyhnutné na zvládnutie situácie, svojim charakterom obmedzujú určité správanie/reakcie prijímateľa sociálnej služby a umožňujú tak efektívne predchádzať závažnejším zásahom.

Výpočet netelesných obmedzení v ustanovení § 10 ods. 2 zákona o sociálnych službách je len demonštratívny, na rozdiel od taxatívne stanovených prostriedkov telesného obmedzenia, teda nie je úplný a je možné na zvládnutie uvedenej situácie použiť aj ďalšie netelesné prostriedky, ktoré rešpektujú dôstojnosť a práva prijímateľa sociálnej služby. Napriek tomu, že pri netelesných obmedzeniach nedochádza k fyzickému obmedzeniu prijímateľa sociálnej služby, **môžu tieto obmedzenia dočasne zasiahnuť do slobody, konania alebo rozhodovania prijímateľa sociálnej služby**.

Podľa ustanovenia § 10 ods. 5 zákona o sociálnych službách register obmedzení obsahuje **zápis každého obmedzenia** prijímateľa sociálnej služby s uvedením jeho mena, priezviska a dátumu narodenia, **spôsob a dôvody obmedzenia** prijímateľa sociálnej služby, **dátum a čas trvania** tohto obmedzenia, **opis okolností**, ktoré viedli k obmedzeniu prijímateľa sociálnej služby, s uvedením príčiny nevyhnutného obmedzenia, **opatrenia prijaté na zamedzenie opakovania situácie**, pri ktorej bolo nevyhnutné použiť obmedzenie, meno a priezvisko lekára so špecializáciou v špecializačnom odbore psychiatria, ktorý obmedzenie nariadil a schválil, alebo dodatočne bezodkladne schválil, meno a priezvisko sociálneho pracovníka, ktorý sa k použitiu obmedzenia písomne vyjadril a popis zranení, ktoré utrpeli zúčastnené fyzické osoby.

Poskytovateľ sociálnej služby je **povinný použitie prostriedkov obmedzenia bezodkladne a každý zápis obmedzenia prijímateľa sociálnej služby vrátane údajov uvedených v registri obmedzení do ôsmich dní po použití prostriedkov obmedzenia oznámiť zákonnému zástupcovi prijímateľa sociálnej služby, dôverníkovi prijímateľa sociálnej služby a opatrovníkovi ustanovenému prijímateľovi sociálnej služby súdom**. Zákonodarca týmto zdôrazňuje, že **každý vykonaný zásah do integrity** osobnosti prijímateľa sociálnej služby a jeho dôstojnosti, ale **i jeho opodstatnenosť**, musí byť v každom jednotlivom prípade **náležite zdokladovaná a potvrdená**. Evidencia takýchto zásahov pomáha sledovať a kontrolovať správne a zákonné použitie týchto prostriedkov, čo je kľúčové pre ochranu ľudských práv, dôstojnosti a integrity prijímateľa sociálnej služby. Takáto evidencia obmedzení však nie je len prostriedkom prevencie zneužitia a zabezpečenia transparentnosti použitia obmedzenia, ale **pomáha aj poskytovateľovi sociálnej služby revidovať, preverovať, prípadne meniť spôsob a priebeh poskytovanej sociálnej služby s ohľadom na prevenciu rizikového správania** a hľadať možnosti a spôsoby skvalitnenia jej poskytovania v súlade s potrebami prijímateľa sociálnej služby.

NEVYKONÁVANIE, NEZABEZPEČENIE A NEUTVORENIE PODMIENOK NA VYKONÁVANIE ODBORNÝCH ČINNOSTÍ, OBSLUŽNÝCH ČINNOSTÍ A ĎALŠÍCH ČINNOSTÍ

Podľa ustanovenia § 101 ods. 1 písm. c) zákona o sociálnych službách (v jeho znení účinnom do 31. 12. 2025) je pri poskytovaní sociálnej služby **správnym deliktom nevykonávanie, nezabezpečovanie a neutváranie podmienok** na vykonávanie **odborných činností, obslužných činností a ďalších činností** v rozsahu ustanovenom zákonom o sociálnych službách pre druh sociálnej služby a formu sociálnej služby, ktorú poskytovateľ sociálnej služby poskytuje (podľa ustanovenia § 15 ods. 1 zákona o sociálnych službách), napr. sociálneho poradenstva (základné či špecializované), sociálnej rehabilitácie, ošetrovateľskej starostlivosti v zariadení či sociálnej služby ako takej.

V roku 2025 sa tohto správneho deliktu dopustilo **9 poskytovateľov sociálnej služby**¹¹⁵, a to v domove sociálnych služieb, v zariadení pre seniorov, v špecializovanom zariadení, v zariadení opatrovateľskej služby či pri poskytovaní opatrovateľskej služby terénnou formou.

¹¹⁵ Rozhodnutie o uložení pokuty – Domov dôchodcov Hrachovište, n.o.;
Rozhodnutie ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky – Domov dôchodcov Hrachovište, n.o.;
Rozhodnutie o uložení pokuty – obec Šintava;
Rozhodnutie o uložení pokuty – Domov dôchodcov Hrachovište, n.o.;
Rozhodnutie ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky – Domov dôchodcov Hrachovište, n.o.;
Rozhodnutie o uložení pokuty – Centrum sociálnych služieb – Riviéra, n. o.;
Rozhodnutie o uložení pokuty – Senior park, n.o.;
Rozhodnutie o uložení pokuty – Centrum sociálnych služieb Park;
Rozhodnutie o uložení pokuty – Zariadenie sociálnych služieb Domov Márie;
Rozhodnutie o uložení pokuty – Slovenský Červený kríž, územný spolok Trenčín;
Rozhodnutie o uložení pokuty – Societas, občianske združenie;
Rozhodnutie o uložení pokuty – Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice;

Poskytovateľ sociálnej služby v zariadení pre seniorov, v zariadení opatrovateľskej služby, v domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení poskytuje alebo zabezpečuje ošetrovateľskú starostlivosť obligatórne. Ministerstvo uložilo pokutu 6 poskytovateľom sociálnej služby z dôvodu, že **nevykonávali alebo nezabezpečili vykonávanie ošetrovateľskej starostlivosti v rozsahu ustanovenom zákonom o sociálnych službách pre druh a formu sociálnej služby, ktorú poskytujú**¹³. Poskytovatelia sociálnych služieb v čase výkonu dozoru nespĺňali pri poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti vlastnými zamestnancami zákonné požiadavky na jej poskytovanie (nepožiadali Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou o pridelenie **číselného kódu poskytovateľa ošetrovateľskej starostlivosti**) a zároveň niektoré činnosti ošetrovateľskej starostlivosti vykonávali zamestnanci poskytovateľa **bez splnenia potrebných kvalifikačných predpokladov**, napr. podávanie liekov, aplikovanie liečiv formou subkutánnej injekcie, aplikovanie masť, podávanie výživy nasogastrickou sondou vykonávali samostatne opatrovateľky, sanitárky, vodič.

Ministerstvo rozhodlo o uložení pokuty poskytovateľovi sociálnej služby na základe zisteného skutkového stavu, keď poskytovateľ sociálnej služby **neposkytoval** určité obdobie **sociálnu službu ako takú** vôbec jednému z prijímateľov sociálnej služby. Dôvodom podľa jeho slov mal byť nedostatok zamestnancov, a to i napriek tomu, že **uzatváral zmluvy o poskytovaní** sociálnej služby s novými prijímateľmi.

Ministerstvo tiež uložilo pokutu poskytovateľovi sociálnej služby z dôvodu, že **neposkytoval** základné ani špecializované sociálne poradenstvo, pričom **neevidoval žiadneho** zamestnanca, ktorý by spĺňal kvalifikačné predpoklady na výkon sociálneho poradenstva a ani žiaden zamestnanec nemal uvedenú pracovnú náplň v opise pracovných činností, takisto ani sociálnu rehabilitáciu. Denný režim prijímateľov sociálnej služby bol monotónny, bol obmedzený výlučne na vykonávanie opatrovateľsko-ošetrovateľských činností, a teda prijímateľa neboli aktivizovaní podľa svojich schopností¹¹⁶.

POSKYTOVANIA SOCIÁLNEJ SLUŽBY PODĽA INDIVIDUÁLNYCH POTRIEB, SCHOPNOSTÍ A CIEĽOV PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY

Podľa ustanovenia § 101 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnych službách (v jeho znení účinnom do 31.12.2025) je pri poskytovaní sociálnej služby porušenie povinnosti podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zákona o sociálnych službách **správnym deliktom**.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 1 zákona o sociálnych službách je poskytovateľ sociálnej služby v útulku, domove na polceste, službe včasnej intervencie, zariadení podporovaného bývania, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby, rehabilitačnom stredisku, domove sociálnych služieb, špecializovanom zariadení, dennom stacionári a podpore samostatného bývania **povinný plánovať**, a to **podľa individuálnych potrieb**, schopností a cieľov prijímateľa sociálnej služby, **viest písomné individuálne záznamy** o priebehu poskytovania sociálnej služby a **hodnotiť priebeh** poskytovania sociálnej služby za účasti prijímateľa sociálnej služby. Súčasne, ak je prijímateľ sociálnej služby osobou s ŤZP alebo osobou odkázanou na pomoc inej fyzickej osoby, súčasťou individuálneho plánu je aj program sociálnej rehabilitácie.

Tohto správneho deliktu sa v roku 2025 dopustili **2 poskytovatelia sociálnej služby**¹¹⁷, a to v zariadení pre seniorov a v domove sociálnych služieb. Pokuty boli uložené vo výške 700 eur a 2 500 eur.

Ministerstvo rozhodlo o **uložení pokuty** poskytovateľovi sociálnej služby na základe zisteného skutkového stavu, keď poskytovateľ sociálnej služby neposkytoval všetkým prijímateľom sociálnu

¹¹⁶ Rozhodnutie o uložení pokuty – Domov dôchodcov Hrachovište, n.o.;
Rozhodnutie ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky – Domov dôchodcov Hrachovište, n.o.;

¹¹⁷ Rozhodnutie o uložení pokuty – Eurotrend, n.o.;
Rozhodnutie o uložení pokuty – Centrum sociálnych služieb – Riviéra, n. o.;

službu komplexne, ale v prípade niektorých prijímateľov sociálnej služby **iba evidoval ich prítomnosť** v zariadení, písomné (individuálne) záznamy prijímateľov obsahovali iba zoznam resp. označenie ich osobných vecí, resp. poskytovateľ **nevykonával individuálne plánovanie vôbec**, teda v dokumentácii poskytovateľa sa nenachádzal žiaden interný materiál, ktorý by sa týkal individuálnej práce s prijímateľmi sociálnej služby. Poskytovateľovi bola uložená pokuta 2 500 eur, keďže sa súčasne dopustil aj správneho deliktu v oblasti ochrany života a zdravia prijímateľa sociálnej služby ako aj nevykonával a nezabezpečoval ošetrovateľskú starostlivosť.

NEDODRŽIAVANIE MAXIMÁLNEHO POČTU PRIJÍMATEĽOV SOCIÁLNEJ SLUŽBY NA JEDNÉHO ZAMESTNANCA A MINIMÁLNEHO PERCENTUÁLNEHO PODIELU ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV NA CELKOVOM POČTE ZAMESTNANCOV

Podľa ustanovenia § 101 ods. 1 písm. b) zákona o sociálnych službách (v jeho znení účinnom do 31.12.2025) je pri poskytovaní sociálnej služby porušenie povinnosti podľa ustanovenia § 9 ods. 4 zákona o sociálnych službách **správnym deliktom**.

Ustanovenie § 9 ods. 4 zákona o sociálnych službách určuje poskytovateľovi sociálnej služby (v **útulku, domove na polceste, zariadení núdzového bývania, zariadení dočasnej starostlivosti o deti, zariadení starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa, zariadení podporovaného bývania, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby, rehabilitačnom stredisku, domove sociálnych služieb, špecializovanom zariadení a v dennom stacionári**) povinnosť dodržiavať **maximálny počet prijímateľov sociálnej služby** na jedného svojho zamestnanca a **minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov** na celkovom počte zamestnancov podľa prílohy č. 1 zákona o sociálnych službách. Za **odborného zamestnanca** sa pritom považuje taký zamestnanec poskytovateľa sociálnej služby, ktorý **vykonáva alebo riadi vykonávanie odbornej činnosti** podľa zákona o sociálnych službách (napr. základné sociálne poradenstvo, ošetrovateľská starostlivosť, sociálna rehabilitácia, pomoc pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, stimulácia komplexného vývinu dieťaťa so zdravotným postihnutím, pomoc pri pracovnom uplatnení). Podľa Prílohy č. 1 zákona o sociálnych službách počet prijímateľov sociálnej služby zodpovedá na účely plnenia povinnosti poskytovateľa sociálnej služby podľa § 9 ods. 4 **počtu obsadených miest v zariadení**.

Tohto správneho deliktu sa dopustili v roku 2025 **2 poskytovatelia sociálnej služby**, a to v špecializovanom zariadení a v zariadení pre seniorov¹¹⁸.

Ministerstvo rozhodlo o **uložení pokuty** poskytovateľovi sociálnej služby na základe zisteného skutkového stavu, že špecializované zariadenie s celoročnou pobytovou formou malo kapacitu 34 miest pre prijímateľov sociálnej služby, čo zodpovedalo aj reálnemu počtu obsadených miest. Zariadenie **zamestnávalo 19,66 zamestnancov**. Podľa prílohy č. 1 zákona o sociálnych službách je maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca v takomto druhu a forme zariadenia určený koeficientom 1,3 – to znamená, že uvedené zariadenie sociálnych služieb by **malo mať viac ako 26 zamestnancov** (26,15 zamestnanca). Z tohto počtu by zariadenie **malo mať** minimálne 65% odborných zamestnancov, teda **17 odborných zamestnancov**. Poskytovateľ mal však iba **14 odborných zamestnancov**.

V druhom prípade ministerstvo rozhodlo o **uložení pokuty** poskytovateľovi sociálnej služby na základe zisteného skutkového stavu, že špecializované zariadenie s celoročnou pobytovou formou malo kapacitu 63 obsadených miest. Zariadenie **zamestnávalo 30,73 zamestnancov**. Podľa prílohy č. 1

¹¹⁸ Rozhodnutie o uložení pokuty – Senior Park, n.o.;
Rozhodnutie o uložení pokuty – Senior Pohoda n.o.;

zákona o sociálnych službách je maximálny počet prijímateľov sociálnej služby na jedného zamestnanca v takomto druhu a forme zariadenia určený koeficientom 1,3 – to znamená, že uvedené zariadenie sociálnych služieb by **malo mať viac ako 48 zamestnancov**. Z tohto počtu by zariadenie **malo mať** minimálne 65% odborných zamestnancov, teda **31 odborných zamestnancov**. Poskytovateľ mal však iba **24 odborných zamestnancov**. Zákomom stanovený počet zamestnancov v konkrétnom druhu a forme sociálnej služby je ich minimálny počet, ktorý musí poskytovateľ sociálnej služby spĺňať, z dôvodu jej bezpečnosti, kvality a podpory prijímateľov, a to bez ohľadu na iné okolnosti akou je napríklad aj situácia na trhu práce. Poskytovateľ v prípade, že nevie zabezpečiť zákonom požadovaný počet odborných zamestnancov môže napr. pristúpiť k zníženiu kapacity zariadenia čo sa týka počtu prijímateľov – klientov, ktorým sociálnu službu poskytuje, a tým aj k zníženiu počtu reálne obsadených miest. Uvedené je obzvlášť dôležité pri poskytovaní sociálnej služby osobám s vysokým stupňom odkázanosti, kde prirodzene stúpajú nároky na odbornosť, kvalitu a kvantitu poskytovaných činností. **Ministerstvo za tento správny delikt uložilo poskytovateľom pokutu vo výške 1 000 eur a 2 000 eur.**

NEZÁKONNÉ URČOVANIE ÚHRADY ZA SOCIÁLNU SLUŽBU

Podľa ustanovenia § 101 ods. 1 písm. d) zákona o sociálnych službách (v jeho znení účinnom do 31.12.2025) sa správneho deliktu v oblasti sociálnych služieb dopustí poskytovateľ sociálnej služby, ak **pri určovaní úhrady** za sociálnu službu nepostupuje podľa ustanovení § 72 (úhrada za sociálnu službu).

Tohto správneho deliktu sa v roku 2025 dopustil **1 poskytovateľ sociálnej služby (obec)**¹¹⁹ tým, že pri určovaní úhrady za sociálnu službu nepostupoval podľa ustanovenia § 72 zákona o sociálnych službách.

Ministerstvo rozhodlo o uložení pokuty poskytovateľovi sociálnej služby na základe zisteného skutkového stavu, keď poskytovateľ sociálnej služby **požadoval úhradu za úschovu cenných vecí** ako úhradu za ďalšiu činnosť podľa § 18 zákona o sociálnych službách, a to i napriek tomu, že by existovala samostatná zmluva o úschove cenných vecí, na základe ktorej by prijímateľovi sociálnej služby vznikala povinnosť úhrady. Zároveň poskytovateľ sociálnej služby **túto činnosť reálne neposkytoval** žiadnemu z prijímateľov a iba vytvoril podmienky na jej poskytovanie.

NEOPRÁVNENÉ POSKYTOVANIE SOCIÁLNEJ SLUŽBY

Ministerstvo uložilo **2** subjektom pokutu a zákaz vykonávať činnosť¹²⁰, ktorou je neoprávnené poskytovaná sociálna služba pre **porušenie povinností vykonávať činnosti, ktoré majú charakter sociálnej služby, len na základe ich zápisu do registra sociálnych služieb.**

Podľa ustanovenia § 62 ods. 2 zákona o sociálnych službách neoprávnené poskytovanie sociálnej služby je vykonávanie odborných, obslužných a ďalších činností podľa ustanovení § 16 až 18 alebo súboru týchto činností, v rozsahu ustanovenom pre konkrétny druh sociálnej služby podľa ustanovenia § 12 zákona o sociálnych službách, ak sa tieto činnosti poskytujú fyzickej osobe, rodine alebo komunite, vykonávajú sa ako sústavná činnosť a za odplatu a vykonávajú sa bez zápisu do registra, ak sa zápis vyžaduje.

¹¹⁹ Rozhodnutie o uložení pokuty – Obec Šintava;

¹²⁰ Rozhodnutie o uložení pokuty – Detské centrum malá VČIELKA;
Rozhodnutie o uložení pokuty – Marek Šara – ŠARA;

Subjekt poskytoval sociálnu službu zodpovedajúcu – **zariadeniu starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa** bez zápisu do príslušného registra. Poskytoval celodennú starostlivosť o deti do troch rokov veku, teda bežné úkony starostlivosti o dieťa, výchovu a stravovanie¹²¹.

Ďalší subjekt poskytoval sociálnu službu, ktorá zodpovedala zariadeniu pre fyzické osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby a pre fyzické osoby, ktoré dovŕšili dôchodkový vek. Dozorovaný subjekt mal v živnostenskom registri ako predmet svojej činnosti uvedené poskytovanie sociálnych služieb, **nebol však zapísaný v registri sociálnych služieb**. Mal uzatvorené zmluvy s fyzickými osobami v dôchodkovom veku či tými, ktorí boli posúdení ako odkázaní na sociálnu službu. Zároveň táto fyzická osoba – podnikateľ figuruje ako štatutárny orgán v minulosti registrovaného poskytovateľa sociálnej služby, ktorý bol z registra poskytovateľov sociálnej služby vymazaný, pričom ISV uložila tomuto subjektu (v čase pred jeho výmazom ako poskytovateľa sociálnej služby z registra vedeného príslušným VÚC) povinnosť prijať neodkladné opatrenie, z dôvodu, že odborná činnosť pomoc pri odkázanosti nevykonával odbornými zamestnancami a odborným spôsobom (kurič, osoby bez preukázaného splnenia kvalifikácie na výkon pracovnej pozície opatrovateľa). Takisto odbornú činnosť ošetrovateľskú starostlivosť neposkytoval resp. nezabezpečoval na odbornej úrovni (podávanie liekov (subkutánne, per os, depotne) či podávanie stravy cez PEG) vykonávali osoby bez preukázaného splnenia kvalifikačných predpokladov a bez kódu zariadenia sociálnej pomoci poskytujúceho ošetrovateľskú starostlivosť. Obslužná činnosť – stravovanie, nebola vykonávaná v súlade so zásadami zdravej výživy, s prihliadnutím na vek a zdravotný stav, nebola podávaná diabetická strava¹²².

Podľa ustanovenia § 62 ods. 2 zákona o sociálnych službách sa za **neoprávnené poskytovanie sociálnej služby** považuje vykonávanie odborných (pomoc pri odkázanosti, ošetrovateľská starostlivosť, výchova, sociálna rehabilitácia, sociálne poradenstvo), obslužných (ubytovanie, stravovanie, upratovanie, pranie) a ďalších činností (utváranie podmienok na prípravu stravy, výdaj stravy, poskytovanie osobného vybavenia, nevyhnutného ošatenia a obuvi) podľa § 16 až § 18 zákona o sociálnych službách alebo súboru týchto činností v rozsahu ustanovenom zákonom o sociálnych službách pre konkrétny druh sociálnej služby podľa § 12 zákona o sociálnych službách. Tieto činnosti sa **poskytujú fyzickej osobe, rodine alebo komunite** podľa § 2 zákona o sociálnych službách, vykonávajú sa **ako sústavná činnosť, prevádzkovaná samostatne, vo vlastnom mene, na vlastnú zodpovednosť a za odplatu** a vykonávajú sa **bez zápisu do registra**, ak sa zápis do registra vyžaduje.

ROZHODOVANIE O POVINNOSTI PRIJAŤ NEODKLADNÉ OPATRENIE, KEĎ MOŽNO DÔVODNE PREDPOKLADAŤ VYSTAVENIE OSOBY OHROZENIU ŽIVOTA, ZDRAVIA, NEĽUDSKÉMU ALEBO ZLÉMU ZAOBCHÁDZANIU

Podľa ustanovenia § 7 ods. 1 písm. d) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach poverený zamestnanec ISV je pri výkone dozoru oprávnený uložiť dozorovanému subjektu **povinnosť prijať neodkladné opatrenia** na odstránenie zistených nedostatkov, pri ktorých možno **dôvodne predpokladať** vystavenie osoby, voči ktorej dozorovaný subjekt plní povinnosti **ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu**.

Uplatnenie tohto oprávnenia sa vykoná **ústne v rámci oprávnenia povereného zamestnanca na výkon dozoru podľa § 7 ods. 1 písm. d) zákona o inšpekcii v sociálnych veciach**, ale vzhľadom na skutočnosť, že uložením povinností ide o zásah do právneho stavu dozorovaného subjektu, už ministerstvo **písomné vyhotovenie rozhodnutia doručí účastníkovi konania – poskytovateľovi sociálnej služby bezodkladne**. Na konanie o uložení tejto povinnosti sa vzťahuje **správny poriadok** a proti rozhodnutiu ministerstva možno podať **rozklad** do troch dní odo dňa doručenia písomného

¹²¹ Rozhodnutie o uložení pokuty – Detské centrum malá VČIELKA;

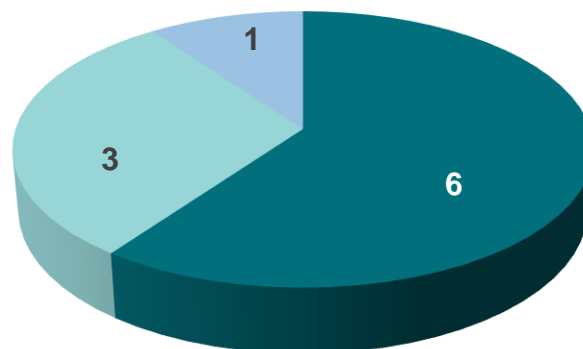
¹²² Rozhodnutie o uložení pokuty – Marek Šara - ŠARA;

vyhotovenia rozhodnutia. Rozklad **nemá odkladný účinok** a odvolací orgán o ňom rozhodne bezodkladne.

Uloženie povinnosti prijať neodkladné opatrenie podľa zákona o inšpekcii v sociálnych veciach slúži ako **prostriedok okamžitého odstránenia zistených nedostatkov**. Z povahy tohto inštitútu jasne vyplýva, že v čase jeho ukladania ešte skutkový stav a jeho právne posúdenie nie sú natoľko ustálené, aby bolo vydané rozhodnutie vo veci samej (o pokute za správny delikt podľa zákona o sociálnych službách) alebo, aby boli prijaté platné závery v rámci výkonu dozoru (výsledný materiál z dozoru – protokol), ale **naliehavosť priebežných zistení vyžaduje okamžité autoritatívne riešenie situácie v podobe ochrany práv dotknutých osôb**, pričom na prijatie takýchto autoritatívnych riešení postačuje existencia dôvodného predpokladu na strane ministerstva.

Rozhodnutie o povinnosti prijať neodkladné opatrenia nemôže zo svojej podstaty meritórne konštatovať porušenie povinnosti dozorovaného subjektu, ani prejedukovať závery dozornej činnosti, keďže inštitút nariadenia povinnosti prijať neodkladné opatrenia má predovšetkým zabezpečovací charakter (zabezpečenie ochrany práv dotknutých osôb). Správny orgán v takýchto prípadoch bez rozhodnutia o prípadnom porušení povinností účastníkom konania **nariaďuje, ako má účastník konania postupovať resp. akého konania sa má zdržať, pričom tieto príkazy a zákazy sú vlastne iba podrobnejšou interpretáciou povinností a zákazov, ktoré priamo ustanovuje príslušná právna úprava**.

Ministerstvo rozhodlo o povinnosti prijať neodkladné opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov v **9 prípadoch**¹²³, pričom táto povinnosť bola uložená **8** poskytovateľom sociálnej služby. Z toho **6** rozhodnutí uložilo poskytovateľovi povinnosť nepoužívať prostriedky telesného obmedzenia prijímateľov sociálnej služby resp., mechanicky neobmedzovať ich voľný pohyb¹²⁴, **3** rozhodnutia určovali poskytovateľovi zabezpečiť odbornú činnosť (ošetrovateľskú starostlivosť) pre prijímateľov sociálnej služby¹²⁵ a 1 rozhodnutie určovalo poskytovateľovi služby poskytovať sociálnu službu.¹²⁶

- Obmedzenie prijímateľa sociálnej služby
- Odborná činnosť
- Poskytovanie sociálnej služby

¹²³ Rozhodnutia o povinnosti prijať neodkladné opatrenie;

¹²⁴ Rozhodnutie o povinnosti prijať neodkladné opatrenie – Obec Šintava;
 Rozhodnutie o povinnosti prijať neodkladné opatrenie – Centrum sociálnych služieb Horný Turiec;
 Rozhodnutie o povinnosti prijať neodkladné opatrenie – LIKAVA - centrum sociálnych služieb;
 Rozhodnutie o povinnosti prijať neodkladné opatrenie – PRO VITAE n. o.;
 Rozhodnutie o povinnosti prijať neodkladné opatrenie – Jeseň n.o. - Služby sociálnej pomoci;
 Rozhodnutie o povinnosti prijať neodkladné opatrenie – DOM SENIOROV CENTRUM ODDYCHU, n.o.;

¹²⁵ Rozhodnutie o povinnosti prijať neodkladné opatrenie – PRO VITAE n. o.;

Rozhodnutie o povinnosti prijať neodkladné opatrenie – Hortenzia, n.o.;

Rozhodnutie o povinnosti prijať neodkladné opatrenie – Jeseň n. o. - Služby sociálnej pomoci;

¹²⁶ Rozhodnutie o povinnosti prijať neodkladné opatrenie – Zariadenie pre seniorov v Trnave;

Rozhodnutie ministra práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky – Zariadenie pre seniorov v Trnave;

Pri poskytovaní sociálnej služby boli 6 poskytovateľom sociálnej služby uložené povinnosti prijať neodkladné opatrenia v súlade s ustanoveniami § 10 zákona o sociálnych službách **nepoužívať prostriedky telesného obmedzenia prijímateľov sociálnej služby**, ak nie je priamo ohrozený život alebo zdravie prijímateľa sociálnej služby alebo iných fyzických osôb a ani prostriedkami telesného obmedzenia, ktoré zákon o sociálnych službách nedovoľuje – teda **mechanicky neobmedzovať voľný pohyb prijímateľov sociálnej služby**, ktorým dozorovaný subjekt poskytuje sociálnu službu používaním obmedzovacích pomôcok ako napr. pás, popruh alebo zábrana na lôžku alebo spôsobom znemožňujúcim im samostatné otvorenie dverí z vnútornej strany miestnosti, napr. znefunkčnením dverí odobratím kľučky, zavretím, zamykaním dverí.

Dôvodom pre uloženie povinnosti prijať neodkladné opatrenia bolo v piatich prípadoch zistenie, že poskytovateľ sociálnej služby používal z dôvodov, ktoré **zákon o sociálnych službách nepripúšťa a preventívne** také prostriedky/pomôcky, ktoré prijímateľov obmedzovali vo voľnom pohybe (zabraňovali vstať z kresla, postele, meniť polohu tela, či končatiny, a to aj celodenne a každodenne. **Neodkladnosť uloženia povinnosti** prijať opatrenia na odstránenie takého konania a intenzite spočíva **v dôvodnom predpoklade**, že takýto zásah poskytovateľa priamo dotýkajúci sa základných práv a slobôd prijímateľov sociálnej služby ich vystavuje ohrozeniu života, zdravia, či zlému/neľudskému zaobchádzaniu. V prípade jedného poskytovateľa bola povinnosť prijať neodkladné opatrenia uložená z dôvodu uzamykania (vybratia kľučky z vnútornej strany dverí) „problémových“ prijímateľov do miestnosti/izby s nedostatočným vybavením, kde mali k dispozícii len prenosné WC bez zabezpečenia súkromia, bez prístupu k tečúcej vode, k vypínaču osvetlenia...).

3 poskytovateľom sociálnej služby bola uložená povinnosť prijať neodkladné opatrenia **poskytovať odbornú činnosť**, ktorou je **ošetrovateľská starostlivosť** v zariadení podľa ustanovenia § 22 zákona o sociálnych službách prostredníctvom odborných zamestnancov, ktorí spĺňajú kvalifikačný predpoklad na výkon tejto odbornej činnosti, alebo zabezpečiť túto odbornú činnosť prostredníctvom inej osoby na základe občiansko-právneho vzťahu alebo obchodnoprávneho vzťahu. Uvedená povinnosť bola uložená na základe zistení, že úkony ošetrovateľskej starostlivosti, ako napr. ošetrovanie dekubitov, podávanie výživy prostredníctvom PEG sondy, ošetrovanie okolia stómie, podávanie subkutánných liečiv, preplach permanentného močového katétra, podávanie liekov (i nepredpísaných na základe svojvoľného uváženia), vykonávali prijímateľom na tieto činnosti **nekvalifikovaní zamestnanci poskytovateľa sociálnej služby** (opatrovatelky, vodič) pričom uvedené kumulatívne konštituovalo pre ministerstvo dôvodný predpoklad o možnom ohrození života, zdravia alebo dôstojnosti prijímateľov sociálnej služby opomenutím povinností vyplývajúcich z platnej právnej úpravy poskytovania sociálnej služby poskytovateľom sociálnej služby.

V jednom prípade bola poskytovateľovi uložená povinnosť prijať neodkladné opatrenie, a to poskytnúť prijímateľke takú sociálnu službu, ktorá svojím rozsahom, formou a spôsobom poskytovania umožňuje **realizovať jej základné ľudské práva a slobody**, zachováva jej ľudskú dôstojnosť, aktivizuje ju k posilneniu sebestačnosti, zabraňuje jej sociálnemu vylúčeniu a podporuje jej začlenenie do spoločnosti podľa ustanovenia **§ 6 ods. 2 písm. a) zákona o sociálnych službách** a súčasne zodpovedá ustanoveniam § 2 a § 5 zákona o sociálnych službách, osobitne tak, že sociálna služba jej bude poskytovaná **na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby** podľa ustanovení § 74 zákona o sociálnych službách a **na odbornej úrovni**, prihliadajúc na jej **individuálne potreby** podľa ustanovenia § 7 zákona o sociálnych službách. Dôvodom pre uloženie tohto neodkladného opatrenia bolo zistenie, že poskytovateľ sociálnej služby **vypovedal** prijímateľke zmluvu o poskytovaní sociálnej služby, v danom období bola v zlom zdravotnom stave, nútene odlúčená od manžela, poskytovala sa jej sociálna služba krízovej intervencie v nocľahárni. Ministerstvo tak vychádzalo z naliehavosti a nutnej potreby bezodkladnej a pružnej úpravy vzťahov, keďže objektívne existoval dôvodný predpoklad hroziacej nenapraviteľnej alebo len ťažko napraviteľnej ujmy na živote, či zdraví fyzickej osoby. Zároveň skutkové zistenia nasvedčovali tomu, že **nedošlo k zákonnému ukončeniu zmluvného vzťahu**. Ministerstvo vo veci uloženia neodkladného opatrenia smerovalo k tomu, že ak by poskytovateľ

sociálnej služby plnil, a to i v čase predchádzajúcom skončeniu poskytovania sociálnej služby prijímateľke, povinnosti pri poskytovaní sociálnej služby vyplývajúce mu zo zákona o sociálnych službách, **nemohol by vo svojich postupoch dôjsť k takému záveru a konaniu, ktoré je spôsobilé byť zlým zaobchádzaním i ohroziť život a zdravie tejto fyzickej osoby** a sledovalo tak výkon povinností poskytovateľa sociálnej služby z pohľadu **verejného záujmu a ochrany prijímateľky sociálnej služby**. Minister vo svojom rozhodnutí uviedol, že na realizáciu inštitútu uloženia povinnosti prijať neodkladné opatrenie v zmysle zákona o inšpekcii v sociálnych veciach postačuje dôvodný predpoklad vystavenia osoby, voči ktorej dozorovaný subjekt plní povinnosti podľa osobitných predpisov, ohrozeniu života, zdravia, neľudskému alebo zlému zaobchádzaniu. Vzhľadom na okolnosti prípadu (napr. opakovaná hospitalizácia klientky vyplývajúce zo spisovej dokumentácie je preukázané, že takýto dôvodný predpoklad bol pri vydaní rozhodnutia ministerstva nesporne prítomný).